

#ARTSTAGRAM

KIDS&TEENS

DECEMBRIE 2023

Ilustrație de Robin Shaw

Șapte perspective asupra universului *Harry Potter*
Locuiește în povești! Jurnal de tabără 2023
Anchetă Arthur: O amintire din vacanța de iarnă
Școala pentru Bine și Rău: Când binele și răul nu sunt ce par a fi

NOUTĂȚI

- Mopsul Porc & Unicornul Thelma: două din personajele celebre create de Aaron Blabey – 1
Autori români la Gaudeamus 2023 – 4
Interviu cu Matei Vișniec și Andra Bădulescu despre teatru, poezie și desen – 7
Interviu cu Ioana Nicolaie și Sidonia Călin despre *Zmeu Robot* – 16
Interviu cu Adina Rosetti și Irina Maria Iliescu despre *O istorie cu gust de kiwi* – 21
Interviu cu Florin Bican și Andrei Măceșanu despre *Petarde și pocnitori* – 25
Interviu cu David Gruev și Andreea Chele despre *Androidul Avarie și Mațe, porcul căzător* – 29
Autori celebri și serii care să te țină cu sufletul la gură – 32
Scoala pentru Bine și Rău: Când binele și răul nu sunt ce par a fi – 36
Șapte ilustratori, șapte perspective asupra universului *Harry Potter* – 39
Aventurile se țin lanț: Noi apariții în colecția miniGrafic – 44
Interviu cu Emanuel Pavel despre *Lumea magică a lui Puf!* – 49

AUTORI ROMÂNI

- Locuiește în poveste!* Jurnal de tabără, august 2023 – 55
Antologia *Jocuri și Jucării. Juniorii și Seniorii* – 69
Noua ligă a supereroilor în *Ordinul Povestitorilor* nr. 16 – 72
Interviu cu Andrei Damian – 74
Acasă la autorii Arthur – 80
Acasă la Alex Moldovan – 82
Acasă la Florin Bican – 87
Anchetă Arthur: O amintire din vacanța de iarnă – 93

NON-FICTION

- Bine-ai venit în Academia Arthur. Fii gata să strigi: *evrika!* – 107
Marie Curie și descoperirile științifice care au schimbat lumea – 111

COMUNITATE

- #pareridelacititori. Recomandări de cărți pentru copii de la cititorii de pe Instagram – 114
#pareridelacititori. Recomandări de cărți pentru adolescenți de la cititorii de pe Instagram – 119

BOOK FUN

- Idei de cadouri pentru șase tipuri de cititori iernatici – 124
Cazul celor patruzeci de pasageri necunoscuți (II) – 129
Top 15 citate despre iarnă din cărțile pentru copii – 132
Poliția modei în cărțile pentru copii – 137
Personaje pe care le-aș invita la petrecerea de Revelion – 141
15 ani cu Editura Arthur – 145
Crăciunul lui Charlie Brown – 156

MOPSUL PORC & UNICORNUL THELMA:

două din personajele celebre create de Aaron Blabey

Aaron Blabey s-a născut chiar în prima zi a anului 1974 în orașul Bendigo din Australia, „un tărâm fermecat, populat de ființe magice“, așa cum însuși mărturisește pe pagina sa de web. Și noi chiar credem asta, cum altfel să fi reușit să creeze cărți atât de diverse și atât de frumoase? A publicat peste 30 de cărți, multe dintre ele ajungând bestsellere *New York Times*, iar vânzările au depășit 30 de milioane de exemplare în întreaga lume. Ba mai mult, după cea mai celebră serie a sa – *The Bad Guys* (**Băieții răi**, publicată în colecția miniGrafic) – s-a făcut un film de animație de mare succes. Iar în curând, atenție!, urmează pe Netflix un film animat muzical după seria **Unicornul Thelma**. Și tot pe pagina sa, autorul ne dezvăluie că peste ceva vreme vom putea urmări și filmul cu **Mopsul Porc**.

Ei, dar înainte să vedeți filmele, vă propunem să aruncați o privire peste cărțile lui.

La Editura Vlad și Cartea cu Genius am publicat deja trei volume din seria **Mopsul Porc**:

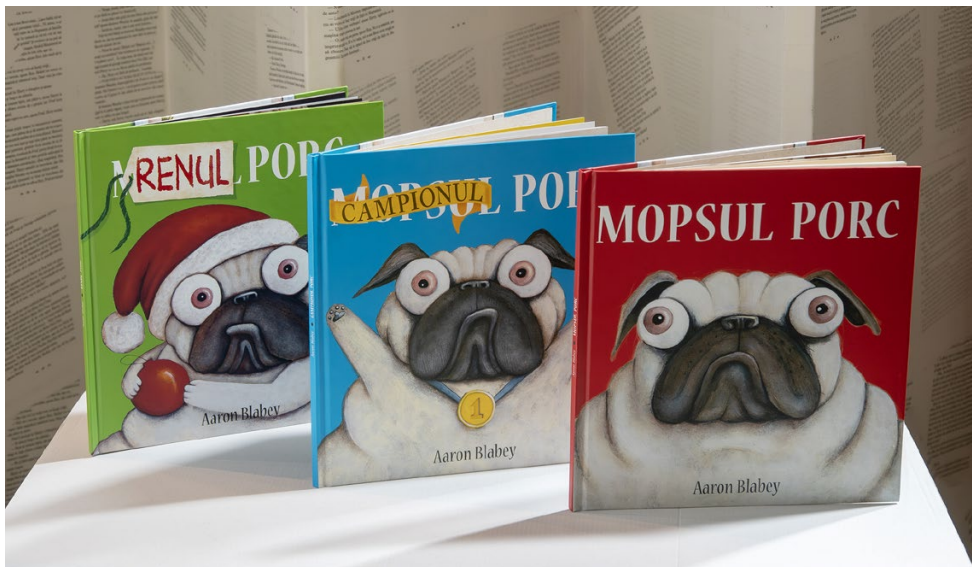

Copyright © theaustralian.com.au

Mopsul Porc, Campionul Porc și Renul Porc. La o primă privire, îți atrag atenția ilustrațiile de un comic nebun. O cititoare spune chiar pe *Goodreads* (despre ***Mopsul Porc***) că nu știe despre ce este această carte pentru că „am fost prea ocupată să râd privind ilustrațiile“... Așadar, până acum avem: ilustrații bune, pline de umor, text care sporește comicul ilustrațiilor, cu rime, o traducere excelentă făcută de Florin Bican. Haideți să vedem și cum e Porc. Păi e lacom, supărăcios, lipsit de maniere, nerecunoscător, obraznic dincolo de orice limită (dacă vă vine să credeți, chiar îl mușcă pe Moș Crăciun de pantaloni!). Într-un cuvânt, are toate defectele posibile. Și, ca într-un basm, micul șoricar Trevor, care trăiește în aceeași

casă cu Porc (și ar vrea să-i fie prieten), întrunește toate calitățile: e drăguț, prietenos, generos, cuviincios.

Aici se oprește orice asemănare cu basmele, fiindcă binele nu învinge defel, Porc nu învață nimic din pățaniile lui și rămâne același mops egoist și răutăcios. Nu știu însă cum se face, dar mopsul ăsta e tare simpatic. Aici ar putea fi o problemă, unii părinți ar putea spune că aceste cărți nu sunt bune de nimic, nu dau lecții, nu au o morală... S-ar putea spune, dar haideți să ne mai gândim un pic: oare ce înseamnă faptul că cei mici râd în hohote când li se citește o carte cu ***Mopsul Porc*** sau că cer mereu să li se recitească? Ce învață de aici? Ar fi câteva lucruri: că umorul și ironia sunt lucruri bune, care îți ascut

Seria Mopsul Porc: Mopsul Porc; Campionul Porc; Renul Porc

Seria *Unicornul Thelma*: *Unicornul Thelma*; *Unicornul Thelma se întoarce*

mintea, că e foarte distractiv să citești. Și chiar dacă ajung să-l simpatizeze pe urâciosul personaj Porc, ei înțeleg perfect că exact așa NU e bine să fii. Lecția e indirectă și discretă, iar umorul ajută infinit mai mult decât o predică plictisitoare. De acord cu asta e și Dav Pilkey, creatorul lui *Dog Man* și al *Căpitanului Chilot*: „Aș fi vrut să am cartea asta când eram mic!” spune el.

Nu chiar la fel stau lucrurile cu seria *Unicornul Thelma*. Punctele comune sunt umorul, ilustrațiile și textul foarte bune (și, desigur, în cazul ediției românești, excelenta traducere a lui Florin Bican). Dar aici morala e mult mai ușor de descoperit. Thelma e un mic ponei care visează să fie altceva, ceva mai mult, ceva magic – ar vrea să fie un unicorn. Și face tot

posibilul să se transforme, să nu mai fie ea, ci o celebritate aclamată de o lume întreagă. Însă odată cu celebritatea vin și problemele aferente, Thelma începe să se simtă hăituită de mulțimile de fani, însingurată, tristă – nu mai știe cine este. După o lungă rătăcire, Thelma înțelege care este adevăratul sens al vieții și povestea se termină cu bine.

Și în seria *Unicornul Thelma*, ca și în *Mopsul Porc*, Blabey reușește să redea cu o ironie fină, prin text și ilustrații, tot ce ține de falsele valori, de comportamentele inadecvate.

Vă invităm să citiți și să priviți cărțile lui Aaron Blabey publicate la Editura Vlad și Cartea cu Genius și vă asigurăm că veți râde în hohote și veți avea multe de povestit cu cei mici!

Diana Zografu

AUTORI ROMÂNII LA GAUDEAMUS 2023

Toamna se numără versurile

Nu unul, nu două, ci trei volume de poezie pentru copii semnate de autori români văd lumina de toamnă a tiparului. Serioase, îndrăznețe sau amuzante, versurile au două vieți, pentru că textul vine însoțit de ilustrații viu colorate, care adaugă propria rimă la construcția cărții.

Florin Bican, *Petarde și pocnitori*

Cum arată un copil-model și ce înseamnă să fii cuminte? Dar să fii obraznic? Ce mai rămâne din copilărie după toate lucrurile interzise? Florin Bican trece în revistă regulile stabilite de adulți, care în mod inevitabil nu sunt infailibile.

Apropierea sărbătorilor îl pune pe Flatulențiu Aurel, personajul acestei povești în versuri, față-n față cu marea distracție a sezonului, imensa lui bucurie: petardele și pocnitorile, aceste „jucării“ care scapă cumva an de an vigilenței adulților.

Cartea lui Florin Bican, *Petarde și pocnitori*, ilustrată fantastic de Andrei Măceșanu, e ca un premiu pe care-l primești uite-așa, pentru că meriți.

Ioana Nicolaie, *Zmeu Robot*

După ce l-a creat pe viteazul Arik, erou al volumelor de versuri apărute la Editura Arthur, Ioana Nicolaie ne oferă un proaspăt volum de poezie. *Zmeu Robot* ne face să ne împrietenim

cu Gabi și cu Marta, doi copii deosebit de inteligenți, care locuiesc într-un oraș suspendat, departe de Pământul toxic. La finalul școlii, cei doi ajung în fața unei grele încercări, cu o miză colosală. Un volum plin de suspans, însoțit de ilustrațiile uluitoare ale Sidoniei Călin.

Matei Vișniec, *Poezii de transformat visele în oglinzi*

Pentru că sunt deplin fermecătoare, pline de umor și de idei istețe, trebuia să culegem toate versurile lui Matei Vișniec din piesele de teatru pentru copii și să le punem laolaltă, împreună

cu o selecție din ilustrațiile prietenoase realizate de Andra Bădulescu. Cu un limbaj simplu și o naturalețe cuceritoare, poeziile sale pun sub lupă nenumărate întrebări și dileme care ne însoțesc de-a lungul vieții. Cartea de versuri a lui Matei Vișniec, *Poezii de transformat visele în oglinzi*, e ca o mângâiere plină de bunăvoință și înțelegere.

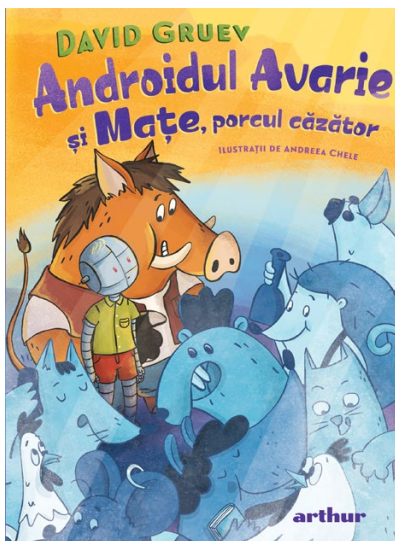
Sarabanda fluturilor

David Gruev, *Androidul Avarie și Mațe, porcul căzător*

După ce ne-au dus tocmai până în îndepărtatul Peru, unde Arici și-a găsit în sfârșit baloanele mult dorite, David Gruev și Andreea Chele ne invită la Sarabandă. Invitați speciali: băiețelul-robot Avarie și porcul mistreț Mațe. După

o întâlnire spectaculoasă – Mațe se prăvălește direct peste Avarie, care se descompune în bucăți –, cei doi se hotărăsc să meargă la petrecere. Abia când voia bună se transformă în luptă pentru viață, legătura lor își arată adevăratul chip.

Suspansul, situațiile cumplite și totodată teribil de amuzante și memorabilele reguli din manualul porcului căzător recitate de Mațe fac din carte o aventură de neuitat.

Pe urmele anilor 1990

Adina Rosetti, *O istorie cu gust de kiwi*

Cu Ada am făcut cunoștință încă din volumul *Întâiul meu cuvânt de pionier*, când tremura de emoție în ziua în care urma să devină

pionier. De data aceasta, o vedem pe Ada în anul 1990, trăind noi experiențe de toate felurile și din toate registrele, pe care piața liberă le-a făcut accesibile. În plin entuziasm al noilor descoperiri – casete audio, fructe nemaivăzute, jocuri, haine –, Ada și familia ei se regăsesc brusc într-un nou coșmar: demonstrațiile din Piața Universității iau o întorsătură periculoasă, iar ei trebuie să se pună la adăpost.

Povestea Adei ne poartă printre surprizele gumelor Turbo, Oracole cu destăinuiiri pline de emoții, bomboane colorate și sucuri la dozator. Pe scurt, o lume pe care unii dintre noi o vom redescoperi, iar pe care alții o vor cunoaște acum și prin lentila artistică a Irinei Maria Iliescu, care a surprins excepțional atmosfera descrisă în carte.

Alina Ioan

INTERVIU CU MATEI VIȘNIEC ȘI ANDRA BĂDULESCU DESPRE TEATRU, POEZIE ȘI DESEN

„Întâlnirile dintre oameni sunt uneori miraculoase, misterioase, foarte creative și inspirate”

Matei Vișniec, Andra Bădulescu, cititorii Arthur vor să știe câteva lucruri despre dumneavoastră. Unii dintre ei v-au întâlnit în 2022 la Bookfest, unde le-ați oferit autografe, alții abia acum vă descoperă cărțile. Cine sunteți, în câteva cuvinte, și ce v-a adus împreună?

Matei Vișniec: Eu și Andra suntem de 33 de ani împreună. Soț și soție în viață, eu autor dramatic și Andra scenografă când suntem implicați în proiecte teatrale comune. Complicitatea dintre noi este un cadou al vieții, cum a fost și întâlnirea noastră, într-o sală de teatru, în primăvara anului 1990 când eu îmi vedeam prima piesă montată după căderea comunismului, iar Andra semna scenografia, ca proaspătă

absolventă, la respectiva montare. Întâlnirile dintre oameni sunt uneori miraculoase, misterioase, foarte creative și inspirate, parcă le scrie un atot-cunoscător care știe ce face.

Andra Bădulescu: Sunt în primul rând artist plastic, activitatea mea artistică este polivalentă. Grafica și ilustrația de carte coexistă împreună cu activitatea de scenograf, dar și cu pictura, modelajul, gravura. Sunt însă foarte atașată de desen, desenul stă la baza tuturor acestor modalități de expresie artistică. Desenul este, aș putea spune, rădăcina din care cresc diversele tulpini, ramuri și rămurele ale artelor plastice.

Întâlnirea cu universul lui Matei Vișniec a avut loc în teatru. În 1990 am făcut scenografia unui spectacol, primul spectacol după un text de-al lui jucat în România: „Bine mamă dar ăștia povestesc în actul II ce se întâmplă în actul I”, la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț,

în regia lui Nicolae Scarlat. Piesa era atât de bogată în imagini insolite, încât lucrul la acest text a generat nu numai o scenografie, adică decoruri și costume, dar și nenumărate lucrări de atmosferă, interpretări plastice ale unui univers extraordinar de imaginativ.

De atunci, complicitatea noastră artistică continuă în diverse și variate forme, în teatru și în afara lui. Mă las inspirată de textele și de poveștile lui și le transpun în imagini. Universul meu plastic este ludic, bântuit de personaje fantastice, de animale costumate, de povești inventate. Câteodată, întâlnirea dintre universul lui și universul meu dă naștere la o carte ilustrată.

Domnule Vișniec, cititorii adulți vă cunosc ca poet, romancier și dramaturg. Cum ați început să scrieți piese de teatru pentru copii?

Matei Vișniec: M-a interesat acest tip de experiență literară încă de când eram foarte tânăr. Prin 1984 am scris prima mea *poveste cu tâlc*, sub formă de piesă de teatru, intitulată *Țara lui Gufi*, gândită pentru copii dar și pentru adolescenți și părinți. Genul dramatic permite astfel de construcții, altfel spus scrierea unor povești cu mai multe *etaje*, pentru diferitele vârste ale omului. Cum prima mea pasiune a fost poezia, ea s-a revărsat din abundență în toate piesele mele pentru copii. Mărturisesc însă că am început să scriu și mai mult pentru copii după 1996, când s-a născut Joela, fiica noastră, a mea și a Andrei. *Omul de zăpadă care dorea să întâlnească soarele* a fost o comandă din partea

unei companii de teatru franceze. Apoi am re-scris-o dezvoltând-o copios în limba mea maternă. Toate piesele mele pentru copii sunt presărate de poezii destinate să devină cântece, dar și să fie, eventual, recitate.

Ați văzut punerile în scenă de la București sau Suceava? Cum e să aveți un public atât de tânăr?

Matei Vișniec: Mi-am văzut multe dintre piesele mele pentru copii și adolescenți, montate excelent în multe orașe din țară. De fiecare dată am fost foarte atent la reacțiile copiilor. Publicul format din copii este unul special, lipsit de complezență, care nu știe să se prefacă. Dacă un copil nu este efectiv interesat, captivat, fascinat de ceea ce se întâmplă pe scenă, el nu va simula încântarea (cum fac uneori adulții). Confruntarea unui dramaturg cu un public format din copii este deci o experiență fabuloasă, bazată pe adevăr. Prin reacțiile lor, copiii le spun autorului dramatic, regizorului și actorilor adevărul adevărat – bucuria sinceră de pe fețele micilor spectatori este semn că echipei artistice i-a reușit pariul, plictiseala și foiala în sală sunt semnul eșecului pe scenă.

La Editura Arthur tocmai a apărut un volum cu versurile dvs. din piesele pentru copii. După cum spuneți într-un interviu, poezia a fost pentru dumneavoastră „prima dragoste în universul cuvintelor“. Povestiți-ne mai multe despre legătura cu poezia și ce vă oferă ea ca modalitate de expresie.

Matei Vișniec: Am descoperit poezia când eram copil... Mama mea, Minodora este numele ei, a fost educatoare în orașul Rădăuți, unde m-am născut, și mă învăța mereu poezii. Le recitam cu multă încântare, probabil încă de la vârsta de patru sau cinci ani. Apoi m-am întâlnit cu poezia din manualele școlare, dar și cu poezia satului, întrucât îmi petreceam vacanțele la bunici, în satul Horodnic. Acolo am descoperit universul poetic al multor tradiții populare... Se recitau poeme întregi la nunți, mergeam cu verișorii mei cu colinda de Crăciun și „cu clopoțelul“ de Anul Nou. Apoi s-a produs un miracol după ce m-am întâlnit cu cuvântul scris, mi-am dat seama că eu însumi puteam versifica și crea lumi imaginare. Prima mea poezie a fost o versificare a unui fabule de La Fontaine, „Corbul și vulpea“.

Pasiunea mea pentru poezie s-a hrănit însă și din lecturi abundente. Savuram poeziile clasice (Eminescu, Coșbuc), dar după vârsta de 13 sau 14 ani am descoperit „poezia modernă“, am început să apreciez versurile fără rimă semănate de Marin Sorescu sau de Nichita Stănescu. Literatura în general m-a fascinat și m-a aspirat, pentru că am găsit în ea un spațiu de libertate, și chiar de refugiu în fața ideologiei comuniste... Am debutat deci foarte repede în revistele naționale. Aveam 16 ani când mi-am văzut primele poeme publicate în revista *Luceafărul*. Poezia a însemnat pentru mine și un instrument magic de cunoaștere a lumii și de auto-cunoaștere... Iar după ce m-am dus la studii la București, am avut șansa să fac parte din generația 80 și să devin chiar membru fondator al Cenaclului de Luni condus de criticul Nicolae Manolescu. Poezia însemna atunci și

o formă de rezistență culturală în fața dictaturii și a multor forme de spălare pe creier, începând cu cele ideologice.

O întrebare din redacție: care este rutina dumneavoastră de scris? Aveți tabieturi legate de scris sau de citit?

Matei Vișniec: Nu mi-am permis luxul de a avea tabieturi. Am fost mereu activ pe mai multe „fronturi“. În România, între 1980 (când am terminat Facultatea de Filosofie și Istorie) și 1987 (când am plecat în Franța) am fost profesor navetist într-un sat situat la 30 de kilometri de București. În străinătate am lucrat ca jurnalist, întâi timp de un an la BBC Londra, și apoi timp de 32 de ani la Paris la Radio France Internationale. Am scris deci „printre picături“, cum puteam și când puteam, dar aproape în fiecare zi. Preferam să scriu dimineața, timp de o oră sau două sau trei înainte de a merge la redacție sau la alte activități. Am scris mult în timpul vacanțelor, am scris adeseori în cafenele la Paris în diferite momente ale zilei, am scris uneori și noaptea – intram în „transă creativă“... După 1990 am călătorit mult, în multe țări, am participat la multe festivaluri de teatru în Franța, în România și în alte țări, am dat conferințe în diferite orașe din lume... Și am scris mergând cu trenul sau cu avionul, am scris în săli de așteptare și în aeroporturi... Singurul meu tabiet, de vreo 15 ani încoace, în perioadele când sunt mai liniștit, la Paris sau la Rădăuți, este să-mi pregătesc, înainte de a deschide computerul, un ceai verde japonez (cadou prețios trimis anual de

actorii companiei de teatru Kaze din Tokyo, care tot anual îmi montează câte o piesă nouă).

Într-un răspuns oferit unei cititoare spuneați: „Aș vrea să am puterea magică de a-i face pe toți copiii lumii să citească măcar o sută din capodoperele literaturii pentru copii.“ Ne puteți spune cinci dintre cărțile acestea (zece, dacă sunteți generos) pe care le putem citi chiar și acum, dacă n-am făcut-o la vârsta potrivită?

Matei Vișniec: Iată zece cărți care m-au marcat pe mine între vârsta de 10 și 14 ani. Cred că unele dintre aceste titluri pot marca și adulții care le-au „ratat“ în tinerețe sau adolescență.

Habarnam în Orașul Soarelui, de Nikolai Nosov

Aventurile lui Pinocchio, de Carlo Collodi

Cuore, inimă de copil, de Edmondo De Amicis

Aventurile lui Tom Sawyer, de Mark Twain

Cireșarii, de Constantin Chiriță

Insula misterioasă, de Jules Verne

Robinson Crusoe, de Daniel Defoe

Cei trei mușchetari, de Alexandre Dumas

Alice în țara minunilor, de Lewis Carroll

Prăbușirea casei Usher, de Edgar Allan Poe

Iată ce aș mai recomanda astăzi copiilor și adolescenților:

Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia, de Selma Lagerlöf

Harry Potter, de J. K. Rowling

Vineri sau viața sălbatică, de Michel Tournier

Singur pe lume, de Hector Malot

Toate pânzele sus! de Radu Tudoran

Povestea unei pescărușe și a pisicii care

a învățat-o să zboare, de Luis Sepúlveda

Ne-am bucura să auzim o poveste neobișnuită din viața dumneavoastră de scriitor – sau de cititor.

Matei Vișniec: Am să vă povestesc ce mi s-a întâmplat cu mulți ani în urmă, poate acum 60 de ani, când frecventam cercul de desen al Casei Pionierilor din orașul meu natal. Nu știu dacă e cazul să explic ce era Casa Pionierilor pe atunci și cine erau pionierii... În orice caz, copiii puteau să-și exercite acolo diverse talente, puteau să se înscrie la cercul de desen, de electrotehnică, de muzică, etc. Un fel de activitate

extra-școlară benefică. Mie îmi plăcea să desenez și probabil că îmi plăcea să vagabondez cu imaginația. Într-o zi, profesorul ne-a învățat cum să lucrăm cu acuarele și ne-a îndemnat să desenăm fiecare ce-i trecea prin minte. Eu am desenat un cal. Îmi plăceau mult caii (probabil datorită lui Harap Alb și datorită altor povești cu cai care mâncau jărat). Am pus atunci mult suflet în acest cal desenat pe o coală mare de hârtie. L-am făcut cât mai frumos posibil (cel puțin așa credeam eu...). L-am colorat în alb dar, ca să-i dau mai multă prestanță (așa judeca atunci mintea mea de copil), i-am colorat copitele, coama și coada în negru. Apoi, după ce s-au uscat culorile, m-am dus mândru la profesor să-i arăt „opera” mea. Ceea ce mi-a spus el atunci a fost însă un adevărat șoc pentru mine. Profesorul meu de desen de la Casa Pionierilor s-a uitat cu o privire superficială la desenul meu și mi-a spus pufnind în răs: „Unde-ai mai văzut tu un cal alb cu coama și cu coada negre?” Eu am rămas ca o stană de piatră, paralizat și rușinat mai ales pentru că toți ceilalți copii ridicaseră capetele auzind comentariul profesorului. Ceea ce am simțit atunci a fost destul de dureros, altfel nu aș fi povestit acum această întâmplare. O povestesc însă cu speranța că niciodată, niciun adult nu-i va spune vreunui copil că nu există cai albi cu coama și cu coada negre. Dacă ar fi să reiau desenul astăzi, copitele le-aș colora în verde.

Întotdeauna v-ați remarcat prin titluri stranii, neașteptate, dar și prin subiecte care

s-au ținut departe de calea bătătorită. Cum v-a venit ideea să scrieți despre un clovn, despre un extraterestru, despre un om de zăpadă?

Matei Vișniec: Am să vă spun adevărul, care este simplu: eu sunt în același timp un clovn, un extraterestru și un om de zăpadă.

Cât despre dumneavoastră, Andra Bădulescu, cum arată una din zilele obișnuite de lucru? Aveți tabieturi, poate un obiect din camera de lucru cu o semnificație aparte?

Andra Bădulescu: Masa de lucru este un univers în sine. Este plină tot timpul de creioane, pensule, pasteluri, tuburi de guașe, cerneală, pigmenti, acuarele, borcănașe cu apă, hârtii de tot felul, carnete de schițe. Dacă nu sunt înconjurată de toate aceste instrumente nu mă simt bine. Este o aparentă dezordine, dar de fapt, o ordine a creației. Iar pe măsură ce lucrez și

© arhiva Andra Bădulescu

ilustrațiile se adună, simt nevoia ca toate să fie întinse pe lângă mine. În felul acesta simt cum crește cartea și cum dialoghează desenele între ele. Este important să văd ansamblul, să-l construiesc coerent, într-un univers grafic unitar. Iar textul este întotdeauna alături, pentru că de la el pornește tot.

Cum ați ales stilul, culorile pentru ilustrarea volumelor publicate la Editura Arthur? V-ați pus problema că ar trebui să desenați „pe înțelesul” unui public tânăr?

Andra Bădulescu: Textele dramatice pentru copii ale lui Matei Vișniec sunt extraordinar de ofertante pentru un artist vizual. Ele sunt povești, dar sunt povești dramatizate. Ceea ce propun eu este mai mult decât o ilustrație, este și o propunere de scenografie. Simt personajele ca și când ele ar trebui să iasă din carte să-și joace

singure rolurile. Apoi aceste povești nu sunt doar simple povești, ele au mai multe etaje de lectură, sunt ludice, dar sunt și fabule filozofice. Imaginile pe care mi le inspiră sunt desigur teatrale, dar sunt și cinematografice. Ar merita poate să devină filme de animație de artă.

Cât despre stil și culori, ele sunt proprii universului meu și personalității mele artistice. Adică gestul spontan fără reveniri, cu prospețimea primei emoții, încerc să ajung direct de la inimă la foaia de hârtie, să păstrez intacte freamătul și energia pe care le trezesc în mine aceste povești.

Cum anume se desfășoară colaborarea cu Matei Vișniec? Discutați împreună cadrele sau îi arătați abia la final ilustrațiile? Dezvăluiți-ne câte ceva din procesul de lucru la cărțile publicate la Arthur.

Andra Bădulescu: Când povestea este gata, Matei îmi încredințează textul. Iar eu încep să

mă impregnez de el, îl citesc de mai multe ori, îi descopăr multiplele înțelesuri, miezul ascuns. Îi caut curba dramatică, momentele cheie, mecanismul de îmbinare, ca atunci când vrei să înțelegi cum funcționează o jucărie mecanică. Apoi încep să desenez mici schițe, un *storyboard*, un desfășurător în imagini, încercând să mențin un ritm coerent al poveștii dar și al volumului final. Este important ca numărul ilustrațiilor să fie echilibrat cu numărul de pagini de text, iar imaginile să vină ca o completare a textului în momente cheie și cu informații vizuale care câteodată nu se găsesc în text, sunt o contribuție a ilustratorului. Este o întâlnire între doi artiști, fiecare cu viziunea lui.

Discutăm această succesiune de momente cheie după ce am desenat primul *storyboard*. Ne punem de acord, după care pornesc la lucru. Dar în procesul de realizare a ilustrațiilor sunt singură la masa de lucru. Doar când eu

consider că le-am terminat, ies din atelier la vizionare. Atunci putem discuta din nou și validăm împreună ceea ce va intra în volum.

La ce volum v-a plăcut cel mai mult să lucrați? Aveți un personaj preferat din cele create până acum? Sunt curioasă dacă au fost și personaje sau scene problematice, care s-au lăsat desenate mai greu.

Andra Bădulescu: Cred că volumul meu preferat rămâne *Omul de zăpadă care voia să întâlnească soarele*. A fost și primul, deci probabil că și acest lucru are importanța sa. Am fost extrem de apropiată emoțional de acest personaj, l-am simțit vibrând în vârful degetelor pe tot parcursul procesului de creație. L-am desenat parcă direct cu sufletul. Dar iubesc în egală măsură toate personajele din toate volumele. Toate sunt „ale mele“, ca și „copiii“ mei,

născuți din emoțiile și bucuriile la întâlnirea cu poveștile lor.

Matei Vișniec, ce sfat i-ați da unui tânăr cititor care își dorește să devină scriitor?

Matei Vișniec: L-aș sfătui, fără întârziere, să se așeze la o masă cu un stilou în mână, cu o foaie de hârtie în față și să scrie un prim cuvânt pe foaia de hârtie. Multora nu le trece prin minte că așa începi să devii scriitor. Multora nu le trece prin minte că după ce ai scris primul cuvânt, al doilea se așterne mai ușor, iar al treilea aproape că vine de la sine... Multora nu le trece prin minte că trei cuvinte scrise pe o foaie de hârtie încep ele să povestească o poveste și că scriitorul nu face apoi decât să le asculte (dacă are talent).

Diversitatea experiențelor artistice vizuale sunt cheia formării unui bun artist.

Andra Bădulescu, ce i-ați spune unui copil care visează să devină ilustrator de carte?

Andra Bădulescu: Eu cred ca toți copiii ar trebui să fie încurajați să fie ilustratori. Copilăria este vârsta cea mai potrivită creației artistice. Există o libertate și o spontaneitate proprie fiecărui copil, care nu așteaptă decât încurajări și creioane colorate. I-aș sfătui mai ales pe părinți să-i îndemne pe copii să deseneze, să picteze, să decupeze, să facă colaje, să inventeze fără nici o opreliște și fără nici o regulă. Regula câteodată ucide spiritul creativ. Regula trebuie

să vină, dar mai târziu, când spiritul creativ și-a câștigat și conștientizat libertatea. Atunci doar începe învățarea matematică a perspectivei, a desenului anatomic, a proporțiilor, a regulilor compoziției, a diverselor tehnici plastice. Dar imaginația, creativitatea și prospețimea artistică proprii copilăriei sunt de neînlocuit. Toți copiii ar trebui să se amuze desenând poveștile pe care le citesc sau pe care părinții lor le spun când ei sunt încă mici. Și, desigur, este importantă și educația vizuală, în sensul în care trebuie văzut mult, ilustrații de diverse stiluri și facturi, expoziții, artă contemporană dar și muzee, artă veche, clasică, modernă, filme de animație (și altele decât producțiile Disney). Diversitatea experiențelor artistice vizuale sunt cheia formării unui bun artist.

Interviu și fotografii de Ema Cojocar

INTERVIU CU IOANA NICOLAIE ȘI SIDONIA CĂLIN DESPRE *ZMEU ROBOT*

„E o carte despre prietenie, care are și un mesaj ecologist”

Ioana Nicolaie, îmi poți spune în câteva cuvinte la ce să ne așteptăm de la noua ta carte, Zmeu Robot? La o primă citire, este ca un cod care se cere descifrat, nu e suficientă o singură lectură...

Ioana Nicolaie: *Zmeu Robot* e o carte de aventuri. Dar și despre prietenie. Dar și despre viitorul planetei noastre. E despre curaj. E despre doi copii, Marta și Gabi, care viețuiesc în viitor, într-un oraș suspendat. E despre călătoria lor pe diverse planete, unele din marele joc numit Simulare, altele din spațiul adevărat. E cu suspans și e cu emoție. E cu planete-farfurie, cu ființe-planete, cu Atractir pe care praful nu e deloc ce pare a fi. Și despre multe altele e volumul acesta al meu în care m-am împrietenit cu micuții eroi pe care, aidoma profesorului lor fantastic numit Zmeu

Rbot, am vrut din răspuțeri să-i ajut. Când i-am trimis cartea Florentinei Hojbotă, directorul editorial Arthur, am scris că-i o carte despre prietenie, care are și un mesaj ecologist, fiindcă toți ne dorim, nu-i așa?, o Terra sănătoasă și nepoluată.

Cum ți-a venit povestea asta în minte, ce te-a determinat să o scrii?

Ioana Nicolaie: Într-o bună zi, mi-a răsărit în minte, din nimic, Zmeu Robot. Nu era albastru și atât de simpatic cum l-a desenat Sidonia Călin, dar voia să spună neapărat o poveste.

Pe care o știa el bine, că, dacă trăiește în viitor și explorează spațiul cu cea mai grozavă navă, un robot nemaipomenit și ea, pe nume Sirka, e bine să-i afle și alții aventurile. Mi-a zis limpede că trebuie să scriu totul pentru cei mai curioși și mai plini de curaj oameni, așa că i-am ales imediat pe micuții de peste șase ani. Dar apoi mi-am zis că și frații, și părinții sau bunicii lor sunt curajoși, așa că fiecare merită istorisirea. Sper să-i bucure și să-i amuze pe toți cel puțin la fel de mult ca pe mine. Nu doar că am primit misiunea, dar m-am și străduit s-o îndeplinesc așa cum trebuie.

De ce ai ales să spui povestea în versuri și nu în proză?

Ioana Nicolaie: Pentru că eu sunt și *mama lui Arik*, cum îmi spun unii copii. Și dacă *Aventurile lui Arik* și *Arik și mercenarii* sunt două ferii rimate și ritmate, deci pline de podoabe, care se învață ușor pe de rost, de ce să nu fac ceva asemănător și-n *Zmeu Robot*? Întotdeauna am avut o pasiune pentru versurile care sună cum trebuie, deseori mă pomenesesc că și gândesc în acest fel. Și asta mă înveselește, e felul meu de-a mă juca. Copiii, știe oricine, învață limba muzical. Cu alte cuvinte, noi, oamenii, am fost cu toții cândva într-o grădină fermecată unde glasurile celor din jur nu făceau decât să cânte și, astfel, să ne încante.

După Spionul Kme și Salvarea lui Onux, aceasta e a treia carte la care lucrați împreună pentru Editura Arthur. Cum decurge

colaborarea voastră, care sunt etapele, ritualurile, bucuriile?

Ioana Nicolaie: E chiar a patra carte. Noi am mai adus pe lume și aventurile unui băiețel cârlig de rufe, pe nume Medilo. Despre el voi zice mai multe când va fi reeditat la Arthur. De fiecare dată, eu, autoarea, am simțit că o provoc pe Sidonia Călin, că nu-i dau lucruri simple de făcut, că nu-i de ici-colo să închipui eroi neobișnuiți – în *Spionul Kme* am un... broscotort; dar și o mică creatoare de planete; dar și eroi care viețuiesc în jocuri pe computer; dar și un copil uriaș, Motoci etc. –, iar în *Salvarea lui Onux*, care se petrece și ea pe altă planetă, trebuie dezvăluită o întreagă lume. Cum sunt savanții de acolo? Cum e Reganta? Dar clădirile din orașe? Cum arată copiii? Nu-i ușor deloc. De fiecare dată am fost uimită de cum vede Sidonia lucrurile, de cât de migălos le aduce la lumină folosindu-se de pensule cu care așterne straturi peste straturi până când toate prind nu

doar contur, ci și adâncimi și strălucire. Sidonia e o coloristă extraordinară și asta mă bucură mult. Îmi place felul în care vede eroii pe care eu i-am imaginat cu totul altfel. Iar diferența asta cred că ajută o carte ilustrată, o completează, o duce în altă direcție decât s-a precizat ea inițial.

Sidonia Călin: Colaborarea noastră este una foarte bună, încât pe măsură ce răspund la întrebarea aceasta, nici mie nu-mi vine să cred cât de bună este. Eu, ca ilustrator, întotdeauna am avut libertatea necesară din partea Ioanei. Libertatea de a desena și picta chiar orice. Îmi aduc aminte, la una dintre cărțile noastre ilustrate, Ioana a fost de acord să schimbe culoarea vestimentației personajului, doar fiindcă am ales eu o altă culoare. Pașii pe care-i fac înainte de a ilustra o carte sunt destul de simpli, în teorie: mă familiarizez cu textul, fac primele schițe, apoi desenez dinaintea ilustrației (care trebuie gândit foarte bine) și abia după aceea ilustrația

propriu-zisă, adică aplicarea culorii – iar aici încep pentru mine alte etape, mult mai laborioase.

Ioanei îi arăt mai întâi schițele sau desenul final. Adevărata bucurie este aici. Nici măcar o singură dată nu mi-a schimbat desenul. Întotdeauna s-a bucurat de ideile mele. Schițele i le trimiteam când erau gata, chiar și dacă era trecut de miezul nopții. Iar Ioana îmi răspundea cu inimi-oare și îmbrățișări. Abia așteptam emoticoanele.

Sidonia, ai întâmpinat provocări în ilustrarea unei povești... science-fiction? A fost dificil să găsești înfățișarea lui Zmeu Robot?

Sidonia Călin: Pe Zmeu Robot l-am imaginat în timp ce citeam textul. Nu chiar din prima,

căci la o primă lectură aveam în minte doar zmeul, nu și robotul. :) Însă după ce textul a devenit un film pentru mine, Zmeu Robot a fost primul personaj pe care l-am desenat.

Povestea *science-fiction* a fost o adevărată provocare. Atunci când desenez sau pictez pornesc de la realitatea din jurul meu, fie că este o persoană, o vizită la muzeu, o plimbare în natură etc. Cu Zmeu Robot nu a fost așa, cu Zmeu Robot a fost o joacă. M-am jucat pe hârtie de-a spațiul cosmic, ca un copil.

Stilul tău e ușor recognoscibil în figurile personajelor, dar cum ai ales paleta cromatică pentru acest volum și scenele pe care să le

ilustrezi? Care e modul tău de lucru, cum abordezi un astfel de proiect?

Sidonia Călin: De regulă, paleta mea cromatică începe cu roșu, se termină cu roșu și este dominată de roșu. Dar pentru Zmeu Robot mi-am zis să fac ceva diferit, așa că am ales albastru. Eu am studiat în facultate la secția metal, mai exact sculptura în metal. Și acum îmi aduc aminte de prima mea sculptură în metal, brunată. După ce este brunat, adică trecut prin foc, metalul capătă nuanțe de albastru de o mare frumusețe. Așa că roboțelul nostru, pe care mi l-am imaginat a fi din metal, trebuia să fie și el albastru.

Etapele de lucru, cum spuneam mai sus, par simple: documentare, schițe mici (pentru care împart textul în imagini), desen final și culoare. De câțiva ani, însă, am mai adăugat câțiva pași etapei de culoare, pe care o tratez tot ca pe un desen, sau mai bine zis ca pe o gravură. Pensiunile din ilustrație sunt asemenea urmei creionului, pe care le aplic în multe straturi până ce ajung la nuanța de culoare finală. De aceea, totul la mine durează mult, zile, săptămâni, uneori chiar luni.

Mai sunt câteva detalii tehnice de care trebuie să țin cont. Formatul cărții, timpul de lucru, amănunte pe care le cunosc înainte de a începe să lucrez. Dar, în final, mereu lucrez mai mult decât e necesar și tot adaug detalii care poate nici nu există în text, dar cred că-l completează foarte bine.

Să ne așteptăm la o continuare a poveștii? Găsesc Marta și Gabi „o lume bună, Unde-i

soare blând și lună, Și un aer mai curat, Numai bun de respirat“?

Ioana Nicolaie: Pentru că volumul publicat de Arthur e așa de frumos și deja îl caută copiii, și-mi mai trimit mesaje și părinții, poate că profesorul albastru din viitor, pe nume Zmeu Robot, îmi va mai apărea din nou într-o bună zi în minte, cu aceeași intensitate, cerându-mi imperios să zic povestea mai departe. Până la urmă, dacă praful nu-i simplu praf (dar îi las pe cititori să descopere ce este mai precis), de ce n-ar continua aventura? Spațiul cosmic, știm cu toții, nu are sfârșit. Așa cum n-are sfârșit nici puterea minții noastre de-a descoperi noi și noi povești.

Interviu și fotografii de Ema Cojocar

INTERVIU CU ADINA ROSETTI ȘI IRINA MARIA ILIESCU DESPRE *O ISTORIE CU GUST DE KIWI*

„Cred că orice poveste puternică și bine scrisă poate fi o punte către copii”

Adina Rosetti, anul trecut am discutat în revista #artstagram despre Misterul Orașului Lunivineri, iar acum ne faci o nouă surpriză și scoți o carte superb ilustrată, cu titlul misterios-jucăuș O istorie cu gust de kiwi. Ne poți spune pe scurt despre ce este vorba în acest volum nou-nouț?

Adina Rosetti: Faptul că este o carte superb ilustrată este în întregime meritul ilustratoarei 😊 Eu pot să spun că povestea Adei Ștefănescu din *Întâiul meu cuvânt de pionier* nu avea cum să se încheie așa repede. Revoluția din decembrie 1989 a reprezentat nu doar un sfârșit al unei epoci cumplite, dar și un nou început în care cu toții ne-am pus mari speranțe. Realitatea însă ne-a cam dat peste cap așteptările, în

felul ei imprezibil: o nouă lume a început, într-adevăr, dar o lume în care nu aveam niciun fel de repere. O lume care nu ne-a adus doar libertatea mult-așteptată, ci și o serie nouă de probleme. Am vrut să-i urmăresc pe Ada, părinții și colegii ei de școală în primele luni ale acestei noi epoci, până la finalul anului școlar, care a coincis cu un moment important și tragic al istoriei noastre recente: Mineriada din iunie 1990. Fiind o carte pentru copii, are multe momente amuzante și pline de emoție: Ada intră pentru prima oară într-un „butic“, bea suc de kiwi și descoperă prima declarație de dragoste într-un Oracol.

*Aveai cartea asta în minte când ai scris **Întâiul meu cuvânt de pionier**? Cât timp ți-a luat s-o termini și cum a decurs procesul de scriere? Ți-ai amintit întâmplările în mare măsură, ai discutat și cu părinții sau prietenii despre perioada respectivă?*

Adina Rosetti: Nu, nu m-am gândit inițial că **Întâiul meu cuvânt de pionier** va continua într-un fel, dar de îndată ce a apărut cartea și am văzut primele reacții ale publicului, am știut că voi duce povestea mai departe. Amintirile mele din acea perioadă sunt extrem de vii și puternice (spre deosebire de Ada, eu eram un pic mai mare în perioada respectivă, eram deja la gimnaziu), așa că m-am bazat în mare parte pe ele. Am fost și eu cu părinții de câteva ori la demonstrațiile din Piața Universității, am colecționat surprize de la gumele de mestecat, am completat Oracole și am fost mare fană Roxette. Pentru *Legenda* de la finalul cărții, care a fost o adevărată provocare, am citit destul de mult despre perioada respectivă, în special articole și amintiri legate de fenomenul Piața Universității.

Îmi imaginez că ai avut la dispoziție o mulțime de detalii din perioada anilor 90. Cum ai decis ce să păstrezi și ce să scoți? Apropo, este grozavă ideea glosarului de termeni și concepte de la finalul cărții.

Adina Rosetti: Am păstrat același format ca la prima carte, o poveste urmată de un mic glosar de termeni pe care îl consider extrem de necesar pentru receptare – copiii nu prea învață aceste noțiuni la școală, au trecut deja 33 de ani și probabil nici unii părinți nu au prins

vremurile acelea. Am păstrat în poveste detalii care mi-au rămas mie cele mai vii în memorie, care mi-au definit copilăria petrecută în acele vremuri. Mi-a fost mai greu să integrez Mineriada în poveste, este un episod traumatic, cum spuneam, al istoriei noastre recente, cu o puternică încărcătură politică, ceea ce este destul de complicat de „topit“ într-o poveste pentru copii, așa că am decis să fie doar un element de fundal. În afară de a zugrăvi o epocă prin ochii unui personaj-copil, mă interesează la fel de mult trăirile personajului, emoțiile, relațiile cu ceilalți: colegi, părinți, precum și celebra Tovarășă, transformată acum în Doamnă.

Ce rol ți-ar plăcea să aibă O istorie cu gust de kiwi? O vezi ca pe o recuperare a trecutului, o punte către copiii de astăzi, o poveste pur și simplu, fără pretenții istorico-pedagogice? De ce ai simțit nevoia să o spui?

Adina Rosetti: Pretenții pedagogice nu am avut niciodată, mă feresc de ele și-n viața de zi cu zi, și-n literatură. Cred că orice poveste puternică și bine spusă poate fi o punte către copii, poate deschide discuții, gânduri, întrebări, comunicare între generații. Asta mi-aș dori să se întâmple și cu cartea aceasta...

Adina, Irina, cum a decurs colaborarea voastră? Povestii-ne ceva din culisele lucrului la O istorie cu gust de kiwi.

Adina Rosetti: Pentru mine a fost o bucurie să văd cum prinde viață povestea prin desenele Irinei, pe care o cunoșteam de la proiectul *Nesupusele*. Noi am ținut legătura prin intermediul

editurii, care îmi trimitea periodic ce mai desena Irina și de fiecare dată *feedback*-ul meu a fost foarte entuziast. Mi se pare că ilustrațiile surprind perfect nu doar epoca aceea, dar și lumea interioară a Adei, care trăiește experiențele foarte intens și vede totul printr-un filtru magic.

Irina Maria Iliescu: Din punctul meu de vedere a decurs foarte lin – am primit libertate creativă totală, lucru care mi se întâmplă rar și care desigur că m-a bucurat. Am simțit o presiune (autoimpusă) să fac ilustrații cel puțin la fel de bune ca cele ale lui Dan Ungureanu (care a ilustrat primul volum din serie, *Întâiul meu cuvânt de pionier*) și, cu toate că am un stil diferit, am încercat să creez o continuitate – cel puțin în cazul personajelor.

Acest proiect mi-a activat o nostalgie pentru anii '90 pe care nu credeam că o am.

Irina, aflăm din prezentarea ta că ești născută în 1990 – o coincidență simpatică, pentru că acțiunea cărții începe în ianuarie 1990 și se încheie în septembrie. Cum a fost să cunoști acel an din perspectiva Adinei Rosetti? Ai aflat ceva care te-a surprins?

Irina Maria Iliescu: Nu am avut cum să nu observ această coincidență, fiind chiar ceea ce m-a atras să ilustrez povestea. Evident că eu nu îmi amintesc nimic din 1990, dar frații mei erau de vârsta Adei atunci când aveau loc evenimentele din carte. Mi-am dat seama că nu am discutat niciodată pe îndelete despre cum a fost experiența acelei perioade pentru ei (în afară

de faptul că trebuiau să aibă grijă de mine când erau ai noștri la serviciu) – și așa s-a ivit prilejul să depănăm amintiri care să ne illustreze copilăria. Lucrul la carte m-a împins să răscolesc internetul după imagini pe care să le folosesc ca referință, și astfel am găsit o arhivă de fotografii făcute chiar în cartierul nostru, cu amestecul de case vechi și blocuri neterminate, copii care se jucau printre șantiere, scene pe care aveam impresia că doar le-am visat cândva, demult. Acest proiect mi-a activat o nostalgie pentru anii '90 pe care nu credeam că o am.

Ce gust are copilăria ta?

Irina Maria Iliescu: Are mai multe gusturi – ananas, gumă Turbo, Mentosan și pufarine (dar nu toate amestecate).

Cum ai ales culorile și stilul pentru a ilustra O istorie cu gust de kiwi? (Cititorii vor remarca probabil pasărea Kiwi pe copertă și în interior.) Ai o scenă preferată din carte? Dar una care s-a lăsat greu desenată?

Irina Maria Iliescu: Când am citit inițial textul, l-am interpretat ca fiind de fapt un jurnal al personajului principal și m-am gândit că ar fi potrivit să pornesc cromatic de la un albastru cerneală, pe care să îl acompaniez cu tot mai multe culori pe măsură ce avansează povestea – cu cât se depărtează mai mult temporal și afectiv de perioada comunistă. Folosindu-mă de un amestec de texturi, am dorit să sugerez într-un mod subtil agitația interioară pe care cred că o simțea multă lume în perioada respectivă, odată cu toate schimbările majore din viețile lor.

Cel mai mult mi-a plăcut să ilustrez scena cu Ada și Lixandru la Golaniadă, să găsesc un mod de a-i evidenția pe cei doi în tot haosul evenimentului. În plus, îmi place mult să desenez portrete și aici am avut ocazia să desenez fețe cu duimul.

Cel mai greu a fost să ilustrez îndrăgosteala Adei, care nu voia să își recunoască nici măcar ei înseși sentimentele.

Adina Rosetti, urmează și alte povești cu Ada după anul 1990?

Adina Rosetti: Alte povești cu Ada nu știu dacă vor mai exista, nu am în plan. Cred că cele două volume, *Întâiul meu cuvânt de pionier* și *O istorie cu gust de kiwi* se completează perfect, și la nivel de text și de ilustrație, formează un întreg la care nu știu dacă ar mai putea fi adăugat ceva... Dar vor urma, desigur, alte povești, mă interesează destul de mult epoca actuală și viața adolescenților din România de azi, cu toate problemele și provocările prin care trec.

Interviu și fotografii de Ema Cojocaru

INTERVIU CU FLORIN BICAN ȘI ANDREI MĂCEȘANU DESPRE *PETARDE ȘI POCNITORI* „Într-un fel toți trăim în umbra lui Flatulențiu Aurel”

Ema Cojocaru: Florin Bican, cum s-a născut ideea acestui poem? În textul de pe copertă amintești de animalele care suferă an de an din cauza bubuielilor festive. Ai avut chiar tu un incident neplăcut sau poate chiar ai întâlnit un Flatulențiu Aurel în carne și oase?

Florin Bican: Asist an de an – fără să vreau – la tradiționalul asalt cu petarde și artificii de Sărbători. Și mă fascinează bucuria decerebrată a celor care le lansează. Nu mă îndoiesc că, atunci când nu se lasă în voia euforiei pirotehnice, oameniiăștia nu sunt lipsiți de calitate, asemenea lui Flatulențiu. Și mă întreb și mai abitir ce-i face să guste acest spectacol. În facultate, deci cu multă, multă vreme în urmă, ni s-a explicat la un curs de literatură comparată că pocnitorile asociate cu întâmpinarea Anului Nou sunt o aluzie la haosul primordial din care s-a născut ordinea... Acu’ nu exclud posibilitatea ca spectacolul cacofonic să

rezoneze cu un *ce* atavic din noi. Când văd însă ce rămâne după haosul ăsta, mă-ntreb de ce nu se mai naște odată ordinea.

În Germania, de pildă, unde străzile se curăță cu scrupulozitate, vedeam tuburi de petarde sfârtecate și resturi de artificii până-n iunie. Ca să nu mai zic de câinele unei colege de la școala unde predam acolo, un *golden retriever* splendid, care, îngrozit de canonada artificiilor din noaptea de Revelion, a sărit prin geamul casei (închis) și a fugit disperat pe străzi... Vorbim de orașul München. Când l-a găsit colega mea, după trei zile, câinele nu mai putea fi lăsat singur. Îl aducea în fiecare zi la școală și intra la ore cu el. În fiecare an aud de animale astfel traumatizate. Și la fel de traumatizați sunt și

oamenii... Numai eu știu două cazuri de doamne cărora niscăi discipoli de-ai lui Flatulențiu le-au aruncat în glugă pocnitori în curs de detonare. Înțeleg că e un sport care se practică pe scară largă. Într-un fel toți trăim în umbra lui Flatulențiu Aurel.

Matei Sâmișăian: *Care este prima voastră amintire în legătură cu petardele și artificiile?*

Florin Bican: Artificiile din bradul de Crăciun! Le-aș fi urmărit la nesfârșit... Apoi, când m-am făcut mai mărișor, ai mei îmi arătau copii cu degete sau cu câte-un ochi lipsă și-mi spuneau că-i din cauză că s-au jucat cu artificii și pocnitori. Ceea ce cred că mi-a inspirat o teamă reverențioasă față de acest tip de *entertainment*. Dar m-a și atras spre el...

Andrei Măceșanu: Nu îmi răsare clar în minte primul moment când am luat contact cu petardele și artificiile, dar țin minte sigur că atunci când eram mic îmi era foarte frică de ele. An de an, la finalul concertelor organizate de zilele orașului meu natal, eram singurul copil care nu se bucura deloc de spectacolul de artificii. Faptul că niște lumini colorate păreau că sunt gata-gata să cadă peste mine mi se părea înfiorător. Le-am îmblânzit însă pentru totdeauna desenând ilustrațiile din *Petarde și pocnitori!*

Florentina Hojbotă: *Protagonistul cărții este un copil model. Cum arăta copilul Florin Bican și care erau artiviciile lui?*

Florin Bican: Pe vremea copilului Florin Bican predominau pocnitorile artisanale pe

bază de carbid și măciulii de chibrituri, la care mărturisesc că m-am spurcat... Da' mi-a trecut repede și, din fericire, n-am fost implicat în niciun incident serios. Apoi am descoperit că cititul îmi declanșează în minte focuri de artificii mult mai spectaculoase, și de *artiviciul* ăsta n-am mai scăpat.

Emă Cojocar: *Dar artiviciile copilului Andrei Măceșanu?*

Andrei Măceșanu: Am fost un copil destul de liniștit și cuminte, inițial. Abia pe la 12-13 ani mi-am creat și eu un *artiviciu* pe care nu îl regret nici acum: m-am îndrăgostit de muzica rock și am început să cânt la tobe. Cu timpul, neavând încotro, vecinii de pe stradă s-au obișnuit. Iar când am mai crescut și mi-am dat seama că poate nu e cel mai pașnic gest să cânt fix sâmbătă după-amiază sau serile după ora 22, mi-am spus că sigur nu mai deranjez pe nimeni, pentru că între timp învățasem să cânt bine și am ales să cred că tuturor le place să asculte.

Marcia Marin: *Unul dintre vecinii lui Flatulențiu Aurel vrea să ia atitudine și să-i dea o lecție băiatului. Ce-ar încerca să facă și cum ar decurge planul?*

Florin Bican: Păi... dacă vecinul ăsta ar fi, din întâmplare, monstrul lui Frankenstein, l-ar prinde pe Flatulențiu Aurel asupra faptului, l-ar duce în boxa *lui* de la subsol, amenajată ca sală de operații, și acolo l-ar trepana frumușel și i-ar reface circuitele cerebrale în așa fel încât să-l facă

alergic la petarde, pocnitori și artificii. Să umble Flatulențiu al nostru zi și noapte cu căștile-n urechi, ascultând numa' muzică de cameră.

Andrei Măceșanu: Îmi imaginez că foarte posibil unul dintre vecinii lui Aurel ar aplica ceea ce se crede de obicei că este cel mai eficient instrument pedagogic: muștrarea. I-ar striga de la geam să înceteze cu zgomotul, să dea cu artificii la el acasă, nu pe stradă, și poate i-ar spune și că el, vecinul, nu făcea așa când era de vârsta lui. Mă tem că niciuna dintre propuneri și indicații nu ar fi luată în seamă de Aurel. Spectacolul ar continua.

Emă Cojocar: *Andrei Măceșanu, aflăm din prezentarea ta că încerci să găsești vocea*

specifică fiecărei cărți la care lucrezi. Cum ai ales stilul și paleta cromatică pentru ilustrarea volumului Petarde și pocnitori? Ai avut în întregime mână liberă sau autorul și redacția au venit cu sugestii?

Andrei Măceșanu: Ca de fiecare dată, am plecat de la tonul textului și am început cu niște schițe pentru personaj și pentru atmosferă pe care le-am dezbătut ulterior împreună cu colegii din redacție – cărora profit de ocazie pentru a le mulțumi. Domnul Bican ni s-a alăturat pentru stabilirea portretului lui Aurel. Paleta cromatică a fost aleasă pentru a face o trimitere clară la atmosfera sărbătorilor de iarnă, iar textul în sine m-a încurajat să mă joc cu încredere pe fiecare pagină. Cred că un proiect devine reușit doar atunci când este rezultatul unei colaborări reale. Chiar am simțit că eu, autorul și editura formăm o echipă care vede lucrurile la fel, așa că întregul proces a decurs foarte natural.

Emă Cojocară: Coperta mi-a adus aminte de un detaliu din Capela Sixtină... Cine a venit cu ideea asta ghidusă? :)

Florin Bican: Să zică Andrei!

Andrei Măceșanu: Da, într-adevăr, există acea referință ascunsă acolo. Mi-a venit ideea asta în timpul jocului despre care vorbeam mai sus. Mi s-a părut foarte amuzant cum Aurel devine treptat acest creator absolut al „efectelor pirotehnice perfecte” și, dacă câteva pagini mai în spate îmi venise ideea de a-l desena pe Aurel așezând luna pe cer (ca să întăresc statutul lui de copil model), mi s-a părut o progresie firească să îl portretizez și ca personaj principal al unui alt tip de genă, mai zgomotoasă.

Emă Cojocară: Florin Bican, am auzit că la lansarea de la Cluj ai de gând să inviți un pompier. Dacă ai dispune de toate mijloacele posibile, cum ar decurge lansarea ideală pentru volumul Petarde și pocnitori?

Florin Bican: Aș intra în librărie pe fereastră, direct de pe scara mașinii de pompieri și i-aș da microfonul pompierului de servici’ ca să-i instruiască pe cei prezenți cu privire la pericolele pe care le implică joaca cu focul. Aș mai invita și pe cineva de la o societate pentru protecția animalelor, pe Alex Moldovan, de pildă, să-i vorbească publicului despre impactul efectelor pirotehnice asupra animalelor. Și aș încheia cu focuri de *cartificii* – aș invita fiecare persoană din public să deschidă o carte din care ideile să țâșnească în aer sub formă de ilustrații. Pentru asta aș apela la ajutorul lui Andrei Măceșanu.

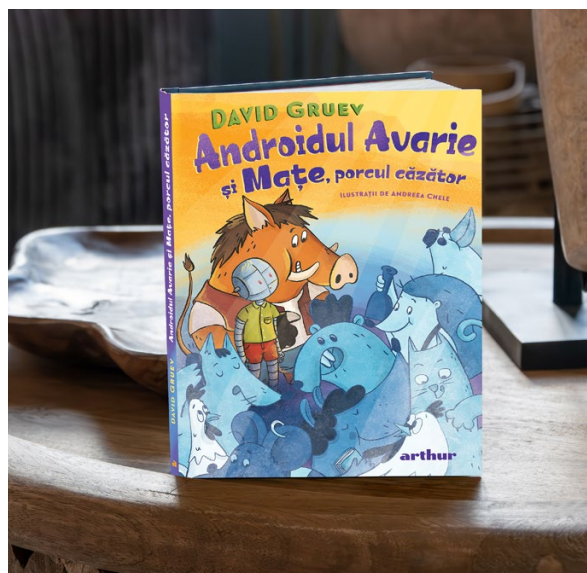
Emă Cojocară

INTERVIU CU DAVID GRUEV ȘI ANDREEA CHELE DESPRE *ANDROIDUL AVARIE ȘI MAȚE, PORCUL CĂZĂTOR*

„E o poveste ca un tablou de Picasso, în care nimic nu se potrivește cu nimic”

David Gruev, în primăvară vorbeam de Arici și baloanele, iar acum scoți o nouă carte, a noua pe care ai scris-o pentru copii, Androidul Avarie și Mațe, porcul căzător. Ce titlu trăznit! Povestește-ne pe scurt ce ne așteaptă în cartea asta.

David Gruev: În carte se întâmplă că la un moment dat din cer cade un porc, ce aterizează tocmai în casa lui Avarie, distrugându-i acoperișul. Porcul se duce la Sarabandă, care e o mare petrecere a dihăniilor, dar androidul nu știe ce-i aia, așa că se duce cu el. Pe drum, numai aventuri, care mai de care, cu animale tot mai fantastice, de la bidihori la megamonștri de fluturi. Nu e trăznit, e trăznet!

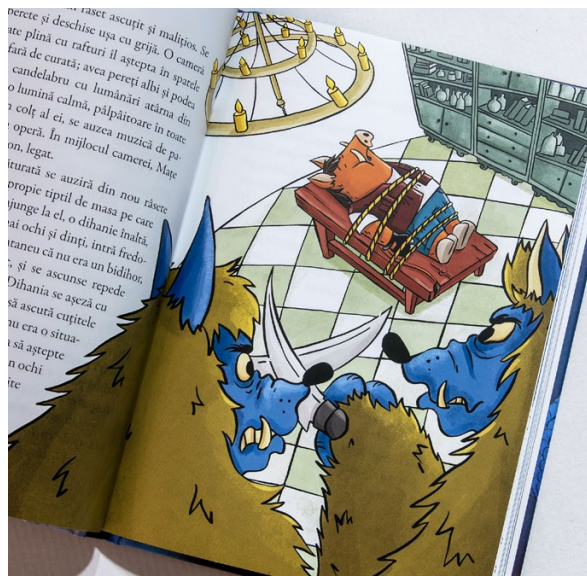

De ce un băiat android, de ce un porc mistreț căzător? Cum te-ai gândit să-i aduci împreună? Și la care dintre scene te-ai distrat cel mai tare când ai scris-o?

David Gruev: Trebuia să fie o poveste ca un tablou de Picasso, în care nimic nu se potrivește cu nimic, dar s-o poți citi totuși cu curiozitate și plăcere. Trebuia să fie zăpăcită și frumoasă, cum ar trebui să fie toate cărțile de copii, și despre prietenie între creaturi foarte diferite, care reușesc totuși să se apropie una de alta.

E foarte simpatică aplecarea spre filozofie a lui Mațe, care tot citează din Cărticica porcului căzător. Ne mai poți dezvălui câteva din regulile de viață ale Marelui Rât sau din zicerile înțeleptului Mahamațe?

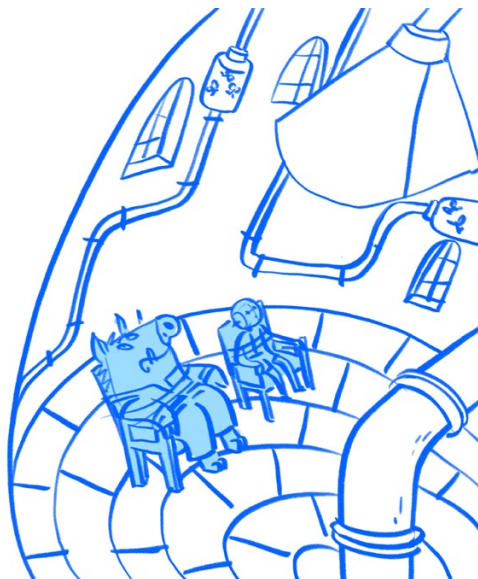
David Gruev: Este foarte important pentru un porc căzător să nu cadă înainte să-și

primească educația filozofică, fiindcă atunci ar cădea degeaba și n-ar ști ce face. Ar cădea, de fapt, ca orice alt lucru care cade pe lume, pietre, copaci în pădure (chiar dacă nu-i aude nimeni), împiedicații care nu sunt atenți pe unde merg. Un porc căzător trebuie să știe mereu când și dacă urmează să cadă, pentru a-și putea controla căderea și a cădea cu stil.

Andreea Chele, e amuzant, e greu, e ușor să lucrezi la un proiect împreună cu David Gruev? Cum decurge colaborarea voastră?

Andreea Chele: Cu David Gruev lucrez de vreo 5 ani, avem deja câteva povestioare foarte amuzante transformate în cărți. Am prins drag de ele de la prima lectură și mereu încerc să păstrez un loc liber între proiectele mele

pentru următoarea aventură Gruev. Poveștile sunt întotdeauna pline de umor și răsturnări de situație, iar dialogurile inteligente și personajele introspective ajung adeseori în locuri nebănuite. Așa se întâmplă că, deși citesc povestea de multe ori înainte să încep lucrul la personaje, la final am sentimentul că scenele s-au ilustrat, practic, singure. Ca proces, încerc doar să împărtășesc *update*-uri în momentele-cheie (când definesc personaje sau spațiul) și ne întâlnim mereu cam pe același drum, așa că nu avem nevoie de foarte multă comunicare; ne amuzăm pe rând. 😊

Ai o scenă sau un personaj preferat din Androidul Avarie și Mațe, porcul căzător?

Te-ai lovit de ceva care a fost mai dificil de ilustrat?

Andreea Chele: M-am amuzat teribil cu Mațe, e un personaj complex și tare haios, în același timp. Iar dacă dialogul ar fi un personaj, ăsta ar fi primul pe lista preferațiilor. Molohul mi-a dat un pic bătaie de cap, mi-l imaginam tot timpul ca un cap imens, amenințător, care hohotește cu o gură mare și neagră, dar personajul lui e, de fapt, colectiv, așa că aveam nevoie de o prezență destul de neutră. A ieșit un vârtej de fluturi în preajma căruia Mațe și Avarie ajung să se îngheșueie unul într-altul de frică.

Ema Cojocaru

Schițe de Andreea Chele pentru *Androidul Avarie și Mațe, porcul căzător*

AUTORI CELEBRI ȘI SERII CARE SĂ TE ȚINĂ CU SUFLETUL LA GURĂ

David Walliams: Umor și ironie

Pe David Walliams îl cheamă, de fapt, Williams, dar când a ajuns la facultate și-a schimbat un pic numele de familie, pentru că deja era un David Williams pe acolo. Și doar nu era să-și împartă faima pe care era convins că-o va căpăta. Câtă dreptate a avut! Actor, comediant și prezentator de televiziune, Walliams este și unul dintre cei mai iubiți și bine vânduți scriitori de literatură pentru copii din Marea Britanie. De fapt, din întreaga lume. Nici în *sketch*-urile *Little Britain*, nici în cei zece ani de jurat la *Britain's Got Talent* David Walliams nu s-a sfiit să-și arate ascuțitul simț al umorului și gustul pentru ironie și, cel mai important, pentru autoironie. Și nu s-a ferit de ele nici în cărțile pe care le-a scris; ba, dimpotrivă, le-a pudrat cu umor și ironie din belșug, nu degeaba fiind numit „moștenitorul lui Roald Dahl“. Intuind că tinerii cititori știu să

Copyright © tardis.fandom.com/wiki/

aprecieze o porție bună de aventură, o poveste cu mai multe profunzimi decât lasă să se vadă la prima vedere și o caricatură pusă la locul potrivit, David Walliams și-a conturat un stil pe care cu greu îl poți confunda și a creat personaje memorabile.

Cum sunt, de exemplu, Frank și tatăl său, Gilbert, protagoniștii din *Tatăl rău*, cel mai recent volum publicat de Editura Arthur. Odiñoară faimos, Gilbert ajunge la sapă de lemn și la mâna unui infractor, care-l bagă în tot felul de belele. Inclusiv într-un jaf la o bancă, în urma căruia Gilbert este arestat. Frank știe că tatăl lui este nevinovat, așa că-i pune la cale o evadare, ca să poată îndrepta lucrurile. Doar că învoiala de acasă nu se potrivește cu cea din închisoare și lucrurile o iau razna.

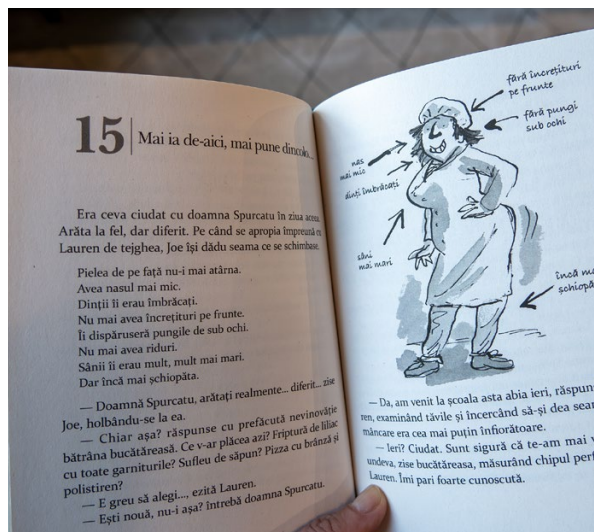
Când e vorba de personaje memorabile, e clar că mătușica îngrozitoare și bunicuța hoțomană, din romanele omonime, sunt cap de listă. Dacă pe prima nu ai cum să n-o detești din răspu-teri, pe cea de-a doua e imposibil să n-o adori. Doar a fost hoț internațional de bijuterii, chit că acum mănâncă doar supă de varză și-i place la nebunie scrabble-ul. Ben, nepotul său, este pe cale s-o scoată din amortițe și să-i redea faima (e drept, secretă) de altădată. În schimb, mătușă Alberta este o nesuferită de la un capăt la altul; când crezi că nu poate fi mai îngrozi-toare, se întrece pe sine. Cu ochi negri și scrută-tori, un mârâit perpetuu, jachetă de *tweed*, bocanci cu vârf oțelit și o bufniță bavareză de munte pe post de animal de companie, Alberta vrea să pună mâna pe reședința Saxby Hall. Doar că în cale îi stă Stella, fiica fratele său. Dacă la început planul său malefic pare că dă roade, Albertei i se înfundă în curând, căci habar nu

are că în ajutorul Stellei vine Funingine, băiatul uitat în coșul *nedesfundat* al casei. Iar aventurile și umorul se dezlănțuie.

A zis cineva aventură? Joe Bostan este șeful aventurii. Doar este cel mai bogat copil din lume – băiatul miliardar, protagonistul care dă și numele romanului din 2010 al lui David Walliams. Are tot ce-și dorește, ba și multe lucruri în plus, și în fiecare zi găsește noi moduri de a se distra; dar îi lipsește ceva important: un prieten. Când îl întâlnește pe Bob, în prima zi de școală, pare că situația se rezolvă, dar nu e chiar așa de ușor, mai ales că nu se pot pune de acord care dintre ei e cel mai gras.

Tot despre a suplini o lipsă este și primul roman scris de Walliams, *Băiatul cu rochie*. Dennis are 12 ani și îi este un dor teribil de mama lui, care a plecat de-acasă și nici gând să

se mai întoarcă. La început părea că va fi super distractiv să locuiască doar cu tatăl și fratele său mai mare, dar în curând se satură și de ru-lourile cu cârnați din fiecare seară, și de sesiunile de uitat la fotbal la televizor și, mai ales, de regula casei – „fără îmbrățișări“. Dennis încă își amintește de rochia moale și galbenă a mamei și încearcă să-i prelungească prezența prin orice mijloace. Numai că tatăl este cât se poate de scandalizat de comportamentul lui Dennis.

Nici mama lui Chloe, eroina din *Domnul Sconcs*, al doilea roman al lui Walliams, nu e de acord cu pasiunile fiicei sale. Mai întâi îi rupe paginile pe care și-a scris povestea, apoi face tot ce poate ca să scape de domnul Sconcs, vagabondul pe care Chloe îl adăpostește în magazie. Mama vrea cu tot dinadinsul o carieră în politică, iar lupta împotriva oamenilor străzii stă la baza campaniei ei. Va fi extrem de mirată

când află că unul se află chiar în propria-i casă și mai ales când vede că mirositorul domn Sconcs îi poate fi chiar de folos. Numai că mașinațiunile politice în care vor să-l amestece pe bietul om nu-i sunt pe plac lui Chloe.

Aventură, umor, ironie și multă compasiune sunt cuvintele care fac din romanele lui David Walliams un succes. Multe au fost ecranizate, avându-l uneori chiar pe autor în distribuție. În plus, sunt însoțite de ilustrații absolut minunate, realizate de artiști celebri precum Quentin Blake sau Tony Ross.

Dacă sunteți curioși ce alte serii de autor puteți găsi în portofoliul Grupului Editorial ART, iată câteva recomandări:

Judy Blume – cărțile dedicate lui Colțunaș, teribilul frate al lui Peter Hatcher, sunt un

deliciu de la un capăt la altul: superamuzante (desigur, nu și pentru Peter) și pline de năzdrăvănii pe care doar mintea neobosită a unui puști de câțiva ani le poate născoci.

Lois Lowry – o scriitoare clasică a literaturii pentru copii, Lois Lowry construiește povești în care îmbină imaginația cu realismul, plasându-și protagoniștii în lumi recognoscibile, nu de puține ori crude și dramatice. *Numără stelele*, *Darul lui Jonas*, *Mesagerul* sau *Făuritoarea de albastru* sunt istorii ale unor copii care reușesc să supraviețuiască unor realități potrivnice. Nici frații Willoughby din romanul omonim nu au o viață mai ușoară, mai ales că înșiși părinții lor au grijă de asta.

Oana Purice

ȘCOALA PENTRU BINE ȘI RĂU: CÂND BINELE ȘI RĂUL NU SUNT CE PAR A FI

Soman Chainani este scenarist și producător de film american, absolvent de Harvard, dar și autorul seriei *fantasy Școala pentru Bine și Rău*. A debutat în 2013, ajungând direct în lista *New York Times Bestsellers*, iar succesul a fost confirmat și de aprecierile internaționale de care se bucură seria, fiind tradusă în peste 30 de limbi și vândută în peste 3,5 milioane de exemplare. A fost mereu pasionat de puterea imaginației și de forța poveștilor și curios să afle de ce personajele feminine negative sunt atât de irezistibile. Așa că a și cercetat, dar a și creat propriul univers fantastic, unde binele și răul coexistă, ba chiar se deghizează uneori unul în altul.

Așa a apărut *Școala pentru Bine și Rău*, serie care a ajuns acum la al cincilea volum tradus și publicat de Editura Arthur. În timp ce primele trei cărți urmăresc anii de școală ai celor două protagoniste, Sophie și Agatha, începând cu al patrulea intrăm în perioada maturității lor – Era Camelot. Dacă încă nu le cunoașteți

Școala pentru Bine și Rău 5: Cristale de timp, Soman Chainani, ilustrații de Iacopo Bruno Editura Arthur, 2023, traducere din limba engleză de Mariana Buruiană și Alex Moldovan

pe cele două protagoniste, ei bine ele sunt două adolescente din Gavaldon, prietene, dar cât se poate de diferite: Sophie este grațioasă, blondă și are cele mai spectaculoase rochii; Agatha este brunetă, mizantropă, poartă mereu rochii negre și mai are și un motan nu tocmai prietenos. Sophie visează să ajungă la Școala pentru Bine, iar apoi să-și găsească un prinț care să-i pună un regat la picioare, în timp ce Agatha știe că doar Școala pentru Rău ar putea-o găzdui. Doar că lucrurile par să se amestece când, odată intrate în Pădurea Nesfârșită, nimeresc la Școala greșită. Lucrurile nu pot să rămână așa, crede Sophie, și încearcă din răspuțeri să le îndrepte. Însă nu ajută nici că Tedros, fiul regelui Arthur din Camelot, o respinge, preferând-o pe Agatha. Totul pare pierdut, dar prietenia și sacrificiul le salvează pe cele două fete.

Întoarce în Gavaldon pentru a-și trăi Fericirea până la Adânci Bătrâneți, Sophie și Agatha întâlnesc noi pericole în cel de-al doilea volum al seriei, *O lume fără prinți*. Școala pentru Bine și Rău devine școala de băieți și fete, așa că totul este un haos. Și nici prietenia dintre cele două fete nu pare să reziste. Al treilea volum, *Până la Adânci Bătrâneți*, pare să aducă victoria Răului. Asta dacă nu vor găsi o cale să se împace și să conlucreze la restabilirea Binelui.

Cea de-a patra carte, care deschide Era Camelot, pare să le găsească pe cele două protagoniste bine așezate în noua lor viață: Sophie e decana Școlii pentru Bine și Rău, iar Agatha, alături de Tedros, încearcă să salveze Camelotul de la ruină. Numai că viitorul le-a rezervat multe surprize. Lucrurile se complică în al cincilea volum, când un fals rege își preține dreptul la tronul Camelotului, îl aruncă

pe Tedros în temniță și-o forțează pe Sophie să-i fie regină. Salvarea stă în mâinile Agatheii, care, împreună cu elevii de la Școala pentru Bine și Rău, trebuie să pună la cale un plan. Și să-l ducă la împlinire cu bine, dacă vor să nu-și piardă lumea.

În 2022, seria *Școala pentru Bine și Rău* a fost adaptată într-un film pentru Netflix, avându-i în distribuție, printre alții, pe Charlize Theron și Ben Kingsley.

Dacă v-am făcut poftă de serii pline de aventură și fantezie, puteți continua cu:

Percy Jackson și Olimprienii – seria lui Rick Riordan, care l-a propulsat în galeria celor mai

iubiți scriitori din lume. Traduse într-o mulțime de țări, vândute în peste 180 de milioane de exemplare și adaptate în filme și seriale (serialul va debuta pe Disney+ la mijlocul lui decembrie), cărțile creează un univers fantastic din care nu te poți desprinde.

Regele Fistichiu – seria în care Andy Riley are umorul la degetul mic și-l folosește din belșug pentru a-i da viață lui Edwin, un puști cu totul neobișnuit. Pentru că nu este un băiat de nouă ani oarecare, ci Edwin, Regele Fistichiu. Numai că tot intră în bucluc, mai ales din cauza Împăratului Malefic care stă la o aruncătură de băț. Și să te ții aventura și râsete.

Oana Purice

ȘAPTE ILUSTRATORI, ȘAPTE PERSPECTIVE ASUPRA UNIVERSULUI HARRY POTTER

Almanah Vrăjitoresc. Ghidul magic oficial al seriei Harry Potter

Chiar dacă n-ai auzit de Harry Potter, ceea ce practic este imposibil, Almanahul Vrăjitoresc o să-ți atragă privirile ca un magnet datorită copertei colorate, încărcate cu detalii, care te duce cu gândul la un cușor plin cu comori. Într-adevăr, această delicioasă carte-obiect aduce laolaltă personajele îndrăgite (dar și pe cele detestate!), momentele-cheie și locațiile emblematice din cele șapte volume ale seriei imaginate de J.K. Rowling. Nu degeaba este considerată Ghidul magic oficial al seriei Harry Potter, căci este un compendiu impresionant cu liste, diagrame, hărți și o sumedenie de informații și detalii vizuale care-i vor aduce pe culmea

încântării pe fanii universului Harry Potter. Partea și mai grozavă e că volumul este ilustrat de șapte artiști cu viziuni și stiluri diferite, care ne conduc în călătoria de explorare a domeniului Hogwarts și dincolo de el. Îți vei alege favoriții, vei învăța să le deosebești stilurile, îi vei aprecia pentru minuțiozitate, inventivitate și măiestria cu care combină culorile. Să-i trecem, unul câte unul, în revistă!

PETER GOES

Peter Goes este un artist plastic și ilustrator de carte liber profesionist, care locuiește în Belgia. A studiat animație și a lucrat ca regizor de teatru. El a realizat *spread*-ul cu harta domeniului Hogwarts și tot el ne conduce într-un

tur al castelului, după care ne prezintă rafturile din bibliotecă, unde putem zări cărți cu titluri curioase: *Cartea invizibilă a invizibilității*, *Blesteme pentru blestemați*, *Hoinar cu strigoii*, *Cum să-ți vrăjești brânza singur* sau *Un an cu Yeti*. Peter Goes ilustrează și alte instituții, precum închisoarea Azkaban sau Banca Vrajitoreaacă Gringotts, dar și tehnici de apărare contra Magiei Negre.

LOUISE LOCKHART

Louise Lockhart a studiat ilustrația de carte la Glasgow și acum lucrează ca ilustrator și grafician în Marea Britanie. Este pasionată de grafica afișelor *vintage* și are o slăbiciune pentru culorile aprinse, îndrăznețe. Pregătiți-vă, așadar, de o explozie cromatică în planșele cu bunătați fantastice și locurile unde le putem găsi (menționăm aici dilatoguma azurică, broaștele cu mentă, caramuștele sau șampania de

dovleac), cât și în cele care prezintă o curioasă colecție de veșminte și sărbătorile demne de menționat, de pildă primul Crăciun al lui Harry la Hogwarts, Balul Yule sau ospățul de Trimagi-ciadă. Tot Louise se ocupă de colecția de culori sau de lista cu prețuri din lumea vrăjitorilor (aflăm că un ficat de dragon de la spițerie costă 16 Seceri uncia, iar un cremeș cu canar – 7 Seceri bucata).

WEITONG MAI

Weitong Mai este o artistă canadiană de origine chineză care locuiește în Londra. Paleta ei de culori are tonuri calde, bogate și surprinzătoare, perfecte pentru a surprinde aburul magic care învăluie scenele din universul Harry Potter. Ea s-a ocupat de fișele lui Harry James Potter, Ronald Bilius Weasley, Hermione Jean Granger și Luna Lovegood, tot ea a ilustrat ghidul practic de magie (inovații în Măturologie și

câteva vrăji utile), filtrele, elixirele și incantațiile, dar și obiectele magice suficient de mici ca să încapă în buzunarul unui vrăjitor (dăm doar câteva exemple: dezluminător, memotot, inamicogindă sau cremeș cu canar).

OLIA MUZA

Olia Muza s-a născut în Ucraina și este pasionată de ilustrația de carte. Prin arta ei crează „veselie, magie și chiar haos” – după cum aflăm din *Almanahul Vrăjitoresc*. Olia a desenat animalele lui Hagrid (Puffy, Câinele gigantic cu trei capete sau Norbert, Dragonul Norvegian cu Creastă) și canalele prin lumea vrăjitoarească (cum ar fi Spitalul St. Mungo de Afecțiuni și Accidente Magice sau Peronul nouă și trei sferturi), iar în alte planșe a surprins Farmecofarsele Fraților Weasley (vă dăm doar un exemplu, Cutiile cu merinde pentru chiulit: Pastile de vomitat • Caramele febriloase

• Capricii de leșinat • Alvița de curs sânge din nas), Etapele anului școlar și spiritul Crăciunului la Hogwarts (de bună seamă că fanii se vor recunoaște după urarea *Harry-ciun fericit!*).

PHAM QUANG PHUC

Pham Quang Phuc este un ilustrator de cărți pentru copii vietnamez, care se remarcă prin stilul său bogat, plin de culoare. El a realizat ilustrația de copertă și multe planșe încărcate cu informații și detalii vizuale care necesită lungi perioade de studiu și analiză (și ce e mai plăcut decât să studiezi la Hogwarts?): Bufnițalmanahul, Profesorii și materiile școlare, Baghetologia – o ramură complicată și misterioasă a magiei, Transmutația și Unde magia nu poate ajunge, Colțul lui Harry în lumea vrăjitoarească, sfaturi pentru a scăpa de dăunătorii de casă precum Putrezel, Zâna mușcătoare sau Știma, dar mai ales paginile dedicate Quidditch-ului, văzut dintr-o perspectivă istorică.

LEVI PINFOLD

Levi Pinfold a câștigat Medalia CILIP „Kate Greenaway”, iar cărțile lui sunt foarte apreciate. Artistul are o imaginație bogată, perfectă pentru a surprinde complexitatea și ineditul universului Harry Potter. Pentru *Almanah Vrăjitoarească* a desenat, printre altele, Cavalerobuzul (unde în timpul zilei sunt scaune, iar noaptea, paturi cu schelet din alamă), Pălăria de selecție, Casele de la Hogwarts cu planșe detaliate pentru fiecare salon – Gryffindor, Slytherin, Hufflepuff, Ravenclaw –, Camera trebuinței și Armata lui Dumbledore, Magia neagră și Patronusurile, precum și Ceremonia de selecție a lui Harry.

AVENTURILE SE ȚIN LANȚ:

Noi apariții în colecția miniGrafic

În preajma târgului de carte Gaudeamus, toți cititorii, mari și mici, fac liste de cumpărături și așteaptă cu nerăbdare să vadă ce urmează să publice editurile lor preferate, să se plimbe de la un stand la altul, să ia autografe și, la final, să plece spre casă cu sacoșa plină cu cărți.

La miniGrafic v-am pregătit multe continuări de serii, cărți despre prietenie, cărți cu o droaie de peripeții și, bineînțeles, cărți care o să vă facă să râdeți în hohote.

Două recomandări pentru cei mici

Sunt convinsă că *Lumea magică a lui Puf* o să fie o încântare și pentru cei mici, și pentru cei mari. Puf, un iepuraș simpatic foc, și prietenii lui se distrează de minune în lumea imaginată

de Emanuel Pavel. Benzile desenate adunate în acest volum sunt pline de culoare și, pentru că sunt *silent comics* – adică nu au cuvinte (în afară de câteva interjecții pe ici, pe colo), vă dau ocazia să vă imaginați voi ce gândesc și spun personajele. Este o carte de răsfoit, de admirat și de interpretat împreună cu frații mai mari, părinții sau bunicii.

Cei mai buni Băieți Răi au ajuns la cea de-a treia aventură! În *Ghemotocul contraatac*, dl Lup, dl Șarpe, dl Rechin, dl Piranha și Piciorușe au de-a face cu cel mai malefic miliardar nebun, Marmeladă. Porcușorul de Guineea nu vrea să-i pedepsească doar pe Băieții Buni, ci întreaga lume și pentru asta a pregătit o armă secretă. Vor putea eroii noștri să-i deoace planurile sau Marmeladă chiar va pune capăt tuturor lucrurilor drăgălașe și drăguțe?

Pentru fanii lui Dav Pilkey (Dar mai ales pentru cei care nu l-au citit încă)

Dav Pilkey scrie și ilustrează de peste 37 de ani, iar cărțile lui, îndrăgite atât de copii, cât și de adulți, au ajuns în toate colțurile lumii: seria

Dog Man e tradusă în 44 de limbi și publicată în peste 60 de milioane de exemplare, iar seria *Căpitanul Chilot* e tradusă în 43 de limbi și publicată în peste 90 de milioane de exemplare! Cărțile lui sunt deopotrivă amuzante și profunde și oferă unele dintre cele mai neobosite pledoarii pentru bunătate și înțelegere din câte am citit.

Acestea fiind zise, vă anunț că *Dog Man* a ajuns la volumul patru! În *Dog Man și Super PISOIUL*, Dog Man ajunge vedetă de cinema. Mă rog, aproape ajunge, că doar polițistul nostru preferat e specialist în a da totul peste cap! În timp ce Dog Man încurcă lumea pe platourile de filmare, Micu' Petey încearcă din răsputeri să-l convingă pe Petey cel rău să devină bun.

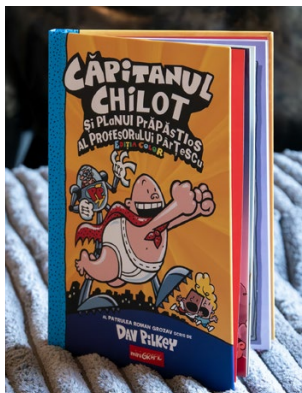
Iar dacă și voi îl îndrăgiți pe Micu' Petey cel puțin la fel de mult ca mine, atunci o să vă bucure vestea că are și el seria lui: *Super PISOI și clubul de benzi desenate*. După cum

spune chiar titlul, Micu' Petey organizează un club unde ne învață ce sunt benzile desenate și cum le putem crea. Învățăm despre tipurile de benzi desenate, despre diverse tehnici pe care le putem folosi și despre perseverență.

Sunt multe, multe lecții bune pe care ni le oferă seria asta care vorbește atât pe limba copiilor, cât și pentru copiii din interiorul adulților.

Peripețiile și năzbâtiile imaginare de Dav Pilkey continuă și în seria cu Căpitanul Chilot. În volumele trei (*Căpitanul Chilot și Invazia Bucătăreselor Incredibil de Obraznice din Spațiu*) și patru (*Căpitanul Chilot și planul prăpăstios al profesorului Pârțescu*), George

și Harold fac ce știu ei mai bine: creează haos și stârnesc râsete. Fie că e vorba de niște extraterestri care vor să cucerească Pământul sau de un profesor nebun care îi obligă pe toți din oraș să-și schimbe numele cu

unele extreme de caraghioase, George și Harold au ac de cojocul lor. Evident, cu ajutorul Căpitanului Chilot.

Cel mai rapid arici

Așteptarea a luat sfârșit: *Sonic the Hedgehog* a ajuns la miniGrafic! În cele trei volume din serie pe care le-am pregătit pentru voi, Sonic și prietenii lui trebuie să salveze lumea de Doctorul Eggman și invențiile lui periculoase. Cărțile sunt pline de acțiune, personaje îndrăgite din universul Sonic și replici amuzante, perfecte pentru copii aventuroși!

Aventuri pe tărâmurii fantastice

Max, cel mai bun cavaler din regatul Măisăfie, are parte de noi provocări în cel de-al doilea volum din serie, *Bătălia corpoștilor*. În Măisăfie se întâmplă lucruri suspecte: rând pe rând, oamenii sunt înlocuiți de copii malefice ale lor. De unde vin corpoștii și cum pot fi opriți? Max și gașca ei de copii temerari pornesc la drum ca să dezlege misterul și să încerce să salveze regatul.

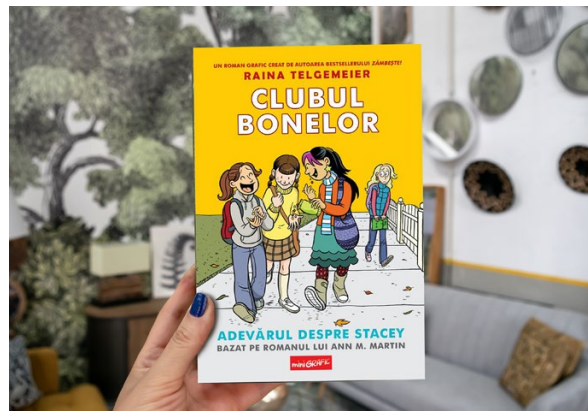
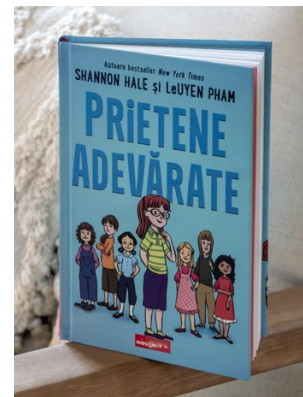
Pentru puști și puștoaice de gimnaziu

Dacă ești în căutare de romane grafice în care să te regăsești și care să te ajute să înțelegi mai bine atât lumea din interiorul tău, cât și lumea din afară, care poate fi tare copleșitoare uneori, îți recomand următoarele cărți:

În *Prietene adevărate*, Shannon Hale își povestește copilăria, cu sușuri și coborâșuri. A fost o fetiță timidă, care și-a făcut greu prietene și căreia i-a fost și mai greu să le păstreze.

A suferit de anxietate într-o vreme în care nu se știa prea multe și nici nu se vorbea despre acest subiect. Însă povestea lui Shannon este plină de speranță: există o gașcă de prietene pentru toată lumea, trebuie doar să-ți dai seama ce fel de persoană ești și ce așteptări ai de la cei din jur.

Clubul bonelor este o serie axată, în primul rând, pe prietenie. În cel de-al doilea volum, *Adevărul despre Stacey*, fetele din club au de-a face cu o gașcă rivală de bone, dar și cu neînțelegeri în interiorul găștii lor. Ann M. Martin abordează cu grijă și empatie teme precum boala și relația părinte-copil și creează o serie din care avem multe de învățat despre cum se pot gestiona problemele adolescenței.

IMPORTANȚA FEȚEI

Expresiile faciale pot schimba întregul ton al unei scene, al unei pagini sau chiar întreaga poveste. Ai folosit sute de expresii faciale diferite pentru personajele mele pentru a le arăta emoțiile și reacțiile. Aruncă o privire peste exemplele următoare:

FERICITĂ

Zâmbet larg;
sprâncene înalte, arcuite

SURPRINSĂ

Zâmbet cu gura deschisă și limba la vedere; sprâncene distanțate, arcuite

DURERE

Sprâncene vălurite;
linii în plus pe ochi pentru
a marca șocul

34

Una dintre noutățile pe care știu sigur că mulți o așteptați este *Zâmbește și spune-ți povestea*, un ghid creat de Raina Telgemeier. De fapt, e mai mult decât un ghid – cartea ne oferă acces în spatele cortinei și ne prezintă modul în care Raina lucrează la romanele ei. De asemenea, sfaturile ei te însoțesc pas cu pas

dacă vrei să creezi și tu povești grafice, de la cum să cauți idei până la cum să împarți o pagină și să-i dai structură și culoare. Un ghid folositor și distractiv pentru oricine e pasionat de lumea cărților grafice!

Ioana Vilcu

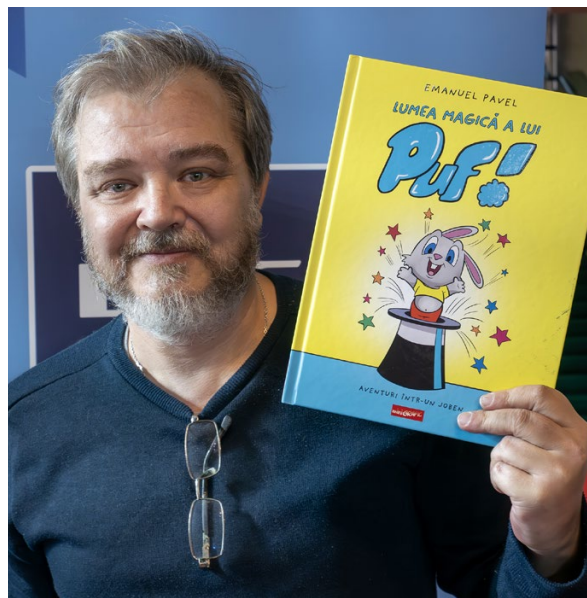
INTERVIU CU EMANUEL PAVEL DESPRE *LUMEA MAGICĂ A LUI PUF!*

„Dintre toate personajele pe care le-am născocit, Puf mi-e cel mai drag și exprimă cel mai bine ceea ce simt”

Emanuel Pavel, cititorii miniGrafic vor să te cunoască mai bine. Ne poți spune câteva lucruri despre tine?

Sunt ilustrator de carte, de cărți educaționale și de cărți de povești. Deși fac asta doar de 15 ani, mi-a plăcut dintotdeauna să desenez.

Cred că primele desene le-am făcut prin clasa a II-a, pe banca a doua din rândul de la geam. Vorbim de anii '80. Inventam tot felul de mașinării fantastice, cum ar fi o mașină de tuns iarba care, simultan, tricotează și joacă badminton. Apoi, prin clasa a V-a, mi-a căzut în mână un număr al celebrei reviste PIF. Acela a fost declanșatorul! Țin minte foarte clar că atunci mi-am zis: „Vreau și eu să desenez așa. Pot și eu!”. Până în liceu am umplut cu desene o puzderie de caiete studențești. Desenam

mult, oriunde prindeam un colț de masă liber, la televizor, în timpul prânzului, dar mai ales pe ultimele pagini din caietele de teme.

Din păcate, nici nu s-a pus problema să urmez o școală de arte, pentru că nu asta era tradiția familiei noastre. Așa că dintre „două rele“ s-a preferat cel mai mic și în anii '90 am ajuns student la Jurnalistică. Cumva, mi-a plăcut ideea, pentru că aveam senzația că știu să scriu. Apoi, pentru multă vreme (peste zece ani) am lucrat în presa locală din Galați. Și-n tot acest timp am continuat să desenez.

La un moment dat, după anul 2000, m-am mutat în București și, ca să nu mai lungesc vorba, am început aproape imediat prima colaborare pe desen cu o editură. La scurt timp mi-a devenit foarte clar că mă pot întreține doar din desen și m-am dedicat exclusiv acestui domeniu. Ce poate fi mai fain decât să desenezi toată ziua?

Am aflat că seria Puf, aventuri într-un joben a început pe Facebook pe 1 iunie 2020. Pandemia a avut vreo legătură cu inițierea acestei serii sau aveai ideea mai demult? Și ai știut de la bun început că vrei să creezi povești scurte, de o pagină, fără cuvinte?

Prima „aventură într-un joben“ a fost un cadou pentru copii. Mi-am dorit să le dăruiesc un strop de veselie și culoare în acei ani frustranți. A fost ceva care a pornit din inimă.

Ideea îmi venise cu doar câteva zile înainte, în ultima săptămână a lui mai, în timp ce răsfoiam arhiva personală de desene. Am revăzut un personaj mai vechi de-al meu, din ultimul an de liceu, și nu prea mi-a plăcut. Am vrut să-l refac și, după câteva strădanii, a ieșit Puf. Pot doar să vă spun că nu seamănă mai deloc cu străbunicul lui.

Ca să mă întorc la întrebarea ta, da, Puf a ieșit la suprafață ca un fel de antidot la melancolia și tensiunea acelei perioade. La început, în primele planșe, n-a fost niciun fel de strategie creativă, nimic. Apoi s-a conturat un oarecare plan: mi-am dat seama că formatul ales, respectiv o pagină – o poveste, se potrivește de minune cu mediul de difuzare, exclusiv online. Apoi mi-am dorit (sau am visat?) ca aventurile lui Puf să fie înțelese de fiecare privitor, indiferent de vârstă sau de naționalitate. Să aibă un caracter universal. Așa se explică lipsa cuvintelor sau a „bulelor“ de dialog din poveștile lui Puf. Când îl desenam, știam doar că iepurașul meu trebuie să-și păstreze inocența și bucuria de a țopăi în universul lui. Asta a fost – și

este – singura „strategie“ solidă după care construiesc aventurile din joben.

Personalitatea lui Puf s-a format și rotunjit de la o poveste la alta. Pur și simplu Puf a venit și continuă să existe.

Cum de l-ai ales ca protagonist pe clasicul iepuraș și nu un animal mai... exotic?

Glumind, pot să-ți spun că am băgat mâna pân' la cot în joben și am scos un iepuraș! Când l-am desenat pentru prima oară aveam în minte și prima lui poveste. Așa că a fost destul de simplu: Puf este iepuraș pentru că asta este și sursa lui de inspirație, străbunicul lui din arhiva mea de desene. Ce-i drept, un iepure mai puțin magic și mai morocănos.

De unde vine inspirația pentru micile povești cu Puf?

Din gândurile fugare cu Puf care mă fac să zâmbesc.

Uneori, am senzația că poveștile îmi vin în cap gata făcute, ca și cum s-ar construi singure înainte de a ajunge în mintea mea. Eu doar le agăț pe cele mai simpatice și le dau formă. Ca să-ți faci o imagine mai clară, e ca și cum m-aș uita la un desen animat și aș alege de acolo doar cadrele care spun cel mai bine povestea.

Alteori, mă gândesc la „ce-ar face Puf dacă...” și încep să mă joc cu ideile. Aici mă ajută faptul că îmi știu foarte bine personajul și că universul din joben e deja bine conturat.

Care au fost favoritele cititorilor? Dar ție, care ți se par cele mai reușite povești cu Puf?

Mi-am pus și eu, mai demult, întrebarea cu cititorii. Am încercat la un moment dat să țin evidența „like“-urilor și a inimioarelor primite de Puf (că doar vorbim de mediul online, nu?), numai că m-am cam încurcat în procente. Acum vreun an, cele mai votate erau cele „de stare“ – cu ninsori abundente, cu ploii îndelungi de toamnă ori chiar cu plăcintă cu dovleac. În final, am renunțat să mai contabilizez și acum mă bucur de fiecare „vot“ nou, pentru că asta înseamnă că aventurile lui Puf au mai bucurat încă un copil. Țăsta este rostul lui Puf, pentru asta l-am desenat: să ajungă la cât mai mulți copii, indiferent de vârsta lor și să împărtășie numai bucurie în jurul lui.

Mie îmi plac toate poveștile cu Puf, pentru că mă fac să zâmbesc încă de când îmi vin în cap. De multe ori, mă trezesc zâmbind cu gura până la urechi chiar în timp ce le desenez. Mă bucur de fiecare pagină—poveste a lui Puf pe care reușesc să o termin, așa că n-am cum să am „povești preferate“. Pot să spun că unele sunt mai vii cromatic, altele mai detaliate ori mai năzdrăvane, dar asta nu le face pe unele mai reușite decât altele. Pentru mine, fiecare aventură a lui Puf are farmecul ei și, din acest motiv atât de simplu, toate îmi plac!

Ideea de a le aduna într-un volum a venit firesc? Vei continua seria cu Puf?

A venit de la prieteni, după aproximativ un an și jumătate de aventuri cu Puf publicate pe Facebook. A venit mai întâi ca o adiere, apoi a devenit din ce în ce mai insistentă. Mie nu-mi venea să cred că personajul meu a ajuns atât de

popular, dar oriunde mă duceam trebuia să răspund la întrebarea: „Când scoți primul album?“. Așa că, până la urmă, m-am convins și eu că „TREBUIE“ și am început să lucrez sistematic la noi și noi aventuri în joben. Nu a fost ușor, pentru că îl desenez pe Puf doar în timpul liber, dar în cele din urmă s-au adunat destule pagini pentru un volum. Am propus proiectul Editurii Art și, spre surprinderea mea, a fost îmbrățișat cu căldură din prima clipă. Am primit contractul pentru cartea cu Puf chiar de ziua mea! Vă imaginați ce bucurie! Acum, când țin cartea cu Puf în mână, încă nu realizez ce mi s-a întâmplat și cum s-a întâmplat. Ca și cum totul ar fi început ieri!

Cartea n-ar fi fost posibilă în forma de acum fără entuziasmul profesioniștilor de la mini-Grafic. Am colaborat grozav cu ei! Vreau să le mulțumesc din nou tuturor celor care s-au implicat, pentru că trebuie să afle cât de mult îi apreciez pentru plusul de magie pe care l-au adus „Aventurilor într-un joben“.

Desigur, seria cu Puf va continua. Nu este o promisiune, este o certitudine. Asta mi-a fost clar încă de la primele povești, pentru că, dintre toate personajele pe care le-am născocit când desenez, Puf mi-e cel mai drag și exprimă cel mai bine ceea ce simt. Puf este pentru mine expresia inocenței ori, dacă vrei, fărâma de copilărie pe care o purtăm cu noi de-a lungul vieții, de care la un moment dat s-ar zice c-am uitat, dar care se reactivează – de exemplu – atunci când facem bradul de Crăciun.

Am aflat că lucrezi și la câteva proiecte de bandă desenată fantasy și istorică. Ne poți spune mai multe despre ele?

Îmi place istoria, iar banda desenată istorică îmi dă motivația să scotolesc și mai mult în trecut, în special în perioada medievală. Când am aflat, în 2021, de Festivalul Internațional de Bandă Desenată Istorică de la Brașov, n-am mai stat pe gânduri. M-am implicat 110%, am trimis lucrarea și... am primit unul dintre cele șase premii ale festivalului. De atunci am participat în fiecare an. Anul acesta, festivalul a împlinit șase ediții.

Tot documentându-mă an de an, am aflat foarte multe lucruri interesante pe care, inevitabil pentru mine, vreau să le desenez. Sunt multe povești extraordinare acolo, în istorie și tare îmi doresc să reușesc să spun în felul meu măcar câteva. Deocamdată, proiectele mele de bandă desenată istorică sunt în faza de documentare, schițe și construirea scenariului. Este o muncă migăloasă, care cere timp. Nu am multe proiecte istorice, dar sunt vreo două-trei pe care chiar vreau să le transform în romane grafice. Lucrez la ele printre firimituri de timp liber. Va mai dura un pic, dar pot să vă asigur de pe acum că vor fi aventuroase, să zicem în stilul *Celor trei mușchetari*, dar și cu respect maxim pentru adevărul istoric.

Mai am și un proiect de roman grafic *fantasy*, câteva pagini din el sunt deja desenate, dar, la fel ca în cazul proiectelor istorice, va mai dura până la concretizare. Mai ales acum, când, evident, Puf a devenit un proiect prioritar.

Tot pe Facebook ai o altă serie de benzi desenate, Scufița Foarrte Roșie. Care este conceptul? Ne poți arăta una din poveștile tale preferate din această serie?

Am început *Scufița Foarrte Roșie* (sau „*SfrRR*“, cum îi spun pe net) la un an după seria cu Puf și, dintre toate proiectele personale de bandă desenată la care lucrez acum, este cel mai aproape de finalizare. Cred că la anul va fi gata, cel puțin din punctul meu de vedere. Și mă gândesc tot la un album, pe care fanii de pe Facebook îl cer deja.

Deși personajul principal ține tot de copilărie, *Scufița Foarrte Roșie* este un proiect total diferit de Puf. Această Scufiță este un copil, care, crescând într-o lume a adulților, s-a îmbibat fără voia ei – ca toți copiii, de altfel – de toate metehnele lor și se comportă ca un adult pentru că așa a înțeles ea că este normal. De aceea poate părea crudă ori este judecată că se comportă nepotrivit, deși „nu așa fac și oamenii mari?“ Aventurile ei au loc într-o lume în care basmele și personajele lor sunt reale și se întrepătrund la tot pasul, influențându-se unele pe altele. De altfel, motto-ul acestei mici serii de benzi desenate este „Scufița schimbă poveștile!“ Este un proiect foarte haios, cu mult umor, dar este pentru oameni mari. O să vă arăt primul episod, care nu este atât de crud.

Care este procesul tău de lucru?

Datorită naturii muncii mele de zi cu zi, adică aceea de ilustrator de carte, mi-am optimizat la maxim modul de lucru. De exemplu,

pentru viteză, desenez aproape exclusiv digital, pe tableta grafică.

Când vine vorba de benzi desenate, croiesc mai întâi mental povestea – de unde pleacă și unde vreau să ajungă. Apoi încep să lucrez la personaje. Dacă este vorba de o bandă desenată istorică, care implică un stil de desen realist, aceasta este etapa în care fac și documentarea vizuală, pentru a reda cât mai fidel costumele și armele epocii în care se va petrece povestea respectivă.

Apoi finalizez în scris scenariul și-l împart pe pagini, pe care le schițez sumar pe hârtie

(sau, uneori, direct în calculator). Aș putea spune că aceasta este etapa cea mai complexă, pentru că trebuie să mă asigur că, odată încheiată, povestea mea are de toate, și acțiune, și atmosferă, că transmite exact ce mi-am propus la nivel de informație. Abia după ce închei această etapă, trec propriu-zis la desenat. Iar aici fac ce fac toți ilustratorii, adică transfer desenele pe curat în PC, cu maximum de detalii și acuratețe, le „trag în tuș“, le colorez, pun „bulele“ pentru text, apoi textul aferent ș.a.m.d. E un proces care poate dura și două-trei zile pentru o singură pagină, dacă fac numai asta. Dar, cum lucrez benzi desenate doar în timpul liber, de obicei durează și mai mult.

Cred că cel mai dificil aspect al lucrului la o bandă desenată este... managementul personal al răbdării. Nu știu cum e la alți ilustratori, dar eu unul ard de nerăbdare încă de la primele desene să o văd terminată. Și pe măsură ce înaintez cu lucrul, nerăbdarea devine practic motorul care împinge proiectul înainte, spre finalizare.

Benzile desenate sunt minunate, iar pentru mine este o mare bucurie că asistăm acum la un reviriment al acestora în România. Interesul cititorilor a crescut, iar editorii au înțeles că există cerere. Procesul acesta a început de câțiva ani, cu Editura Grafic în prima linie. Nu știu vreo altă editură de la noi care să fi scos pe piață atâtea albume de bandă desenată, toate de o calitate maximă, pornind din niște vremuri în care s-ar fi zis că acest fel de a spune povești e ceva desuet. Uite că nu e așa!

Ema Cojocaru

LOCUIEȘTE ÎN POVEȘTE!

Jurnal de tabără, august 2023

Sfârșit de august 2023. Satul Alma Vii ne așteaptă pentru o nouă tabără de creație Arthur: *Locuiește în povești!*, ediția a XI-a. *Cum să inventezi o lume?* a fost tema concursului, iar dintre cei douăzeci de copii câștigători, niciunul nu va lipsi din tabără. Instalăm steagul la poarta de la Alma Via Guesthouse, pentru a semnaliza locul de întâlnire. Pregătim *kit*-urile pentru participanți.

Pe ulița satului încep să ajungă mașini din diverse localități: Sibiu, Cluj-Napoca, Oradea, Timișoara, Craiova, Galați, Neamț, Pitești, București. Părinții îi aduc pe copii, facem cunoștință, îi conducem în camerele lor. Până când se strâng cu toții, e timp de acomodare și de socializare.

În jurul prânzului ajung și invitații speciali, autorii care vor modera atelierile de scriere și ilustrație: Florin Bican și Ioana Bot vin din Cluj, Dan Ungureanu din Timișoara, iar din capitală, Adina Popescu și Iulian Manuel Ghervas, Ioana Nicoalaie, Gabriel și Mircea

Cărtărescu. Cât timp îl așteptăm pe Teodor, care întârzie, adulții stau la povești, iar copiii încep să joace un *boardgame*. Deja s-au împrietenit. :) Emoțiile încep să dispară, iar prezentările pe care le facem în următoarele ore se desfășoară cu ușurință. După cină, urmează prima lectură. Ioana Nicolaie citește câteva pagini din *Cum să spui te iubesc* și povestește despre cum au apărut cărțile lui Robert Ersten.

Dimineața, cântecul cocoșilor, aerul curat și reuniunea de la micul dejun. Cu câteva minute înainte de ora 10.00, ne îndreptăm spre biserica fortificată. Într-unul din turnurile cetății există o sală rezervată pentru noi. Aici participăm la primele două ateliere de scriere: cel de proză, moderat de Florin Bican și cel de poezie, al

Ioanei Nicolaie, care începe cu o discuție în jurul unor poeme de Emil Brumaru și Robert Șerban, după care copiii primesc temă să scrie poezii pornind de la un anumit cuvânt. Au la dispoziție douăzeci de minute și fiecare își caută un loc liniștit – în curtea bisericii, printre merele căzute din pomi, pe lângă zidurile cetății sau chiar în biserică, unde e deschisă o expoziție nemaipomenită: „Pahar cu flori“ de Ștefan Călția, curatoriată de scenograful Cosmin Florea. În pauza dintre ateliere, toți participanții din tabără o vizitează. E un adevărat cadou pe care ni-l face Alma Vii, îl primim cu emoție.

Ilustratorii au început primele schițe de personaje sub îndrumarea lui Dan Ungureanu. Aflăm că nici măcar nu simt nevoia să facă

pauze. Dan le-a pregătit teme, până la sfârșitul taberei vor desena multe personaje în diverse situații și, în același timp, vor începe să illustreze textele colegilor care au câștigat concursul și care vor fi publicate în antologie.

După-amiază, la școala veche, Adina Popescu și Iulian Manuel Ghervas țin primul atelier de *storytelling* vizual. Discută despre ecranizări și diverse modalități de adaptare video a cărților. La final, copiii sunt împărțiți în cinci echipe și primesc fragmente din cinci cărți publicate la Arthur. Până la sfârșitul taberei, fiecare echipă ne va prezenta un scurt filmuleț pornind de la aceste fragmente.

Una din plăcerile lui Roald Dahl e să prelucreze basmele clasice, ne spune Florin Bican în a doua seară de lectură și ne citește câteva traduceri inedite.

În a treia zi de tabără, se scriu povestiri grozave cu zmei și zmeoaice la atelierul Ioanei

Nicolaie. La atelierul de ceasornicărie și poezie, Ioana Bot ne prezintă o varietate de poeme vizuale și facem exerciții de scriere. Seara avem parte de un discurs despre literatură și o discuție foarte interesantă cu Mircea Cărtărescu.

Cel mai așteptat moment al ultimei zile de tabără este după-amiază în care proiectăm filmulețele celor cinci echipe. După chicoteli și aplauze, cu toții primesc *feedback* de la cei doi regizori, Adina și Iulian.

Echipa „Vrăjitorul din Oz”: Ruxi Pantazică, Eliza Martina Pop, David Spoială, Crina Abăloaei, Nicholas Lupu. Guest Star: Gabriel Cărtărescu

Echipa „Matilda”: Marta Crețu, Ilinca Dorobanțu, Nicholas Lupu și Mateo Ioan Vasiliu

Echipa „Frații Willoughby”: Catinca Dăciulescu, Timeea Nicolaie, Miruna Toma, Sonia Abrudan, Ilinca Dorobanțu

Echipa „Vrăjitorul din Oz“

Echipa „Matilda“

Echipa „Coraline“

Echipa „Micul Prinț“

Echipa „Frații Willoughby“

Echipa „Micul Prinț”: Cristian Băilă, Sara Petrescu, Teodor Păpușe, Iliana Mureșan

Echipa „Coraline”: Amilin Mitu, Briana Tudoroiu, Teodor Păpușe, Ștefan Marinescu și Sofia Mincă Borțun

În ultima seară, Adina Popescu ne citește un fragment în avanpremieră dintr-un roman în lucru. Între timp, ni se pregătește focul de tabără. Întâmplător, e noaptea în care are loc un fenomen astral numit Blue Moon (Luna Albatră), care se întâmplă o dată la douăzeci de ani. În jurul focului se cântă la ukulele și la chitară, pe multe voci.

Am locuit în poveste într-un sat magic, împreună cu un grup de scriitori și artiști, juniori și seniori. Îmbrățișările de despărțire sunt încărcate cu emoție, dar ne promitem că vom

ține legătura pe grupul de Whatsapp. Anul viitor ne vom reîntâlni la lansarea antologiei *Cum să inventezi o lume?*.

Impresii despre tabără de la tinerii creatori

Marta Patricia Crețu, 17 ani, Liești, Galați

Tabăra „Locuiește în poveste!” are tot ce și-ar dori vreodată un copil. Este un loc magic la care încă tânjesc și acum, când ar trebui să-mi scriu tema la mate și să învăț la chimie. Este o experiență inedită în special pentru cei care nu au mereu ocazia să petreacă timp de calitate cu

oameni interesați de literatură sau artă. Aici se creează prietenii, se întâlnesc talente incredibile și se nascocesc cele mai amuzante glume de care îți vei aminti vag pe la 12 noaptea (ați fi surprinși de ce subiecte intelectuale pot discuta niște copii de gimnaziu). Această tabără mi se pare cel mai potrivit loc pentru dezvoltarea culturală și emoțională a oricui și consider că una dintre cele mai mari realizări ale mele a fost să particip (de două ori chiar!) la această activitate. În ciuda faptului că am fost mereu cea mai în vârstă participantă în această tabără și că mulți consideră că am trecut de „un anumit prag”, copilul din mine s-a simțit foarte bine în „Locuiește în poveste!”.

Teodor Bogdan Constantin Păpușe,
13 ani, Craiova

Tabăra o pot descrie într-un singur cuvânt: *libertate*. Mi-a plăcut foarte mult faptul că ne-ați

dat libertate totală, puteam să mergem la cetate, la magazin sau să ne plimbăm prin sat oricând doream. Nu am mai fost până acum într-o tabără unde organizatorii să aibă atât de multă încredere în noi precum ați avut voi! Iar programul cu activități mi s-a părut foarte bine structurat. Un mic minus este că a durat doar 5 zile. :)

Costina Briana Tudoroiu, 12 ani,
București

Pentru mine, aceste zile au fost fericite. M-am distrat și am fost alături de scriitori minunați pe care abia aștept să îi revăd. Prietenii noi, multe amintiri plăcute, activități interesante, dar și o gamă de informații noi pe care le-am învățat.

Un loc aparte în sufletul meu păstrează montarea filmului care s-a lăsat cu multă veselie, dar și cu timp de calitate petrecut alături de noii prieteni.

Nu pot uita focul de tabără din ultima seară. A fost o seară de vis. Bucurându-mă de seara aceea specială nu am putut să îmi scot din minte gândul că în câteva ore urma să îmi iau rămas bun și să plec spre casă. Alma Vii a fost un loc minunat, plin de inspirație și motivație. Cu toții am scris multe povești reușite. Până și scriitorii ne-au citit câteva texte scrise de ei și cu toții am râs și ne-am amuzat bucurându-ne de implicarea lor și de sfaturile pe care le-am ascultat și le-am urmat cu mare plăcere. Serile de lectură cu autorii au fost extraordinare.

Catinka Dăciulescu, 11 ani, București

Locuiește în poveste a fost prima tabără de creație la care am participat vreodată. Cele patru zile de tabără au venit și s-au terminat foarte repede, tot timpul aveam câte un atelier sau o activitate. Mi-a plăcut că am putut participa și la atelierile de desen, pe lângă cele de scriere, și că am filmat trailere pentru câteva cărți Arthur – asta chiar a fost distractiv, să facem scenariul, să jucăm și să montăm scenele chiar noi! M-am simțit extrem de bine, mi-am făcut prietene bune, cu care sper să mă reîntâlnesc în viitor. Îmi vor rămâne mereu în minte atelierile din biserica fortificată, iepurele alb, roșiile din grădină, serile împreună, focul de tabără!

Nicholas-Calinic Lupu, 15 ani,
București

Încă din clipa când Sinele, Eul și Supraeul au pășit simultan în cadrul pitoresc de la Alma Vii,

am știut că mersul vieții avea să mi se schimbe radical. Nebulos de radical, aș putea spune.

Am văzut pentru prima oară cum e să fii într-o tabără, departe de forfota obositoare a Vlăsiei, am simțit cum e să legi prietenii natural, din simpla nevoie de a o face. Și, mai ales, am văzut cum e să-ți pui Sinele ascuns la muncă sub îndrumarea unor experimențați în domeniu, trezindu-ți interes, fără constrângeri sau forțări specifice învățământului clasic. Pe scurt, a fost minunat. Luminos de minunat. Dacă voia bună și creativitatea de acolo s-ar fi transformat în lumină vizibilă, Alma Vii ar fi orbit întregul Ardeal.

Cuvintele sunt de prisos. O astfel de trăire nu se poate povesti de-a-ntregul, trebuie să-o trăiești ca să-nțelegi complet, să-o simți cu mintea și cu sufletul. Iar dacă ar fi să vă dau un sfat vouă, celor ce vreți să-o simțiți și voi, la Alma Vii sau în altă parte, atât vă pot spune: nu

renunțați, nu disperați, sunt și alții ca voi, îi veți întâlni într-o bună zi. *Carpe diem*, compatrioți!

Amilin-Teodora Mitu, 14 ani, Tg Bujor,
Galați

Locul atrage oameni asemenea lui, așa că ar fi fost un nonsens ca într-un loc ca Alma Vii să nu ajungă niște persoane grozave: un nucleu puternic de organizatori, de scriitori și de ilustratori care să poată țina continuu niște electroni ca noi, încărcăți de sarcini (mai mult sau mai puțin electrice) în jurul acestuia; ceea ce am descris e o structură standard și relativă, pentru că nucleul acesta era mereu prezent printre straturile de ucenici, ceea ce a contribuit la evoluția fiecăruia și după plecare, la prietenii autentice, la retrospectivă și la dorința imensă de a reveni.

Această atracție, de obicei, o experimentăm cu ajutorul *device*-urilor, când căutăm naivi să

ne legăm tot de oameni. Aici nu am avut nevoie de ele pentru a comunica, ci acestea și-au reluat rolul firesc de instrumente ascultătoare care pot transforma textul în film. La Alma Vii s-au creat legături rapide ca niște sinapse și puternice ca pereții de plumb ai centralelor atomo-electrice, ceea ce ne arată că nu suntem dependenți, cum cred unii, de tehnologie, că avem nevoie doar de o provocare care să ne scoată din zona de confort.

Am învățat printre altele că poezia e flexibilă, că ia orice formă, oriunde și în orice condiții, că poate evada dincolo de cursuri, devenind o formă de existență, că literatura devine mai atractivă când împreună cu gașca intrăm în pielea personajelor printr-un *book trailer*; toate acestea ne demonstrează că aici, la Alma Vii, nu am trăit doar o poveste, ci am făcut parte dintr-un adevărat poem, care va continua să sară asemenea unei „leoaice tinere“ pe noi, mult timp de acum încolo.

Mateo Ioan Vasiliu, 13 ani,
Târgu Neamț

Tabăra *Locuiește în poveste* a fost chiar ceva de poveste, un loc fabulos care m-a făcut să mă simt extraordinar. Mi-am dorit pentru prima dată în viața mea să țin timpul pe loc, să pot trăi intens fiecare moment petrecut acolo. Și da, am avut ocazia de a întâlni și de a schimba opinii și idei cu scriitorii mei preferați pe care i-am văzut doar on-line. A fost o experiență de neuitat, cu peisaje paradizice și voie bună. Nu

voi uita niciodată momentele trăite acolo, autorii și colegii de cameră!

Eliza Martina Pop, 12 ani, Cluj-Napoca

Cu inima strânsă de dor scriu aceste rânduri. Am trăit momente minunate alături de: „Sperie-Ciori“, „Leul“, „Omul de tinichea“, paznicul, cameramana și toți ceilalți. Am râs foarte mult cu ei.

Am învățat și cum să-mi îmbunătățesc scrișul cu ajutorul lui Florin Bican, al Ioanei Nicoalaie și al Ioanei Bot. Toate aceste amintiri minunate! Îmi lipsesc deja așa de mult! Aș vrea să pot da timpul înapoi sau să mai fi stat în tabără măcar o lună, cu toți acești copii minunați și talentați. Sper să-mi revăd prietenii și anul viitor. Vă îmbrățișez cu drag pe toți!

Sonia Caciora Abrudan, 12 ani,

Oradea

Te afli în căutarea unei vacanțe de poveste? Recomand cu încredere rețeta oferită de Editura Arthur.

Ingrediente: o locație de basm.

Poți încerca Alma Vii, o zonă specială care, dacă la început pare un sătuc de la capătul lumii, te va răsplăti cu experiențe de neuitat: peisaje minunate, case păstrate așa cum erau ele cândva, vegheate de o biserică fortificată. La Alma Via Guesthouse găsești locul perfect, un fel de castel în care pătrunzi printr-o poartă de lemn, încadrată de ziduri înalte, păzită cu multă grijă de cățelușă Alma.

Personaje fantastice: Regele Mircea Cărtărescu, Regina Ioana Nicoalaie, prințul Gabriel, consilierile regale Marcia, Ema și Monica, spiridușă Adina Popescu, uriașul prietenos Iulian Ghervas, calul năzdrăvan Florin

Bican, pictorul regal Dan Ungureanu și Sfânta Duminică Ioana Bot.

Întâmplări de basm: ateliere de creație literară, coordonate de autori preferați, seri de lectură foarte plăcute, relaxante, cu mici momente amuzante și priviri aruncate în atelierele de magie ale scriitorilor, ascultând fragmente din cărți deja publicate sau care sunt încă în lucru; folosirea poziunilor care transformă un text scris într-un film; jocuri de cuvinte din care ies poezii; foc de tabără, cântece și bucurie.

Tovarăși de drum: copii minunați, talentați nu doar la scris, dar și la muzică, teatru etc., care s-au transformat în prieteni încă din prima zi și alături de care am petrecut clipe fericite.

Eu am încercat această *rețetă*. M-am simțit minunat în compania tuturor oamenilor plini de creativitate, fie ei mici sau mari. Să locuiesc într-o asemenea poveste a fost una dintre cele mai frumoase experiențe pe care le-am trăit până acum!

Cristian-Andrei Băilă, 14 ani, Sibiu

Alma Vii a fost o revelație... De asemenea, a fost cel mai frumos (și mai neașteptat, ceea ce poate că a contribuit la frumusețea sa) lucru care mi s-a întâmplat.

Am învățat enorm de multe lucruri la Alma Vii, mai multe chiar decât îmi vin în minte acum, aș spune, despre scris și despre oameni, în general – și ceea ce nu am învățat sau nu am aflat atunci pentru prima dată, am redescoperit sau mi-am reamintit. Am învățat să vorbesc (adică nu doar să vorbesc, ci să VORBESC) în trei feluri: cu gura, prin vorbe rostite, cu mâna, prin vorbe scrise, și cu inima, prin vorbe ce nu sunt nici rostite, nici scrise, ci se citesc numai printre rânduri. Am învățat că, atunci când ai în față oameni mari care au realizat lucruri mari în viață, trebuie să îndrăznești să mergi cu pași mari pentru a te apropia, măcar cât de cât, de ei.

A fost experiența care m-a ajutat să mă redescopăr și să mă văd altfel, mai bine ca niciodată; și, o spun încă o dată, a fost cea mai frumoasă experiență pe care mi-a fost dat să o trăiesc. Tabăra de creație de la Alma Vii are, cu siguranță, o cameră rezervată în inima mea.

David Spoială, 13 ani, București

Eram în drum spre casă și îmi aminteam de cele mai frumoase momente petrecute în tabără. De puii de câine care alergau de colo-colo, de pisicile întinse pe fiecare colț de piatră din curte și de iepurele pufos care se plimba peste tot. Cu cât petreceam mai mult timp împreună, cu atât ne cunoșteam mai bine și deveneam prieteni mai buni. La fiecare atelier descopeream câte o poveste nouă sau personaje noi create de colegii mei, pe care nimeni nu le-a uitat. Cu siguranță, colegii mei de școală, care mă tot întrebau ce o să fac într-o tabără de scris, nu m-ar crede că mi-a plăcut așa mult. Iar dacă am scoate cele mai bune texte și desene din caietele noastre, am face o adevărată enciclopedie despre multe povești de toate felurile.

Ilinca Dorobanțu, 13 ani, București

Într-un sat liniștit cu o istorie lungă a avut loc tabăra de creație *Locuiește în poveste*. Înconjurată de scriitori și de copii talentați, m-am simțit mai inspirată ca niciodată. Am învățat cum să-mi fac poveștile mai bune, dar și cum se produce un film. M-am împrietenit cu niște oameni minunați, cu care sunt onorată să fiu publicată în același volum. Cel mai mult mi-a plăcut la ateliere, unde ne lăsam imaginația să zboare, orele treceau ca minutele iar noi scriam de zor. Sper ca povestea pe care am început s-o scriem împreună să continue.

Ruxandra-Maria Pantazică, 15 ani, Pitești

La Alma Vii nu a avut loc o tabără oarecare, ci cea mai frumoasă experiență pe care am trăit-o până acum. Într-un cadru medieval, înconjurați de zidurile cetății și acompaniați de iepurași și cățeluși, am scris proză și poezie. Am învățat cum să creăm ceva pe placul cititorului și cum să-l ținem în suspans cât mai mult. Am scris texte despre termometre și despre peștele Vis care voia să devină pasăre. Zmeul Vasile și-a împlinit menirea de a deveni medic, iar nasturele de diamant încă își caută drumul spre rege pentru a redeveni nasturele împărătesc.

Am învățat că și o definiție la fizică poate fi o sublimă poezie de dragoste și că, uneori, pauzele dintre cuvinte sunt mai importante decât cuvintele.

Și, pe lângă tot ceea ce am aflat despre proză, despre poezie, despre constrângeri din literatură și despre cinematografie alături de Florin Bican, Ioana Nicolaie, Ioana Bot și Adina Popescu, Mircea Cărtărescu ne-a provocat să descoperim cele trei trepte ale scrierii: profesionalismul, arta și credința în literatură, ele fiind ascunse în ficțiunea lui Borges, „Oglinda și masca“.

Tabăra n-a fost, însă, doar despre scris... Am avut onoarea de a cunoaște persoane minunate,

care împărtășeau aceleași pasiuni cu mine. Astfel, nu am învățat doar de la profesorii care ne ghidau la toate atelierile, ci și de la ceilalți copii, de la colega mea de cameră, de la toți noii prieteni cu care discutam și dezbăteam idei în fiecare seară.

Sofia Mincă-Borțun, 11 ani, București

Am avut o experiență grozavă în prima mea tabără de creație Arthur, în Alma Vii. Până acum n-am mai fost niciodată într-o tabără și sper că mă voi întoarce la anul. A fost minunat să pot învăța și crea alături de adulți și copii deștepți. Mi-au plăcut foarte mult împrejurimile cu dealuri vălurite, cerul spuzit de stele și luna strălucitoare noaptea, care au fostacompaniate de prieteni noi, doi iepuri albi, o mulțime de pisici somnoroase, de Alma, o cățea simpatică, o mâncare și o găzduire excelente. Mi-amintesc cu drag de atelierile de ilustrație și jocurile pe care le-am făcut cu Dan Ungureanu. Tot așa, în seri foarte interesante, Ioana Nicolaie, Florin Bican, Mircea Cărtărescu și Adina Popescu ne-au citit și ne-au vorbit despre scrierile lor.

Toma Miruna Gabriela, 14 ani, Buftea

Pentru mine tabăra a fost o reușită. Totul a fost minunat, de la atmosferă până la persoanele noi pe care le-am întâlnit, iar locația chiar este de poveste! Am realizat că să-mi fac prieteni noi nu este atât de greu precum credeam. Sper să ne revedem. :)

Ștefan Matei Marinescu, 13 ani,
București

În primul rând, aș vrea să mulțumesc Editurii Arthur pentru această tabără, în care mă voi strădui să revin. Pe scurt, totul a fost precum în cele mai extraordinare povești. Satul în care am locuit era grădina secretă din cartea lui Frances Hodgson Burnett, oamenii cunoscuți acolo, clar cei mai buni prieteni întâlniți, iar primirea organizatorilor, genială!

În fiecare dimineață mă trezeam în zori, gata pentru a începe o nouă zi bogată în învățăminte. Vederea bisericii fortificate cățărată pe deal era priveliștea perfectă pentru a scrie poezii ori proză, dar și ocazia să filmăm un mic fragment al unei cărți, sub îndrumarea doamnei Adina Popescu și a domnului Iulian Ghervas, astfel aflând câtă muncă se depune într-un film. De la cei mai prietenoși profesori, scriitori

de seamă, am aflat despre modul și naturațea cu care trebuie descris un personaj, despre anumite pilde extrase din parabole complicate, așa cum am făcut împreună cu domnul Mircea Cărtărescu, ori de la doamna Ioana Bot despre constrângerile care ne provoacă în scris. Pe Florin Bican l-am cunoscut mai întâi prin frumoasele lui povești, apoi în tabăra urbană Evrika, pentru ca acum să completez puzzle-ul personalității sale la atelierul în care ne-a povestit despre experiența intensă a scrierii primei lui povești.

Noaptea la foc de tabără și la lectură au fost nemaipomenite, iar doamna Ioana Nicolaie a fost tot timpul prezentă cu povește și provocări.

Alma Vii, număr zilele până revii!

Text: Marcia Marin, Foto: Ema Cojocaru

AUTORI ROMÂNI

ANTOLOGIA *JOCURI ȘI JUCĂRII.* *JUNIORII ȘI SENIORII*

La Târgul de Carte Gaudeamus au avut loc lansările a două antologii din colecția **Cărțile mele**, coordonată de Florentina Sâmișăian: *Jocuri și jucării* – Juniorii și Seniorii.

Jocuri și jucării. Juniorii

Este volumul scris și ilustrat de copiii care au câștigat concursurile „Locuiește în poveste!” în 2020 și 2021. Antologia cuprinde două secțiuni: „Salt în poveste” și „Jocuri și jucării”, iar autorii lucrărilor sunt:

Salt în poveste

Texte: Theodora Ioana Balan – *Vulpea reciclată*, Ileana Coman – *Medicație pentru conflagrație*, Ruxandra Maria Constantinescu – *Cum am privit printr-o fantomă*, Delia Ilinca Damian – *Normo, arcul și Apolodor*, Patrick Dochinoiu – *Dorothy și Cutiuță*, Maria Merca – *Nu e rea, așa e ea*, Darius

Munteanu – *Continuare Tropice tâmpe*, Iliana Ruxandra Mureșan – *Pippi vrea să tragă pe sfoară coronavirusul*, Timeea Julia Nicolaie – *Safirul, Micul Prinț și Cristian*, Matei Someșan – *Capitolul 5 ½. O lăcrimioară albă ca neaua*

Ilustrații: Ioana Aolăriți, Maruca Iordan, Alexia Maria Mirițescu, Ioana Ștefania Popa

Jocuri și jucării

Texte: Ioana Bleotu – *Casele copilăriei mele*, Alexandru Bora Ioan – *Drago, dragonul intelectual*, Maria Ciucu – *Dincolo de fereastra cea mare*, Ana Georgescu – *Aventura cu liane și bătaia cu banana*, Emma Haica – *Copilărie deconectată de la rețea sau despre cum a devenit o mașinuță de lemn mai cool decât o consolă*, David Ionescu – *Lada de zester*, Teodora Mateescu – *Jocul fără nume*. Darius Munteanu – *Statele Unite ale Jucăriilor Ieșite la Pensie*, Ilinca Popa – *Elefăntelul Roz*, Ana-Maria Popa Lazăr – *elf_nătăflet@gmail.f /*, Sofia Maria Similie – *Ordinul Copiilor cu Idei Mărețe*, Andreea Teleșpan – *King Kong*, Claudia Teleșpan – *Bicicleta mea*

Ilustrații: Marta Crețu, Cristina Milcu, Sofia Mincă Borțun

Jocuri și jucării. Seniorii

21 de autori și-au reamintit jocurile sau jucăriile din propriile copilării, iar textele lor apar în trei secțiuni ale antologiei, astfel:

Jocuri inventate: Florin Bican, Nora Iuga, Mihók Tamás, Raluca Poenaru, Alexandru N. Stermin, Daniela Ulrieru, Simona Vilău

Caleidoscop cu jocuri și jucării: Angela Baci, Ioana Bot, Dana Grigorcea, Călin-Andrei Mihăilescu, Lavinia Mihók, Veronica D. Niculescu, Adina Popescu, Ana Rotea

Jocurile imaginației: Ioana Bâldea Constantinescu, Adelina Butnaru, Sandu Florea, Laura Grünberg, Ioana Nicolaie, Simona Popescu

Fiecare text este însoțit de câte o ilustrație. Cei opt artiști incluși în antologie sunt: Irina Bek, Adelina Butnaru, Alexandru Ciubotariu, Andrei Damian, Max Gruenwald, Oana Ispir, Dan Ungureanu, Simona Vilău

În paginile introductive, Liviu Papadima prezintă cartea în felul următor:

„Poți să o citești cu ochi de copil sau de adult, cu gândul la copilul care ai fost sau la adultul care vei fi. Vei descoperi în ea sumedenie de jocuri, unele pe care le-ai jucat și tu, altele neștiute, ademenitoare, unele răsțiute, altele încă neomologate, unele jucate în faptă, altele doar în imaginație. Unele povești au să te amuze, altele te vor pune pe gânduri.“

Marcia Marin & Ema Cojocaru

NOUA LIGĂ A SUPEREROILOR ÎN *ORDINUL POVESTITORILOR* NR. 16

Făt-Fotbalist o salvează pe Ileana Cosânzeana pe care un zmeu intelectual a închis-o în Biblioteca Metropolitană, după ce răspunde la câteva întrebări de cultură generală. Câțelul supererou Rex se luptă cu pisica Miau, folosindu-se de cuțu-pistolul său care trage cu mingi de tenis. Căpitanul Acuarelă din orașul Curcubeu îl învinge pe maleficul doctor Gumă-Șterge-Tot. Paznicul liceului ajunge în Iad printr-un portal care s-a deschis în mijlocul unei clase de filologie. Harap Verde Iubirusmus ajunge ofițer de grad înalt în Liga Gardienilor Lumii. „Supereroul ăla“ se luptă cu Lex Luthor și salvează o școală întreagă. O familie de șori-cei de bibliotecă care se hrănesc cu povești sunt nevoiți să plece în lume atunci când o fețișă cititoare renunță la cărți și își cumpără un *e-book reader*. Domnul Broccolino își dă seama că orice erou are nevoie de prieteni, chiar dacă aceștia nu sunt decât niște legume. Cea-care-învinge-moartea locuiește în Arthurinia și înțelege că cea mai mare superputere a ei este

dragostea pentru lectură. Motanul Tom Chat se îndrăgostește și apelează la vrăjitoarea Mariella pentru a căpați superputeri. Căpitanul Pătrunjel luptă împotriva unor răufăcători *fastfood* pentru ca un oraș întreg să mănânce mai sănătos. O fată obișnuită se întâlnește cu un dragon și descoperă caleidoscopul plictiseli. Caracatița Cratiță repară un pod rupt și salvează sute de oameni din București, deși ea are treabă la Intercontinental. Veverița Vicky știe rețeta celui mai bun ceai de furtună și devine regina tărâmului Superfantastic. Super Bulină se împrietenește cu dușmanii săi de

moarte – Pătrunjel și Mânecuță. Iar Omul Muscă îl trimite în sfârșit pe Domnul Plici la Gâzo-Închisoare.

Sunt doar câțiva dintre supereroii pe care i-au inventat copiii care au scris în acest număr al revistei. Lor li se adaugă eroii din ilustrații și eroii de bandă desenată. Am primit peste 320 de texte și desene pentru acest concurs, ceea ce ne face să credem că supereroii încă mai sunt la modă și nu și-au pierdut puterile, îi poți întâlni oriunde, pe tărâmurile fantastice sau în viața de zi cu zi.

Adina Popescu

Lansarea revistei Ordinul Povestitorilor nr. 16 a avut loc la Târgul de Carte Gaudeamus, pe 25 noiembrie 2023. Alături de scriitoarele Adina Popescu și Ioana Nicolaie, precum și de redactorul Ioana Vilcu, omul de nădejde al proiectului, au participat peste 35 de copii din toată țara, publicați în noul număr cu texte și ilustrații.

INTERVIU CU ANDREI DAMIAN:

„Cred că simplitatea ne sperie, pentru că ne obligă să facem ordine în gânduri și cine ar vrea să facă asta de bunăvoie?”

Andrei Damian este unul dintre cei mai talentați desenatori cu care colaborează Editura Arthur și care ne surprinde la fiecare volum cu un stil vizual diferit, adaptat cărților pe care le ilustrează. E un tip vesel, plin de entuziasm și imaginație, pe care l-am cunoscut în primăvară la Bookfest, când s-a lansat Cameleonul Cami pleacă în Tibet. Andrei ne-a făcut o surpriză și a adus caietul cu schițe, în care am putut vedea etapele prin care a trecut peștele din povestea Luminiței Corneanu.

După cum veți afla din interviu, un ilustrator se confruntă cu multe dileme în ceea ce privește forma unui personaj,

culorile sau stilul. Iar uneori e de ajuns un pix și „mâzgăleala“ unui puști pentru a lua sfârșit căutarea acestor elemente esențiale – cum s-a întâmplat cu Plictisitoarea vacanță de vară a fraților Rățoi de Dan Coman. Cât privește Carte de citire, carte de iubire de Nichita Stănescu și Gheorghe Tomozei (preferata mea), Andrei ne-a mărturisit că la acest volum a avut cea mai mare libertate.

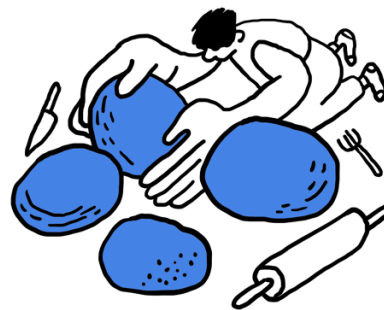
Vă las acum în compania „bucătarului-artist“ Andrei Damian, care a venit cu ideea să prepare și câteva ilustrații-vignetă special pentru acest interviu. :)

Andrei, vorbește-ne un pic despre tine.

De când mă știu, am obiceiul să împart viața în bucățele, ca aluatul. Fiecare bucată se dospește, se coace, devine mai pufoasă sau mai crocantă, iar câteva devin o pizza bună. Bucata pe care o trăiesc acum e cea mai gustoasă, pentru că vorbesc, râd și trăiesc alături de persoane creative și sincere care mă inspiră să cresc în felul meu, cu încrederea că nu poți grăbi o pâine bine făcută. Mă străduiesc să ies din zona de confort și, fiind genul care se exprimă mai elocvent prin desen, acest interviu e ocazia

să bag mai puțin creion și mai multă tastatură... dar și puțin creion.

Ah, și îmi place să mânânc!

Ai mână liberă la ilustrarea unei cărți sau autorii vin și ei cu idei? Colaborați îndeaproape?

Fiecare proiect a avut o atmosferă de prietenie și încredere. De obicei, autorii doresc ca anumite detalii să apară în ilustrații, fie că e vorba de forma unui bibelou, fie de o șuviță mov. În rest am mână liberă. Sigur, îmi place să le arăt ilustrațiile în diferite faze, dar mereu sunt primite cu poftă și entuziasm. Îmi place ideea să colaborez îndeaproape cu un autor. Am un proiect pe care îl fac cu un prieten apropiat: colaborare între ilustrator și scriitor. E un experiment prin care ne interpretăm reciproc munca: eu ilustrez versuri, el scrie inspirat de desenele mele. Se numește **Primitivo și Dulăul** și îl puteți găsi pe Instagram (este în pauză de ceva timp, pregătim aluatul).

Dezvăluie-ne câte ceva din procesul tău de lucru.

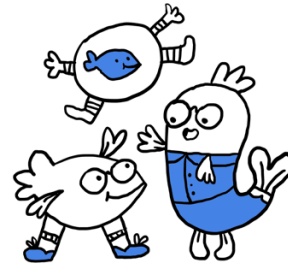
Depinde ce vrem să preparăm. Hârtia are mereu poftă, iar modul meu preferat de a lucra e să îmi fac singur surprize: desenez o ureche, apoi un morcov, iată coada de purcel, straturi-straturi de haine în vânt și iese ceva nebănuț. Sigur, când am o poveste, scene conturate cu delicia de autori, îmi împart momentele în compoziții, compozițiile în personaje (toate sunt un personaj), apoi, la detalii, îmi rezerv plăcerea necunoscutului și las creionul să facă *show* pe scenă.

Ne-ai spus la Bookfest ce provocare a fost să desenezi peștele din Cameleonul Cami pleacă în Tibet, de Luminița Corneanu.

Povestește și pentru cititorii Arthur cum ai găsit forma potrivită pentru acest personaj.

De obicei, peștele pe uscat e într-o farfurie (cu puțin mujdei, mm!). Un pește pe mal este o provocare stimulantă pentru orice artist, pentru că cere să ilustrăm o contradicție. Luminița Corneanu construiește dezinvolt o lume în care animalele de toate felurile merg împreună la grădiniță și au vise grandioase care se pot împlini într-o după-amiază. Am adoptat simplitatea acestei lumi, interesul mutându-se de la „cum ar supraviețui un pește pe uscat” la „cum s-ar simți un pește pe uscat”. În interpretarea mea, prietenul lui Cami este un pește mai timid, nesigur pe forțele proprii, dar care e dedicat prietenilor săi și se bucură să facă parte din grup. Mi-am propus să redau atitudinea lui prin expresivitatea corpului.

La ce carte Arthur ți-a plăcut cel mai mult să lucrezi?

Când mă contactează Editura Arthur simt deja aroma unui proiect special care mă va provoca să îmi adaptez stilul. Totuși, *Carte de citire, carte de iubire* de Nichita Stănescu și Gheorghe Tomozei rămâne o carte specială

pentru mine, tocmai datorită libertății pe care am avut-o, mai ales în compania acestor scriitori venerabili. Am ales detalii din fiecare text și le-am combinat în mici scene pline de caracter și surprize, asemenea unor diorame. În momentul de față, această carte mă reprezintă cel mai bine. Recomandarea bucătarului!

Spune-ne o poveste amuzantă sau enervantă legată de ilustrarea unei cărți Arthur.

Cea mai picantă perioadă a unui proiect (în absența unui *deadline* dificil) este perioada de explorare a numeroaselor posibilități de concept. Eram în vizită la prieteni, iar în capul meu erau numai nedumeriri despre frații Rățoi. Nu puteam definitiva acel ultim element care să ducă ilustrațiile dincolo de atmosfera tipic retro. Parcă din milă pentru fruntea mea încrețită, fiul prietenilor, în vârstă de trei ani, a adus cartea lui preferată ca să mi-o arate. Era o carte cu ilustrații mari, colorate, minuțios lucrate. I-am admirat comoara și i-am spus că sunt superbe imaginile. „Dar nu sunt gata“ a zis el și cu un pix a desenat peste ilustrație o pasăre, cum numai el știa. „Acum e gata“. Țin să spun că în acel moment și frații Rățoi își pregătiseră

pixurile. De atunci îi duc cărți băiatului de fiecare dată când merg în vizită.

Care este personajul tău preferat din cele pe care le-ai creat până acum?

Veți considera că trișez, dar am o pereche de personaje preferate: frații Rățoi. Sunt frații din cartea *Plictisitoarea vacanță de vară a fraților Rățoi* de Dan Coman și în mintea mea sunt de nedespărțit. Cartea conține memoriile autorului din copilăria în anii '80 alături de frățiorul său, Ucu. Dan Coman reușește să redea cu detalii îmbietoare lumea satului și mai ales jocul copiilor, creând o imagine însuflețită. De aceea, de fiecare dată când desenam o scenă despre Dan, mă întrebam ce făcea Ucu în acel moment.

Ce ilustratori urmărești, care sunt preferații tăi?

Și eu am liste întregi de oameni care mă inspiră. Preferați nu voi alege, pentru că se schimbă zilnic. Așa și trebuie. În perioada asta mă inspiră simplitatea, caut artiști care comunică mult cu puțin. Un trigon albastru poate genera mai multe reacții decât o compoziție complexă într-o fabrică de ciocolată. Ținând cont de aceste aspecte, vă las în compania bucătarilor:

Irene Rinaldi (behance.net/yoirene)

Nuria Tamarit

(instagram.com/nuriatamarit)

Ema Malyauka

(behance.net/ema_malyauka)

Julian Litschko

(instagram.com/julianlitschko)

Vera Khokhlova

(behance.net/coldturkey)

Recomandă-ne cinci cărți grafice.

Vă recomand un meniu variat cu romane grafice despre tați, gropi, școli și un omuleț care

duce un omuloi pe scări. Pentru majoritatea acestor cărți, autorul este și ilustratorul – este un gen de proiect care mă tentează în viitor și îmi umplu camera cu multe exemple:

Three Fathers de Nando von Arb

Beauté de Kerascoët & Hubert

Gropen de Emma AdBåge

Aujurd'hui de Loic Froissart

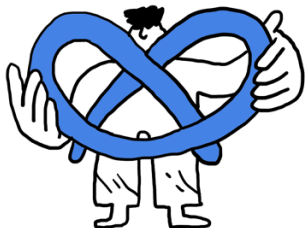
Che cos'è una sindrome? de Giovanni Colaneri

Te-ai gândit să scrii chiar tu o poveste pe care s-o ilustrezi?

Îată că împletim aluatul și teminăm covrigul: deși în capul meu fac hore multe personaje și povești, să le pun pe hârtie, în scris, este o provocare. Am tendința să le ilustrez. Deocamdată am început un jurnal al zilelor cu desert și al zilelor cu ciorbă. Încerc să mă rezum la fraze scurte, simple. Cred că simplitatea ne sperie, pentru că ne obligă să facem ordine în gânduri și cine ar vrea să facă asta de bunăvoie?

Deocamdată notez stângaci câteva rânduri pe săptămână, dar nu mă grăbesc: nici börekul nu iese din prima!

Emă Cojocarú

Alex Moldovan

Florin Bican

ACASĂ LA AUTORII ARTHUR

Cu toții avem curiozități legate de autorii noștri preferați – cum arată camera de zi și dormitorul, biroul sau fotoliul unde își scriu poveștile care ne plac atât de mult, cana din care beau zilnic ceai sau cafea, obiectele care-i înconjoară, poate că au o pisică sau un câine, un papagal sau măcar un păianjen, ce tabieturi le punctează ziua de lucru și ce întâmplări memorabile se leagă de activitatea asta frumoasă și plină de provocări: scrisul. Așa că ne-am gândit să introducem o nouă rubrică în revista #artstagram: „Acasă la“.

Pentru început, ne-au primit în casele lor doi dintre cei mai îndrăgiți autori Arthur: **Alex Moldovan** și **Florin Bican**. Amândoi locuiesc la Cluj, însă casele lor sunt cât se poate de diferite. Alex Moldovan stă într-un apartament de bloc din care poți vedea de la înălțime cartierul incredibil de verde în care s-a născut, iar Florin Bican într-o casă veche plină de personalitate, în a cărei grădină s-a stabilit o familie de arici. Alex scria de zor la volumul al patrulea din Olguța și la o colecție de povestiri, iar Florin tocmai primise vestea grozavă că la Gaudeamus îi va fi publicat un lung poem plin de haz, pe care noi am avut norocul să-l ascultăm, printre hohote de râs, în tabăra *Locuiește în poveste*.

Interviuri și fotografii de Ema Cojocaru

ACASĂ LA ALEX MOLDOVAN:

„A doua școală de scris a fost Facebook-ul”

Alex, arată-ne locul unde ai scris cărțile cu Olguța și primul volum din Casa. Ai tabieturi legate de scris?

Am scris cărțile cu Olguța în două case diferite. Nu mai locuiesc în niciuna dintre ele în momentul ăsta. Iar cu privire la primul volum din *Casa...* mi-e și groază să zic, dar l-am scris în trei apartamente, plus o casă de vacanță din Grecia, în care am petrecut două săptămâni și jumătate închis într-o cameră cu aer condiționat în timp ce restul lumii se distra la plajă. Cred că am intrat de trei ori în apă... Cineva care nu mă cunoaște ar putea crede că sunt genul plimbăreț, dar adevărul e mult mai *down to earth*: am locuit toată viața în același cartier din Cluj, la o distanță de numai câteva blocuri. Pot să vă arăt însă, ție și cititorilor, locul unde acum vreo lună am început să scriu volumul patru din seria cu Olguța. E un apartament din același cartier (d'oh!) în care încă mut mobilele între ele într-un veșnic joc de Tetris pentru a-l face mai OK.

La începutul carierei, eram convins că nu pot scrie decât dacă sunt întrunite câteva condiții esențiale: să fiu singur acasă, să fie liniște, să fiu în dispoziția potrivită. Dacă aș fi crezut în așa ceva, aș fi așteptat mult și bine ca toate astrele să fie aliniate. Din fericire, m-am înșelat. Deși scriu cel mai bine la laptop, în momentul ăsta pot folosi telefonul sau tableta pentru a-mi nota idei și a scrie scurte paragrafe, iar în ultima vreme am descoperit un soft care transformă vorbirea în text scris, pe care am început

să-l folosesc când durerile de spate mă obligă să stau întins pe canapea.

Ne poți arăta și manuscrise? Vrem să-ți vedem scrisul de mână. :) Sau arată-ne ceva special din camera ta de lucru.

Crede-mă, nu vrei să-mi vezi scrisul de mână, și nimeni n-ar trebui să fie expus la o asemenea oroare :)). Singurele momente în care mai scriu cu pixul sunt cele în care semnez contracte, cele în care dau autografe și cele în care fac lecții cu fiu-meu, care tocmai învață să scrie – din păcate, nu cu mult mai frumos decât mine. Iar cu privire la manuscrise, le-aș arăta cu cel mai mare drag dacă ar exista. Mi-am scris însă toate cărțile la computer. Doar de curând am avut revelația că poate ar fi trebuit să păstrez ca amintire computerul pe care am scris primul meu volum, pentru ca la un moment dat, parafrazându-l pe Arghezi și al său *Testament*, să-i

pot spune lui fiu-meu: „Nu-ți voi lăsa drept bunuri, după moarte, decât un *hard-disk*, un vraf de CD-uri cu fișiere de *backup* și câteva dischete, ca să vezi cum se chinuia tatăl tău să scrie în anii 2000.” Dar e un pic prea târziu pentru asta, cred că va trebui să se mulțumească cu drepturile de autor.

Legat de obiectele din camera de lucru, țin foarte mult la două DVD-uri pe care le-am primit acum un an de la cititorii dintr-o clasă de gimnaziu. Ele conțin două filmulețe *stop-motion*

în care copiii povestesc primele două volume din cărțile cu Olguța. Mi se pare că au investit mult suflet și efort pentru a le face și le mulțumesc și pe această cale.

Cum ai început să scrii? Dar să traduci? Și ce sfat i-ai da unui cititor care visează să devină scriitor?

Momentul în care am început să scriu serios, sistematic, a fost pe blogul meu, *Bicicleta galbenă*. Asta se întâmpla acum vreo 15 ani și

poate părea frivol că vorbesc despre asta, însă e locul unde mi-am făcut mâna de scriitor postând zilnic mici texte pe care le șlefuiam până le aduceam la forma dorită. O să râdeți, dar a doua școală de scris a fost Facebook-ul, care m-a învățat încă o dată beneficiile conciziei și ale clarității. E incredibil de greu să exprimi o idee în câteva rânduri și adesea petrec minute bune schimbând topica sau căutând echivalențe cât mai potrivite pentru un cuvânt sau altul. După mine, scriitorii de statusuri bune de Facebook sunt aproape la fel de rari ca scriitorii de cărți bune.

De tradus m-am apucat în momentul în care n-am reușit să găsesc nicăieri o ediție în română a volumului lui T.S. Eliot, *Waste Land*. Voiam neapărat să-l citesc și pe piață nu exista nicio ediție, toate având tirajele epuizate. Așa că mi-am făcut rost de un volum cu opera poetică completă a lui Eliot și m-am pus pe tradus. Întâmplarea a făcut să găsesc o ediție interesată să publice poemul, în ediție bilingvă chiar, lucru lăudabil și în același timp periculos pentru traducător, pentru că orice cititor poate compara originalul cu varianta tradusă.

Deși mă feresc de sfaturi, pot repeta ceva ce am auzit și eu de la alții: nu aștepta condițiile ideale pentru a începe să scrii. Acestea nu există și probabil nu vor exista niciodată. Sunt slabe șanse să ai vreodată suficient timp, destulă liniște și îndeajuns de multă dispoziție. Sunt, pe de altă parte, șanse extrem de ridicate să fii tot timpul pe fugă, înconjurat de

oameni care-ți fac zile fripte sau se joacă cu bormașina cinci ore pe zi în apartamentul de vizavi. Așa că strânge din dinți și începe pur și simplu să scrii. Dacă ți-e dat să fii scriitor, va funcționa.

Spune-ne o pățanie neobișnuită din viața ta de scriitor. Sau de cititor!

Doamne, ce-mi place cuvântul pățanie! Îți mulțumesc că mi l-ai adus aminte! O pățanie recurentă e șocul pe care îl am de fiecare dată când cititorii cu care mă întâlnesc își exprimă mirarea că există și scriitori vii, nu doar morți.

Recomandă-ne trei (sau cinci) cărți publicate la Arthur, miniGrafic sau Youngart pe care le ai în bibliotecă și crezi că ar merita mai multă atenție din partea cititorilor.

Cea mai (ne)reușită serbare de Crăciun (Barbara Robinson). Una dintre cele mai reușite cărți despre Crăciun, despre umanitate și comunitate, scrisă într-un stil viu și plin de umor, pe care am recitit-o de câteva ori.

Micuțul Nicolas (René Goscinny, Jean-Jacques Sempé). O carte-cult care îmbină, în mai multe volume, bucuria de a-ți trăi copilăria cu problemele universale specifice acestei vârste. Nu-mi dau seama de ce receptare a avut parte la noi, pentru că n-am întâlnit-o în preferințele copiilor de prin școli, dar sigur merită un loc mai în față în topuri, inimi și vânzări.

Descântec pentru Lună. Am tradus chiar eu pentru Editura Arthur acum câțiva ani

volumul lui Scott O'Dell, care ne familiarizează cu o lume și o perioadă istorică despre care se știe la noi destul de puține lucruri.

Osul de pește fermecat. Sunt legat sufletește pe viață de această cârtică clasică scrisă de Charles Dickens. Ilustrațiile superbe ale lui Iacob Desideriu mi-au rămas încrustate în creier și de fiecare dată când o deschid pătrund

într-o lume magică, o lume neschimbată: lumea copilăriei.

Călătorie (Aaron Becker) e o așa-zisă *silent book*, care nu conține cuvinte, ci doar imagini. Dar ce imagini! Puterea imaginației n-a fost nicicând mai frumos pusă în valoare ca în acest album care te invită să-l recitești imediat ce l-ai terminat.

Emma Cojocaru

ACASĂ LA FLORIN BICAN:

„Fereastra devine, la rândul ei, o suprafață de lucru echivalentă cu ecranul laptopului. Nu o dată, în fereastră am găsit cuvintele căutate.”

Florin, arată-ne locul unde ai scris poveștile cu Apolodor, Tropicelnele tâmpelne sau Reciclopedia de povești. Ai tabieturi legate de scris?

La toate aceste cărți am scris și aici, în bibliotecă. Este spațiul ideal în care îmi place să lucrez. Dar de multe ori sunt forțat să scriu în afara lui – și scriu, ce să fac... Poveștile cu Apolodor, mai puțin *Apolododecameronul*, le-am scris integral aici. Și tot aici m-am documentat pentru ele. *Reciclopedia...* s-a născut aici, dar unele dintre piesele ei componente au fost scrise parțial în Germania și în Elveția, iar în final au fost asamblate aici. Și tot aici am asamblat și *Tropicelnele...*, la care am lucrat aproape treizeci de ani, cu întreruperi, desigur,

în mai multe locuri decât îmi pot aminti. Dar *scriptoriul* meu „central” e aici și constituie un tabiet în sine.

Sigur, am și alte tabieturi legate de scris. Aproape în fiecare zi, până să încep să lucrez, frecventez site-uri de pierzanie – *Book Riot, Electric Literature, Asymptote, The Marginalian, The Literary Hub, Library Thing, poem-a-day, The Public Domain Review, The Millions, The Fabulist, Rattle, Medium, Utopia Balcanică...* Găsesc acolo articole, eseuri, cărți și autori noi, cu care augmentez o listă de lecturi deja imposibilă, sau în care plonjez imediat. Adun tot ce mi se pare „productiv” într-un fișier – intitulat „materiale/idei” – și

visez că, pornind de la ele, voi scrie cândva un articol, un eseu, o carte, o poezie, sau voi face o traducere. Sau că voi petrece cândva un ceas tihnit recitind pur și simplu lista de materiale/idei și visând la materializarea lor.

De tabieturi țin, cred, și poziția în care lucrez. Stau cufundat într-un fotoliu de la IKEA, cu laptop-ul pe masă și cu tastatura în poală, poziție recomandată de kinetoterapeut... La coeficientul de confort al tabieturilor mele legate de scris contribuie, desigur, și cafeaua, vegetația din grădină, pisicile, aricii și păsările care-o frecventează și cu care interacționez de câte ori am ocazia. Toate sunt indispensabile sferei confortului. La fel de indispensabilă e și fereastra, care devine, la rândul ei, o suprafață de lucru echivalentă cu ecranul laptopului. Nu o dată, în fereastră am găsit cuvintele căutate – în lumina, sau întunericul, pe care le canalizează spre interior, în peisajul fluid pe care îl decupează.

Căci da, lucrez pe laptop, în Windows, deci stau între două ferestre, fiecare deschisă în felul ei. Ba chiar între *trei* ferestre, pentru că lucrez față în față cu soția mea, la un pupitru dublu, ca Bouvard și Pécuchet. Știu că-i un caz rar să te simți bine împărțind camera și chiar suprafața de lucru cu cineva și încă mă minunez de viabilitatea „aranjamentului“.

Deși nu simt nevoia unor decorațiuni pe suprafața mea de lucru, cu timpul și-au făcut loc acolo două piese – Enigelia, una dintre păpușile soției mele, care îndeplinește conștiincios

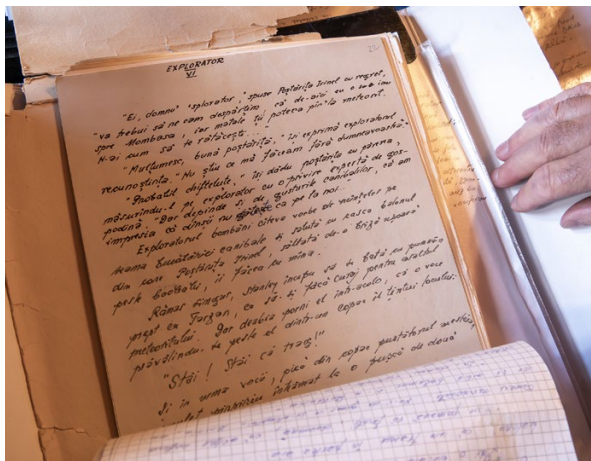
funcția de secretară, și o machetă de automobil „Pobeda“.

Ne poți arăta și manuscrise? Vrem să-ți vedem scrisul de mână. :) Sau arată-ne ceva special din camera ta de lucru.

A fost o vreme când credeam că nu voi scrie niciodată pe computer. Am adunat atunci sute de pagini de manuscrise, care în cea mai mare parte s-au rătăcit. Pe multe le-am aruncat chiar eu. Azi, când lucrez la computer fără nicio reticență, nu mai scriu de mână decât atunci când traduc poezie, de obicei în mers, în timpul unor călătorii lungi cu trenul sau cu autocarul. Și cum, datorită sistemului nostru de transport toate călătoriile sunt lungi și foarte lungi, am timp berechet să traduc. Așa am

tradus, de pildă, o bună parte din versurile lui Dr. Seuss, Edward Lear sau Julia Donaldson.

Tropice tâmpe există integral în manuscris, deși cartea a fost revizuită masiv când am transcris-o în computer. Nu scriu frumos/citeț decât pe secvențe foarte scurte. În rest scriu neglijent și adesea ilizibil. De teamă că nu-mi voi mai putea descifra scrisul, când ajung la destinație, mă grăbesc să transcriu în computer tot ce-am tradus de mână. Nu păstrez manuscritele, dar parcă nici nu mă îndur să le arunc. Le abandonez prin diverse locuri, în speranța că odată voi putea lua o decizie fermă, cu prima ocazie când le regălesc. A, și mai scriu de mână listele de cumpărături. În engleză... Am rămas cu obiceiul ăsta din 1990 când, ajungând la Londra după căderea comunismului, am fost brusc confruntat pentru prima oară cu o ofertă stabilă. Da' listele nu le păstrez, deși am văzut

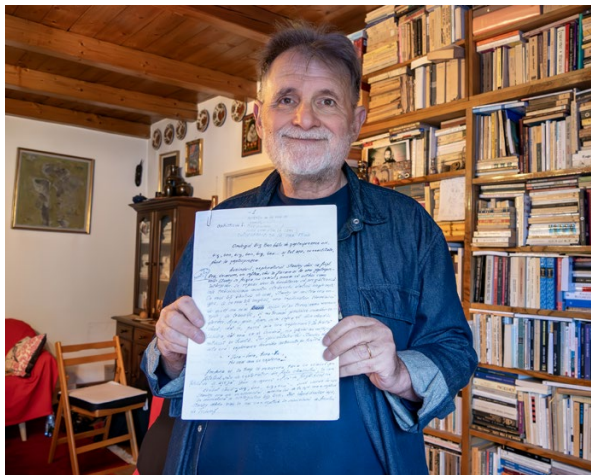

în cartea lui Walter M. Miller, *A Canticle for Leibowitz*, că pe baza unei liste de cumpărături se poate întemeia o religie.

Cum ai început să scrii? Dar să traduci? Și ce sfat i-ai da unui cititor care visează să devină scriitor?

Am început să scriu după ce împlinisem nouă ani, pentru că voiam să(-mi) scriu o poveste nouă de Frații Grimm – pe cele vechi le citisem de-atâtea ori încât le-nvățasem pe dinafară. Am spus această istorie de foarte multe ori – a fost prima mea întâlnire cu naratologia, dar și cu starea de *writer's block*. M-am „reapucat” de scris în gimnaziu, când făceam compuneri „trăsnite” la engleză și am continuat să scriu sporadic, pentru mine și, mai rar, pentru cei din jur – fiul meu a fost primul beneficiar/destinatar sistematic al textelor mele.

De tradus m-am apucat mai târziu. Prima „carte” tradusă, dar niciodată publicată „convențional”, a fost volumul de povestiri al lui Richard Brautigan *The Revenge of the Lawn*. Nici nu mai știu dacă am tradus toată cartea... Eram în ultima clasă de liceu și învățam pentru admiterea la filologie (engleză – rusă). Îl descoperisem pe Brautigan într-o traducere din revista *Secolul 20*, ceea ce mă făcuse să-mi doresc să merg la facultatea de silvicultură, să mă fac pădurar și să-mi petrec restul vieții într-o pădure, cu cărțile lui. Eram sincer convins că nu m-aș fi plictisit niciodată (și, de asemenea, eram convins că pădurarii altă treabă n-au,

decât să-l citească pe Brautigan). Până una, alta, m-am apucat să-l traduc în română pentru colegii mei de clasă. Traduceam mai mult noaptea, pe foi volante, pe care a doua zi le distribuiau printre colegi. Foile circulau prin clasă. Nu s-au întors niciodată la mine. Am fost foarte emoționat să aflu, mult mai târziu, că Brautigan își începuse „cariera“ scriind pe pachete de semințe de flori poezii pe care le împărțea trecătorilor la un colț de stradă din San Francisco. Prietenii lui le-au recuperat, într-o oarecare măsură, și le-au publicat în volumul *Please, Plant This Book*. Am tradus câteva poezii de-ale lui pentru *România literară*, prin anii '80.

Când am publicat prima carte, *Cântice mâr-lănești*, aveam peste cincizeci de ani. Așa că ce sfat aș putea să-i dau unui cititor care vrea să devină scriitor? Să citească!

Spune-ne o pățanie neobișnuită din viața ta de scriitor sau traducător. Sau cititor!

Viața oricărui scriitor, traducător și cititor este în sine o pățanie neobișnuită, sau o serie de astfel de pățanii. Ca o întâlnire neașteptată cu o Povedă... Sau cu viitoarea soție! Am cunoscut-o pe soția mea prin cartea *Cântice mâr-lănești*, despre care n-aș fi crezut niciodată că poate deveni o scrisoare de dragoste. Dar când mai multe exemplare au ajuns la Librăria Humanitas din Cluj, în lada cu cărți „redușe“, viitoarea mea soție a descoperit-o, iar când ne-am întâlnit întâmplător la Cluj, primul nostru subiect de conversație au fost *Cânticele mâr-lănești*. Al doilea a fost Eminescu... Am invitat-o să le vorbească traducătorilor străini de care mă ocupam în cadrul unui program de burse al ICR despre cât de „mișto“ e Eminescu, în ciuda faptului că toată lumea îl laudă. Și iată-mă azi stabilit la Cluj, unde nici cu gândul nu gândeam. Mno, apăi dacă nici asta nu-i o pățanie neobișnuită...

Recomandă-ne trei (sau cinci) cărți publicate la Arthur, miniGrafic sau Youngart pe care le ai în bibliotecă și crezi că ar merita mai multă atenție din partea cititorilor.

1. Bill Watterson, *Colecția esențială Calvin și Hobbes*, Colecția miniGrafic, 2019, trad. F. Bican

2. Corina Dascălu, *Alfred, un monstru mult prea simplu*, Editura Arthur, 2018

3. Janosch, *Hai să găsim o comoară!*, Editura Vlad și Cartea cu geniu, 2020, trad. Andreea Stănescu

4. Zdeněk Miller, Eduard Petiška, *Cârțițel și pantalonașii*, Colecția Arthur retro, 2018, trad. Petra Dobruská

5. Lewis Carroll, *Alisa în Țara Oglinzii* (reповestire și ilustrații de Tony Ross), Editura Arthur, 2019, trad. F. Bican

Spune-ne povestea unui obiect din biblioteca ta.

Macheta de Pobeda de pe birou este omagiul meu la adresa unui vehicul improbabil, care mă fascina în copilărie, dar și la adresa scriitorilor în ale căror pagini am regăsit-o cu bucurie, de la Florin Mugur, la Mircea Cărtărescu, la Filip Florian și Matei Florian, la Mitoș Micleșanu.

Uneori devine „Pobeta” evocată de elevii lui Florin Mugur în *Aproape noiembrie*, altele și Pobeda lângă care zace trupul zdrobit al lui Lumpă în *Nostalgia*, altele și „Pobeda plutonierului” din *Băiuteii* sau „Pobeda Brabus” din *Nekrotitanium*. Iar câteodată îmi amintește de Pobeda din compunerea unui coleg din clasa a treia, care la tema „O întâmplare mai deosebită din viața mea” a scris o singură propoziție: „un om la călcat o pobeadă” (sic). Pentru mine Pobeda are și o dimensiune onirică, pentru că visele mele sunt uneori traversate de o Pobeda albă, pe care odată, într-o noapte de Revelion, am văzut-o și în realitate: trecea pe strada pustie și era mai fantomatică decât în vis. Soția mea știa despre *pobedofilia* mea și mi-a cumpărat această machetă DeAgostini de la un chioșc de ziare, unde se vindea împreună cu o revistă.

Emma Cojocar

ANCHETĂ ARTHUR: O AMINTIRE DIN VACANȚA DE IARNĂ

A devenit deja o tradiție ca fiecare număr al revistei #artstagram să conțină o anchetă pe o temă anume. Autorii și ilustratorii Arthur, Genius și mini-Grafic răspund în funcție de timp și dispoziție, iar noi ne bucurăm de fiecare poveste care ne dezvăluie încă un fragment din viața sau din lumea lor interioară. Pentru acest număr, i-am rugat să ne relateze o întâmplare veselă, una melancolică sau una teribilă dintr-o vacanță de iarnă – de preferat, petrecută în copilărie.

Raluca Poenaru, care scrie cu o plăcere fantastică, ne-a povestit despre o bunică care tânjește după o ninsoare adevărată. Horia Daniel ne-a trimis o pagină din volumul al doilea din *Epoca mea de aur*, care s-a potrivit cu

subiectul nostru. Florin Bican ne-a făcut să vedem aieva bârlogul de pături din vremurile când caloriferele erau sloi – numai că planurile de hibernare i-au fost dejucate de traducerea unui poem de Lewis Carroll. Dan Ungureanu ne-a readus în nări mirosul uitat al unei zi georoase, iar Péter Demény ne-a purtat pe un fulg alături de Spiridușul de Nea. Adina Rosetti a scris despre o tabără de „schi și fizică” din care n-a știut cum să evadeze mai repede, iar Alex Moldovan a rețrăit liniștea bizară de la o partidă de săniuș din decembrie 1989. Carmen Tiderle ne-a povestit despre o vacanță pe care încă o poartă pe picior, Adriana Grigore a scris cinci frânturi din ierni care i se amestecă în memorie, Lavinia Braniște a evocat-o pe cățelușa Frida și amintirile bunicii „de care-ți dai seama cât sunt de vechi după câtă zăpadă e în ele”. Nu în ultimul rând, Georgiana Chițac ne-a povestit cu umor despre noaptea friguroasă în care l-a pândit pe Moș Gerilă, despre care se zvonea la grădiniță că e doar o închipuire.

Dan Ungureanu și Horia Daniel ne-au trimis și desene, Florin Bican și-a dorit ca povestea lui să fie însoțită de o ilustrație de Tove Jansson din *The Hunting of the Snark*, iar pentru celelalte povestiri am apelat la Mircea Pop, care a ilustrat câte o secvență din fiecare.

Lectură plăcută!

Raluca Poenaru, *Prima ninsoare*

— Cel mai mult îmi plăcea prima ninsoare și știam de fiecare dată când venea. O simțeam în cerul gri lăsat peste acoperișurile caselor, în crengile goale ale vișinilor, în fumul care parcă rămânea ore în șir nemișcat deasupra hornurilor. Stăteam la fereastră și așteptam, iar când vedeam primii fulgi, strigam de bucurie și fugeam afară să-i prind... În câteva clipe se albea totul, iar după o vreme se adunau troiene uriașe prin care nu ne puteam croi drum decât cu lopețile. Dar acum nu mai ninge. De ani de zile n-am mai văzut o ninsoare adevărată. Iar prima zăpadă cade abia după jumătatea iernii. Aș da orice să mai văd odată o ninsoare ca în copilăria mea...

De zile întregi, bunica aștepta la geam o ninsoare care nu mai venea. Avea o răceală care se vindeca greu și era convinsă că i-ar trece imediat dacă s-ar plimba prin ninsoare. Dar de unde zăpadă? Îmi luam un scaun, mă așezam lângă ea la fereastră și tăceam împreună ore întregi, cu ochii la cerul din care nu cobora nici cel mai mic fulg, oricât de tare m-aș fi străduit eu.

Că m-am străduit, să știți. Întâi am rugat norii. Apoi i-am amenințat. Le-am cântat. Le-am promis că dacă trimit o ninsoare, cât de mică, o să-mi mănânc de fiecare dată supa din castronel. Că o să-mi fac temele imediat ce mă întorc de la școală. Și că n-o să mai alerg niciodată pisica dungată de la noi din părculeț. Degeaba. Nimic nu i-a putut convinge. Așa că n-am avut ce face.

Am luat două perne și am rugat-o pe sora mea să urce în pod și să le desfacă încet deasupra ferestrei la care stăteam de obicei cu bunica. Am așteptat cu fruntea lipită de geam, bătăind din picioare.

Am zărit un fulg. Apoi încă unul. Și încă unul. Zeci... sute... mii de fulgi strălucitori coborau spre noi.

Ilustrație de Mircea Pop

— Ia uite, bunică, ninge! am spus.

Trebuia să se grăbească și să se bucure din plin de ninsoare. Cât puteau să „ningă“ fulgii din două perne? Câteva minute... Mai ales că soră-mea, după cum vedeam, nu le dăduse drumul încet, pe rând, ci tuturor deodată.

Bunica a ridicat neîncrezătoare privirea, dar dintr-o dată s-a luminat. Ochii au început să-i strălucească și a strigat așa de tare încât m-am speriat:

— Ninge! Hai afară!

Afară? mi-am spus eu în gând. Nu se poate așa ceva. Nu trebuie să iasă. Când o să vadă că ninsoarea n-a fost cu fulgi de zăpadă, ci cu fulgi de pernă, n-o să mai vorbească niciodată cu mine. Am rugat-o să aștepte. Să ne mai uităm de la fereastră. Ninge așa de frumos...

Dar bunicii – ca oricărei bunici care se respectă – nici prin gând nu-i trecea să mă asculte. Și-a luat paltonul și dusă a fost! M-am repezit după ea. Am ieșit afară și am închis ochii. N-aș fi suportat să-i văd dezamăgirea. Dar bunica era departe de a fi dezamăgită. Dimpotrivă. Se învârtea cu mâinile în sus și râdea din tot sufletul. Și cine credeți că era lângă ea? Soră-mea. Care alerga cu limba scoasă după fulgii de zăpadă și strângea la piept... pernele neatînse.

Ninge de-adevăratelea. Cu fulgi mari și mulți, ca pentru o bunică întoarsă în copilărie. În câteva clipe s-a albit totul, iar după o vreme s-au adunat troiene uriașe prin care nu ne-am mai putut croi drum decât cu lopețile.

Alex Moldovan, *O liniște suspectă*

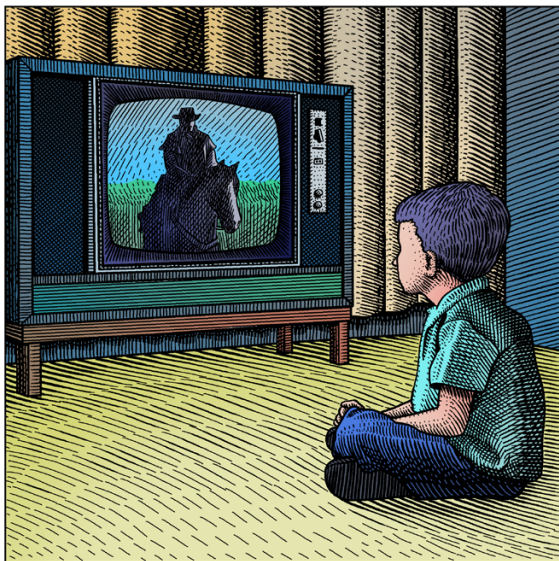
24 decembrie. Poate 23, poate 25, nu mai știu, că au trecut mulți ani.

Vacanța de iarnă.

La ora aia, pârția din spatele Școlii generale nr. 18 dintr-un cartier mărginaș al Clujului, Gheorgheni, ar fi trebuit să răsunе de urlete, răcnete, strigăte, țipete, zbierete, mugete... ați prins ideea. Doar că nu se auzeau nici răcnete, nici zbierete, nici mugete, ceea ce era chiar ciudat.

Era liniște. O liniște suspectă peste tot.

Ba greșesc. Din când în când se auzeau niște bubuituri ce păreau să vină dinspre cartierul Mărăști, dar cu alea n-aveam treabă, obișnuiți să le auzim deja de zile întregi. Așadar, nici picior de om sau de copil, cu excepția mea și a colegului de clasă cu care venisem la săniuș. Cred că la început nici nu ne-am dat seama că ceva e în neregulă și că eram doar noi doi pe ditamai dealul, ceea ce crea o impresie cumva bizară, peste care am trecut rapid. Ne-am văzut de treabă vreo două ore, până a trebuit să recunoaștem că nu-i prea amuzant să te dai cu sania în tăcere și fără spectacolul oferit de alți copii care se prostesc și fac tot posibilul să le dea de lucru medicilor de la spitalul de ortopedie. Așa că după o vreme am luat-o încetișor către case, pentru a ne bucura de noua distracție care pusese stăpânire peste România: privitul la televizor, în condițiile în care acum aveam program TOATĂ ZIUA, nu doar două ore, cât fusese până de curând.

Ilustrație de Mircea Pop

Era decembrie 1989 și lucrurile urmau să se schimbe în mod radical pentru toată lumea.

Abia după câțiva ani am realizat *cu adevărat* că bubuiturile pe care le auzeam erau focuri de armă trase de așa-zișii teroriști de la Revoluție și am început să mă întreb ce căutasem oare pe străzi în zilele alea tulburi. I-aș putea întreba pe ai mei, dar n-o s-o fac. Unele lucruri e mai bine să rămână nespuse.

Adriana C. Grigore, *Viniete în cinci nuanțe de alb*

Nostalgia se leagă cel mai bine și mai crâncen de lucrurile pe care nu prea le mai vedem

zi de zi, așa că majoritatea amintirilor mele din iernile copilăriei sunt doar frânturi, dar pline de zăpadă. Mi-ar plăcea să disting una în cel mai mic detaliu, să o pot așterne aici de la cap la coadă, însă amintirile astea înzăpezite sunt mai degrabă o încălcitură în mintea mea, fără coadă și fără cap. Așa că o să le înșir aici ca pe niște fotografii:

Vinieta #1: Zăpada până la brâu în grădină, zăpada ce se lungea spre sârma de rufe, zăpada care ascundea cojile de portocale aruncate sub vie. Zăpada mai înaltă decât cățelul nostru atât de mic pe vremea aia, care adora să sară ca un iepure dintr-un colț în altul al grădinii, până devenea și el alb, alb, alb.

Vinieta #2: Zăpada până la genunchi în grădină, zăpada pe leagănul de metal de sub vișini, zăpada pe casă până se îndoia acoperișul. Câteva locșoare în curte unde nu ajungea zăpada, iar acolo țineam câte o cutie de chibrituri. Când mă săturam de întunericul din casă, ieșeam în lumina usturător de albă de afară și stăteam cam o oră aprinzând chibrituri între pietricele, imaginându-mi că erau focuri de tabără pentru gâze.

Vinieta #3: Zăpada până la gleznă în parc. Primul și poate ultimul meu slalom pe aleea aia abruptă din Herăstrău, unde toată lumea venea să se dea cu sania, cu placa, cu punga. Eu și mama într-o sanie. Dintr-un oarecare motiv nu prea bine gândit, eu la cârmă. Alb, alb, alb, și multă lume, și împăcarea cu universul pe care am simțit-o când mi-am dat seama că am dirijat sania fix înspre trunchiul unui copac.

Vinieta #4: Zăpada de-o palmă în fața porții. Lumina portocalie a felinarelor și lumina fumurie a cerului de la miezul nopții, când tata înfigea artificii în zăpadă în mijlocul străzii și apoi se căznea să le aprindă. Cursa contra-cronometru cu vecinii, care aveau mai multe artificii ca noi. Fum, fum, fum și multe scânteii colorate, apoi un pahar de Robby Bubble.

Vinieta #5: Zăpada pe covoraș la intrarea în casă. Pomul mare de Crăciun, mereu cu câte o pisică în el. Două globuri din alea vechi, de sticlă, puse cât mai sus, că pe celelalte le spărseseră ba cățelul, ba pisicile. Instalația de lumini cu fir verde, pururea încălțit, căreia mereu îi mai murea câte un bec, dar tot o scoteam din

Ilustrație de Mircea Pop

cutie an de an. Melodiile ale scârțâite emanând de la baza bradului, din aceeași instalație.

Le-aș mai asculta o dată.

Adina Rosetti, *Unde-s taberele de altădat'?*

Ideea taberei de „schi și fizică“ ar fi trebuit să-mi dea de gândit încă de la început, dar am preferat să închid ochii în fața acestor presimțiri, căci perspectiva unei săptămâni la munte împreună cu colegii de clasă mi se părea că ar merita orice. Plus că urma să vină și I., de care-mi plăcea în secret... Și, până la urmă, ce putea fi așa nasol? Era o ocazie să învăț să schiez și poate, cu ajutorul unui miracol, să mă luminez un pic și cu fizica, la care mă descurcam cu chiu, cu vai.

Am ajuns la cabana Postăvaru plină de entuziasm, hlizindu-mă tot drumul (cu trenul, cu autobuzul, și apoi cu telegondola) împreună cu prietenele. Nu mai fusesem vreodată cazată într-o cabană, mai ales pe timp de iarnă, așa că primul șoc a fost că urma să dormim toți la grămadă, băieți și fete, într-o unică încăpere cu multe paturi și încălzire spre zero. Al doilea șoc a fost mâncarea, pe care profa de sport ne-a pus în vedere că trebuia să o mâncăm până la ultima îmbucătură, deși nu părea a fi deloc comestibilă. Foarte repede am descoperit metoda „*umple-ți fălcile ca un hârciog și-apoi scuipă totul la baie!*“.

Al treilea șoc a fost că profa de sport era și monitorul nostru de schi și că blugii nu sunt echipamentul cel mai potrivit pentru sporturi

de iarnă. În mai puțin de zece minute pe pârtie, eram flească din cap până-n picioare. Clăparii de împrumut erau prea mari, bețele mă încurcau, mănușile se pierduseră deja prin zăpadă de la prima căzătură. Profa zbiera la noi prin viscol, convinsă că asta e cea mai bună metodă pentru a învăța niște bieți copii să schieze. Colac peste pupăză, încă de a doua zi am și răcit, astfel încât diminețile la schi s-au transformat repede într-o pedeapsă sisi-fică, din care mă întorceam la capătul puterilor. Pe de altă parte, profa de fizică de-abia ne aștepta, cu forțe proaspete, pentru cele două ore de după-amiază care ne epuizau psihic, de vreme ce fizic oricum eram storși de pe pârtie.

Viscoala îngrozitor, astfel încât eram nevoiți să ne petrecem tot timpul liber în sala de

Ilustrație de Mircea Pop

dormit, încercând să ne uscăm ciorapii și fularile pe caloriferele mai mult călâi. Cine mai avea energie juca cărți, iar cine avea într-adevăr curaj juca „înnecatea“ – un joc cu pupături. Mi-am încercat și eu norocul o dată, dar norocul mi-a întors spatele: a trebuit să-l văd pe I. pupând-o pe A., ceea ce m-a răsturnat definitiv în butoiul cu melancolie. Oricum eram răcită cobză, nemâncată de zile întregi, cu picioarele semidegerate. Așa că am făcut ce face orice copil în situația asta (rețineți că ne aflam în anul de grație 1991): am strâns toate monedele pe care le-am putut găsi, am pândit momentul în care nicio profă nu se afla în recepția cabanei și am sunat acasă de la telefonul public care funcționa ca prin miracol.

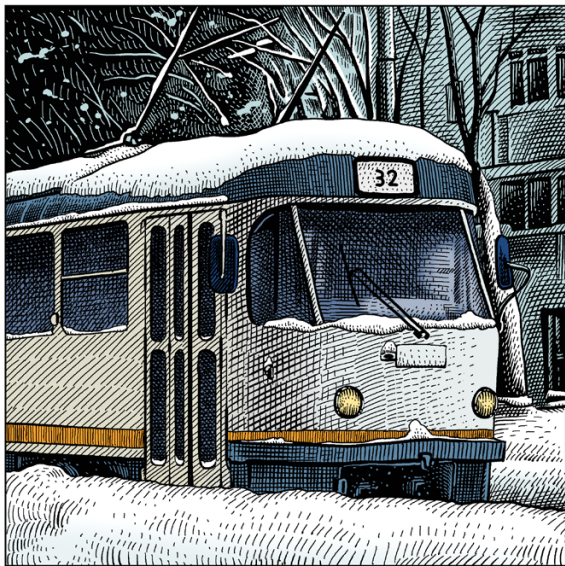
A doua zi, chiar în timpul oribilei mese de prânz, s-a înființat bunicul să mă ia acasă. Avea palton și căciulă de blană, avea autoritate și prestanță. În mai puțin de jumătate de oră eram amândoi în telegondolă, eu simțindu-mă ca un evadat dintr-o groaznică închisoare, el ca un erou salvator. Ca prin vis, îmi amintesc cofetăria din Brașov la care m-am ospătat cu prăjituri și Pepsi până la refuz, ca o compensație a tuturor celor îndurate în celebra și irepetabila tabără „de schi și fizică“.

Péter Demény, *Călătorie pe un fulg de nea*

Să nu vă speriați de mine! O să spun lucruri care vă vor aminti de bunicul vostru. Dar ce să fac? Am ajuns să spun lucruri din astea.

Pe vremea mea, adică a copilăriei mele dintr-un alt secol, atunci când, așa cum spune Erich Kästner, și boii aveau capul mai mare, pe vremea mea, deci, era zăpadă. Nu ca aceea pe care o vedeți căzând când și când din cer spre marea uimire a tuturor, ci aceea care prevestea iarna și care se așternea peste tot, peste trotuare și străzi, peste acoperișuri și linii de tramvai, peste tramvai și peste căciulile oamenilor, de nu mai vedeai nici ochii lor pentru că și aceia erau albi ca laptele, ba la bărbați nici fața, din cauza mustății lor.

Era o vreme de poveste, vremea copilăriei mele. Încă nu erau telefoane mobile, deci nu puteam să-mi ocup ziua cu butonatul. Trebuia să ies din casă și chiar îmi doream asta. Odată,

Ilustrație de Mircea Pop

Spiridușul de Nea m-a luat cu el să vedem Iarna. M-a făcut mic-mic-mic, m-a urcat pe un fulg de nea și ne-am dus în sus vreo mie și unul de etaje. Nu erau etaje adevărate, dar înălțimea era reală, vă asigur.

Acolo, fulgul m-a lăsat și m-a preluat Iarna. Mi-a arătat palatul ei de zăpadă, am mâncat prăjitură de zăpadă, m-am uitat la televizorul de zăpadă și când s-a lăsat seara, m-a trimis înapoi cu un alt fulg de nea. Am dus Iarna cu mine în suflet, și ciudat și frumos a fost că nu am dus cu mine frigul, ci culoarea aceea albă și fierbinte, o iubire despre care nu știam că există și care părea armonioasă, cu toate că eu eram obișnuit cu iubirea tensionată, care te face să suferi.

Am suferit de multe ori de-atunci și n-a fost ușor mereu, dar mă gândesc întruna la Palatul Iernii și cred că iubirea poate fi altfel. Dacă vreți să aflați cum poate fi ea, urcați-vă pe un fulg de nea. Merită!

Lavinia Braniște, O amintire din vacanța de iarnă

Pentru mine, amintirile din vacanțele de iarnă sunt dominate de imaginea zăpezii. Am copilărit în ierni geroase, în care casa noastră era încălzită cu lemne și cărbuni, pe care le ardeam în sobe de teracotă.

Țin minte cum mă udam la picioare prin cizmulite și mai țin minte cum îmi puneam bunica șosetele la uscat pe sobă.

Pare de necrezut acum, dar pe atunci, în anii '80, lemnele și cărbunii se dădeau pe

cartelă, în cantități limitate, și trebuia să aștepti o grămadă până venea camionul să ți le livreze. Erau zile de bucurie enormă când le primeam. O piatră uriașă li se lua bunicilor de pe suflet. Îmi plăcea mult când primeam lemnele (și deloc cărbunii, fiindcă erau murdari) și eram îngrozită și fascinată în același timp de mașina de tăiat, care avea un fierăstrău circular zgomotos și periculos. În urma ei, rămânea un delușor de rumeguș, pe care bunicul îl folosea în afumătoare (pentru șuncă și pește) și care era foarte prețios. Cea mai mare obrăznicie era să răvășim rumegușul.

Când vorbesc la plural, mă refer la mine și la cățelușa Frida, cea mai bună prietenă a mea în copilăria mică. Nu am frați, verii mei sunt mult

Ilustrație de Mircea Pop

mai mici decât mine, nici nu veniseră pe lume pe atunci, iar în cartier nu erau copii de vârsta mea, așa că am fost destul de singuratică în afara orelor de grădiniță și, apoi, de școală.

Frida era de o vârstă cu mine, ne plăcea amândurora să ne aruncăm în rumeguș și, de asemenea, în nămeți – făceam împreună îngerii în zăpadă, fără să știm la ora aia că se cheamă așa, fiindcă nu prea le aveam cu engleza. Când se topeau troienele din curte, primăvara, găseam resturi de pâine și oase îngropate, proviziile ei pe care le ascundea în ceea ce credea instinctul ei că e un loc sigur în pământ.

Curtea era un loc periculos iarna – se forma ghețuș pe cărare (peste care bunicii aruncau cenușa din sobă, ca să nu alunecăm) și la streășină țurțuri lungi și grei. Dar era perioada anului în care Frida era liberă, fiindcă atunci când erau flori și zarzavaturi în grădină stătea doar în curtica ei, ca să nu le strice. Iarna avea voie să alerge și să râcăie pe unde vrea.

Nu-mi amintesc sirene de la mașinile serviciilor de urgență, nu auzeam așa ceva în copilărie, dar îmi amintesc sirena de la uzina „Progresul”, aproape de noi, unde lucra și bunicul. Acolo se făceau utilaje agricole și se muncea în schimburi. Sirena suna la 7 dimineața, la 3 după-amiaza și la 11 seara. Frida urla și ea ca un lup când auzea sirena. Când eram doar noi două acasă și o auzeam, îmi era frică de ea, mi se părea că se poate transforma oricând într-o fiară sălbatică, imprevizibilă și periculoasă, dar nu s-a întâmplat niciodată asta. Eram totuși

precaută și rămâneam în casă până se termina sirena și-i trecea și ei pofta de urlat.

Am pierdut-o pe Frida când eram la liceu, iar după ea au urmat Rexulică și apoi Bobi, căruia bunica mea a început de vreun an sau doi să-i spună Frida. Amintiri foarte vechi se întorc acum în mintea bunicii și-ți dai seama cât sunt de vechi după câtă zăpadă e în ele. „Deschideam cărare pe stradă dimineața la cincii“, zice ea, care a muncit într-o altă fabrică, ceva mai departe decât a bunicului.

Oare ce simt câinii despre zăpadă? Dacă sunetul sirenelor le dă impresia că sunt în vreo pădure de acum mii de ani și răspund la chemarea sălbăticiei, oare ce vor confunda în viitor cu zăpada?

Carmen Tiderle, larna pe care o port pe picior

A fost odată, tare de demult, în 1984, mai precis, undeva sus de tot, la Cota 2000, un cantonament de baschet. Și o fetiță care nu prea avea ce să caute acolo, dar pentru că prietena ei de la bloc, a cărei mamă era antrenore de uriași, o invitasă, și n-avea oricum altceva mai bun de făcut, se dusesse bucuroasă. Acolo, antrenore era ocupată cu uriașii, uriașii erau ocupați cu flotările și cu alergatul pe munte, așa că fetițele aveau voie să facă ce le tăia pe ele capul, da' doar în jurul cabanei! Zgâit la brazi, holbat la băieții cât bradul când erau prin preajmă, încercat miniflotări, făcut oameni de zăpadă, făcut oameni de zăpadă uriași... până

într-o după-amiaza când, singure fiind, fetiței îi veni o idee: „Ce-ar fi să ne dăm pe o pungă de-acolo de sus?!“

Cum pungi erau destule și pe vremea aceea, fetițelor nu le rămânea decât să urce până în vârf și să-și dea drumul pe derdeluș. „Eu prima!“ zise fetița și alunecă pe fund cu viteza luminii până, și chiar mai departe de locul în care, cu o seară înainte, niște spiriduși, spirit-uși, spiri-duși cu pluta spărseseră sticle și zăpada era arhiplină de cioburi. Noroc că fetița avea haine groase! Un crac al pantalonului se ridicase totuși și gamba fetiței, ups!, era dintr-odată despăcată în două! Așa au aflat și ea, și uriașii care se întorseseră degrabă de pe munte, din ce sunt făcuți oamenii, căci se vedea hăt

Ilustrație de Mircea Pop

până la os. În plus, niciun vraci cusător de carne de om nu era la cotă, iar telecabina, această caleașcă de munte, își terminase de mult programul.

Văzând antrenoearea toate astea, puse mâna pe telefon și, ca prin minune, telecabina începu să funcționeze. Unul din uriași o luă pe fetiță în brațe și-o duse la spitalul din Sinaia, unde, surpriză!, fiind comunism, nu era nici pic de poțiune anesteziantă. Fetița a supraviețuit, dar păstrează și azi iarna aceea pe picior.

Georgiana Chițac, *Las' că-l prind data viitoare*

Aveam șase ani și ceva. Asta pentru că sunt născută vara. Mereu la Crăciun am x ani și ceva. Stăteam pe atunci la Constanța, într-un bloc cu zece etaje, dar la parter. Ceea ce însemna că primeam o extra porție din frigul iernii. Pentru că nu aveam niciun apartament dedesubt, nu venea niciun strop de căldură de jos. Ca să fiu sinceră, nu venea căldură de nicăieri, caloriferele erau reci bocnă.

Seara în care îl așteptam pe Moș Crăciun nu era cu nimic diferită. Același ger, aceeași apă rece, aceeași pană de curent mai mult sau mai puțin ocazională. Bine, nici măcar nu-l așteptam pe Moș Crăciun, îl așteptam pe Moș Gerilă, care, trebuie să recunosc, era un nume mult mai potrivit având în vedere temperaturile de afară. Sau din casă.

Voiam să stau trează toată noaptea, în sufragerie, lângă sulița cu țepi care servea pe post de

brad, împodobită cu cele cinci globuri de sticlă care supraviețuiseră anului trecut. Îl cărasem cu sor'mea de la piață, numai noi știm cum. Pierduse pe drum cam jumătate din ace, dar noi eram tare fericite. Tata strâmbase din nas că e molid. Dar el strâmba din nas la orice, așa că ne-am văzut de ale noastre mai departe.

Hotărârea mea de a sta de pază toată noaptea în speranța că-l voi întâlni pe Moșu' nu prea coincidea cu planurile părinților mei, care dormeau în sufragerie, pentru că nu aveam decât două camere. M-au luat imediat la chestionat ca să aflu de ce vreau eu să-l pândesc pe Moșu', iar eu am mărturisit. Aveam nevoie de dovada existenței lui ca să contraatac zvonurile lansate la grădiniță cum că Moșu' ar fi doar o închipuire. Se mai zicea și că părinții sunt complicii lui, în cazul în care ar fi existat.

Dar mama mi-a tăiat-o scurt:

— Știi ceva, domnișoară? Uite, îi las eu un bilet moșului și-i spun să-ți ducă cadourile direct la tine în cameră, să nu le mai lase aici sub brad. Ca nu cumva să mă acuzi pe mine că fac eu nu știu ce manevre. Mi-e somn și n-am chef de ghidușii, cu atât mai mult cu cât mie nu-mi aduce nimic.

În general, când zicea mama ceva, nu prea mai era loc de proteste. Am fost expediată în dormitor, fără drept de apel.

Acolo mă aștepta sor'mea. Înțelegerea era să ne băgăm amândouă în același timp sub plapuma de lână, galbenă și grea de o tonă, făcută de bunica. Că dacă ne băgam pe rând, nu reușeam să producem la fel de repede

căldură suficientă cât să nu ne mai clănțâne dinții și, în plus, voiam să suferim în mod egal.

Am verificat geamul și am încuiat ușa de la cameră cu cheia. Am pus cheia sub pernă, ca să fiu sigură. Mi-am zis că dacă Moșu' există și e magic, va găsi el o modalitate să intre. Dacă nu, însemna că zvonurile de la grădiniță erau adevărate.

Se făcuse deja târziu, iar sor'mea trăgea de mine să ne culcăm, pentru că, dintr-un motiv care mie îmi era de neînțeles, ei chiar îi plăcea să doarmă. Tranziția de la hainele normale la pijamale era deosebit de neplăcută. Dar n-aveam încotro, prin urmare încercam să o facem cât mai repede. Dărdâiam zdravăn și plonjam cu viteză sub plapumă. Urma să tremurăm și acolo

Ilustrație de Mircea Pop

vreun sfert de oră, ce să-i faci, termodinamica nu ținea cu noi, indiferent cât de repede ne frecam noi picioarele de așternuturi ca să generăm căldură.

— Soră, hai spune-mi o poveste, că mă plictisesc!

— Stai să mă opresc din clănțănit și îți spun. Tu închide ochii acolo.

— Nu-i închid, că vreau să-l văd pe Moșu'.

— Moșu' nu vine dacă te vede că ești trează.

— Bine, atunci o să mă prefac că dorm. Dar spune-mi povestea.

— Hai mai bine pune o casetă, că n-am inspirație azi.

Și am pus. Am ascultat „Sarea în bucate“ pentru a patru suta oară. Și mi-am mai pus o dorință pe ultima sută de metri. Să îmi aducă Moșul o nouă casetă cu povești, alta decât „Sarea în bucate“, „Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte“ sau „Harap Alb“, pe care le știam de acum pe de rost.

Și așa de bine m-am prefăcut că dorm, că m-am trezit abia dimineață. Cu noaptea-n cap, ce-i drept, afară era încă întuneric. Am sărit din pat și m-am dus glonț la mormanul de cadouri de pe calorifer. În sfârșit, acest obiect își dovedea utilitatea. Dacă tot nu transmitea căldură, măcar servea drept raft.

Înainte să încep să le desfac ca o apucată, m-am pus pe cercetări. Era perioada aceea din viața mea când îmi doream să devin detectiv. Geamurile, închise. Sulurile colorate care blocau vijelia să intre pe lângă geamuri, neatinsse. Ușa, încuiată. Cheia, sub pernă.

Nu știam ce să fac mai întâi. Să dau buzna peste părinți să îi anunț că Moș Crăciun există, sau să desfac cadourile? Opțiunea să o deranjez pe sor' mea în timp ce dormea nu era pe listă. Am ales opțiunea numărul doi și m-am apucat de sfâșiat hârtia de ambalaj. Primisem un joc de Monopoly, care de fapt se numea Turism. Și o casetă cu muzică ușoară românească.

— Hai măi Moșule, am zis povești, nu muzică! Fii și tu mai atent!

Florin Bican, *Cum am evadat din vacanța de iarnă*

Vara rămâne cel mai frumos anotimp, chiar și în mijlocul iernii. Am făcut această descoperire pe la jumătatea anilor '80 ai secolului trecut, când politica înțeleaptă a partidului a decis ca cei din câmpul muncii să-și ia concediul de vară în timpul iernii, pentru a economisi curentul și gazele. Așa că toți cei din biroul unde lucram ca traducător, ne-am transplatat vara în lunile ianuarie-februarie.

Mie mi-a venit rândul la începutul lui februarie. M-aș fi dus la mare, dar aflasem că în hotelurile de pe litoral fuseseră cazate mase de aer polar, obligate și ele, pesemne, să-și decalze concediul de vară. Aer polar aveam și-acasă. *Ce-ar fi să hibernez?*, m-am gândit eu. Dacă tot trăiam într-o societate egalitară, de ce n-aș fi, la o adică, egal și cu ursul? M-am hotărât să-mi petrec săptămânile de concediu dormind non-stop. Numai că-mi cam sărise somnul. Cum să

fac să-l readuc sub mormanul de pături din care-mi alcătuisem bârlogul?

Spre deosebire de urs, știam să citesc și aveam și baterii proaspete în lanternă, pentru eventualitatea că *s-ar fi luat curentul* înainte de a apuca să intru în hibernare. Am hotărât așadar să-mi induc somnul hibernal printr-o partidă de lectură. Frigul din apartament nu era însă tocmai prielnic lecturii. Chiar dacă cititorul se vâra sub mai multe straturi de pături, mâinile care țineau cartea rămâneau inevitabil

Tove Jansson, *The Hunting of the Snark*

afară. Și nu doar mâinile, ci și capul, gâtul, ba chiar și torsul. Iar când uitam de mine și dădeam paginile prea repede, curentul care se isca răscolea agonizant aerul înghețat din cameră. Mi-am tras o căciulă în cap, mi-am înfășurat un fular în jurul gâtului, mi-am pus mănuși fără degete și – culmea ingeniozității – mi-am petrecut brațele prin mânecile unui palton luat cu fața-n jos, cât să-mi acopere pieptul până sub bărbie. Să tot hibernezi...

Numai că am deschis o carte care m-a propulsat într-o stare de veghe alertă și m-am trezit în toiul uneia dintre cele mai frumoase vacanțe de vară din amintirea mea. Era o carte împrumutată pe căi ocolite, în speranța că va neutraliza, cât de cât, efectele concediului forțat. Când am început s-o citesc, s-a făcut vară... Mai exact, primăvară. Vară s-a făcut când am început s-o traduc. Și cu asta m-am ocupat tot timpul concediului meu de vară din februarie. Traduceam până noaptea târziu și, după trei, patru ore de somn, reluam traducerea cu toată energia pe care doar o dimineată proaspătă de vară ți-o poate da. Păi cum să nu se facă vară când încerci să pătrunzi prin traducere în lumea lui Lewis Carroll din *The Hunting of the Snark*:

— *Îmi miroase a Șarchin! Barcamaistrul
a strigat,
Debarcându-și grijuliu echipajul pe faleză.
Îl căra pe fiecare peste fluxu-nvolburat,
Răsucindu-și cu nădejde degetul la el
în freză.*

— *Îmi miroase a Șarchin! V-am mai spus,
acum repet –*

*E de-ajuns să-ncurajeze echipajul,
se-nțelege.*

— *Îmi miroase a Șarchin! Mesaju-i acum
complet:*

*Ce vă spun eu de trei ori, voi să știți
că este lege...*

Desigur, n-am mai apucat să hibernez. Da' nici iarnă n-a mai fost.

Dan Ungureanu, Bă, niiiiingeeeeee!!

Mai sunt câteva zile până la Crăciun, iar Busu' nu ne dă speranțe nici anul ăsta că vom avea sărbători de poveste. Despre mirosul de toamnă târzie nu mai zic. Nici urmă de îngheț, nu se întrezărește niciun nor mai de doamne-ajută.

În Ajunul Crăciunului împodobim bradul cu aceeași vervă, dar mirosul de cozonac nu se simte la fel de puternic ca altădată, în absența gerului. Pe o vreme ca asta ai putea ieși afară cu capul descoperit fără să bagi de seamă. Chiar și bradul ar mai sta o vreme în curte. Și totuși, seara parcă se simte ceva în aer. Se face liniște, se răcește brusc, iar cerul capătă acea culoare rozalie dătătoare de speranță. Luăm acea culoare, o ascundem sub pleoape și adormim cu greu.

„Bă, niiiiingeeeeee!!!!!!” mă trezesc în dimineața de Crăciun cei doi frați, îndesându-mi în gură trei bomboane din brad. Lumina este

Ilustrație de Dan Ungureanu

alb-rece, iar mirosul mă pișcă de nări. Exact cum trebuie să fie!

După masa copioasă de Crăciun, ieșim cu mic, cu mare la plimbare prin zăpadă. Și mergem și tot mergem, mai întâi pe străzi largi, apoi pe străzi neumblate, din care intrăm în pădure. Acolo este zăpada adevărată! Bulucită pe pământ, adunată pe tufișuri, atârnată pe fiecare creangă încovoiată sub greutatea ei. Și mergem și tot mergem, pe poteci inexistente, în liniștea vătoasă a zăpezii. Și ninge în continuare!

Daniel Horia, *Terenul viran*

La doi pași de casa bunicii exista un teren viran.

Vara, se transforma într-o mică junglă de nepătruns: copaci întortocheați, buruieni înalte prin care era imposibil să te strecuri. Era plin de broscuțe, șorice, păsări și alte mici viețuitoare.

Iarna, tot acel hățiș de nedescris dispărea ca prin minune și, în locul lui, apărea un mic dâmb de pământ presărat cu câțiva copaci. Devenea paradisul săniișului și profitam din plin de el.

Astăzi, terenul viran a dispărut; pe el, s-a construit o casă.

Ilustrație de Daniel Horia

BINE-AI VENIT ÎN ACADEMIA ARTHUR. FII GATA SĂ STRIGI: *EVRIKA!*

Academia Arthur este locul cărților pasionante, în care capul de afiș nu este o lume imaginară, ci chiar lumea reală. Cărțile evrika! îi așteaptă pe copii să descopere entuziasmați cum și de ce se întâmplă anumite procese și fenomene importante pentru viața lor și a celor din jur, din domenii variate precum științele pământului, științele vieții, științele fizicii etc. Fiecare carte îi ajută să afle informații importante și presupune o altfel de învățare decât cea de la școală. În compania cărților evrika! cititorul este propriul său profesor: el alege ce îl interesează să afle, cât timp petrece studiind un subiect sau altul și, mai ales, care este următoarea lecție de care are nevoie.

Evrika! Experimente științifice pentru copii: peste 100 de proiecte distractive STEAM; cum și de ce se întâmplă de Crystal Chatterton

(traducere din limba engleză

de Ioana Avădanei, 6 – 11 ani)

Minicercetători, poftiți în laboratorul vostru de acasă!

35 proiecte de știință » 20 proiecte de tehnologie » 20 proiecte de inginerie » 15 proiecte de artă » 15 proiecte de matematică

Copiii găsesc mereu rezerve de răbdare și de perseverență atunci când fac lucruri cu mâinile lor, de exemplu atunci când construiesc ceva din piese LEGO. Experimentele din această carte sunt și ele un fel de jocuri de construcție, doar că rezultatul lor nu este neapărat un produs fizic, care se păstrează pentru o vreme în camera copilului, ci un produs imaterial, care se traduce sub formă de *informație* și rămâne

pentru totdeauna în mintea lui. În plus, sunt spectaculoase și distractive!

Cum dansează stafidele? Care e secretul nisipului mișcător? De ce nu se sparg ouăle când calci pe ele? Iată doar câteva întrebări provocatoare la care copiii pot găsi răspunsuri aici. Cartea propune 105 experimente din categoriile știință, tehnologie, inginerie, artă și matematică, care îi vor ajuta să înțeleagă și să rețină cum funcționează lumea și cum sunt interconectate, în viața de zi cu zi, elementele acestor domenii ale cunoașterii.

Instrucțiunile simple, detaliate, imaginile atent alese, materialele ușor de găsit și explicațiile clare ale fenomenelor din spatele experimentelor contribuie semnificativ la reușita proiectelor. Câștigul cel mai mare este însă acela că, înțelegând principiile din spatele activităților, copiii vor dobândi abilități esențiale pentru profesiile viitorului: cum să-și pună întrebări, cum să formuleze ipoteze și să planifice o activitate, cum să construiască, să creeze, să măsoare ori să gândească critic.

Nu în ultimul rând, realizarea experimentelor este o ocazie excelentă de a petrece timp de calitate în familie, pentru că toți, de la mare la mic, au numai de câștigat.

Tornadă în sticlă

**Supercartea de bucate pentru minichefi.
100+ rețete delicioase, ușor de preparat!**

America's Test Kitchen

(traducere din limba engleză

de Mihaela Tocuț-Addy, 8+ ani)

Pe locuri... fiți gata... gătiți!

America's Test Kitchen este o emisiune de televiziune americană de top, care editează reviste culinare celebre și cărți de bucate best-seller, deținând, de asemenea, site-uri web specializate în gastronomie și o școală online de gătit. De treizeci de ani, echipa de *chefi* care coordonează emisiunea își încurajează publicul să învețe să gătească și să experimenteze. Inclusiv publicul tânăr!

O nouă generație de *minichefi* pricepuți și dornici să experimenteze singuri este, așadar, pe punctul de a se instala în bucătărie! Cu ajutorul explicațiilor și al imaginilor pas cu pas, *minichefii* învață despre ingrediente și principii de

nutriție sănătoasă, deprind tehnici de bază de măsurare și preparare a alimentelor și află care sunt ustensilele esențiale pentru gătit. Indiferent de nivelul lor de experiență, au la dispoziție pentru a exersa peste 100 de rețete de mic-dejun, gustări, mese principale, aperitive pentru ocazii speciale, băuturi și deserturi delicioase. Delicioasele rețete au fost testate și aprobate de peste 700 de copii și sunt ușor de realizat. Micii bucătari vor fi încântați să aibă invitați la masă!

Supercartea de bucate pentru minichefi, numărul 1 în topul Amazon la categoria cărților de bucate pentru copii, a fost premiată în 2019 de International Association of Culinary Professionals cu mult râvnitul Cookbook Award (categoria Children, Youth and Families), emblema excelenței în lumea ghidurilor culinare. O carte practică indispensabilă, plină de cunoștințe esențiale, mereu utile, care încurajează autonomia, încrederea în sine și alimentația sănătoasă. O carte care unește (și hrănește) familia.

Credeți că un crevetă ca ăsta poate să conducă marea noastră țară?

Detectivul erorilor de gândire. 38 de lecții despre cum să recunoști gândirea eronată. 500+ erori de depistat

de Nathaniel Bluedorn & Hans Bluedorn

(traducere din limba engleză
de Doru Căstăian, 12+ ani)

Detectivi, avem un caz!

Această carte îi învață pe tinerii cititori cum să gândească critic. A *nu* gândi critic înseamnă a nu recunoaște erorile de gândire din raționamentele celor cu care discuți în contradictoriu și a lua de-a gata opiniile altora, căzând pradă, de exemplu, teoriilor conspiraționiste.

Eroarea de gândire reprezintă o greșeală de logică, o judecată greșită în raționamentul propriu sau al altcuiva. Cu ajutorul acestei cărți, tinerii cititori pot să-și antreneze mintea astfel încât să identifice cele mai frecvente erori de raționament și tehnici de manipulare. Astfel vor putea demonta argumentele care nu stau în picioare, nu vor mai lua de-a gata ceea ce aud și vor fi capabili să-și facă propria părere.

Lecțiile ținute de autori sunt foarte scurte, au umor și sunt ușor de înțeles și de reținut. Tinerii detectivi au la dispoziție peste 500 de exerciții de depistare a erorilor, cu sugestii de răspunsuri. Textul este însoțit de ilustrații și benzi desenate și include și un joc distractiv, în care trebuie să inventezi exemple de erori.

Exemple de erori de gândire și de tehnici de manipulare

Analogia slabă: „Un nor este 90% apă; un pepene roșu este 90% apă. Prin urmare, din moment ce un avion poate zbura printr-un nor, poate zbura și printr-un pepene roșu.“

Atacul la persoană: „Știu că toată lumea crede că teoria relativității a lui Einstein este corectă, dar eu nu pot s-o accept. Einstein nu se pieptăna.“

Apelul eronat la autoritate: „Eu cred că oamenii de știință greșesc. Nu există încălzire globală. Tocmai am vorbit cu șeful meu, iar el crede că această idee este ridicolă.“

Apelul la milă: „Doamnă profesoară, vă rog să-mi dați o notă de trecere. Tata a zis că, dacă nu trec, nu mai am voie să ies din casă o lună.“

Roxana Jeler

MARIE CURIE ȘI DESCOPERIRILE ȘTIINȚIFICE CARE AU SCHIMBAT LUMEA

În colecția miniGrafic a Editurii Grafic a apărut anul acesta un roman grafic care ne familiarizează cu viața uluitoarei Marie Curie, prima femeie care a primit Premiul Nobel (în 1903, pentru fizică), iar opt ani mai târziu i-a fost decernat un al doilea Premiu Nobel, pentru chimie – o performanță în domeniul științific care nu a fost egalată nici până în zilele noastre. De asemenea, a fost primul profesor de sex feminin de la Universitatea Sorbona din Paris, iar mai târziu a fondat două institute medicale, la Paris și Varșovia, care rămân și astăzi centre importante de cercetare.

Cum a reușit Marie Curie, care în Polonia natală nu a avut acces la studii superioare, să se afirme într-o lume a cercetării condusă exclusiv de bărbați? Și cum a ajuns să descopere noi elemente chimice, care au revoluționat medicina? Pentru a-i contura un portret cât mai autentic, autoarele au discutat, printre alții, cu nepoata lui Marie Curie, Hélène Langevin-Joliot, profesoară de fizică atomică, care

Marie Curie: în căutarea luminii
 Frances Andreassen Østerfelt, Anja C. Andersen,
 Anna Błaszczuk
 Colecția miniGrafic, Editura Grafic, 2023
 Traducere din daneză de Simina Răchițeanu

le-a oferit o perspectivă deosebită asupra vieții bunicilor săi.

Scriitoarea Frances Andreasen Østerfelt este totodată medic stomatolog și creatoare de păpuși. Ideea acestei cărți i-a venit după ce a studiat vreme de câțiva ani viața și munca lui Marie Curie. A fost ajutată la scrierea cărții de Anja C. Andersen, cercetătoare a prafului cosmic și profesor universitar, iar partea vizuală i-a revenit ilustratoarei poloneze Anna Błaszczuk, autoare multipremiată de scurtmetraje animate.

Din *Marie Curie: în căutarea luminii* veți afla că:

- Numele ei a fost Marya Salomea Skłodowska, fiind cel de-al cincilea copil al unei

familii de profesori polonezi stabiliți în Varșovia. Tatăl, fizician, o inițiază în lumea fizicii și chimiei și îi stimulează pasiunea pentru cercetare.

- A învățat să citească încă de la vârsta de patru ani și mai târziu și-a ajutat frații mai mari la teme. Nu încăpea îndoială că mezina familiei era un copil de o inteligență uimitoare.

- În 1867, anul nașterii sale, Polonia era ocupată de Austro-Ungaria, Prusia și Rusia, iar Varșovia era controlată de Rusia, ceea ce însemna că folosirea limbii polone era strict interzisă. Însă tatăl le citea copiilor săi din cărțile marilor autori polonezi.

- A studiat la „Universitatea Zburătoare“, o rețea educațională secretă din Varșovia, iar împreună cu sora mai mare, Bronya, a început să strângă bani pentru a-și putea continua studiile în străinătate. Bronya a fost prima care a plecat la Paris, unde a devenit medic.

Pentru a afla cum a ajuns și Marya la Paris, cum și-a întâlnit iubirea vieții sale, pe fizicianul Pierre Curie, cum descoperă împreună trei noi elemente radioactive (poloniu, radium și actiniu), vă invităm să citiți integral acest roman grafic, bogat ilustrat și bine documentat, care urmărește parcursul unei vieți dedicate cunoașterii.

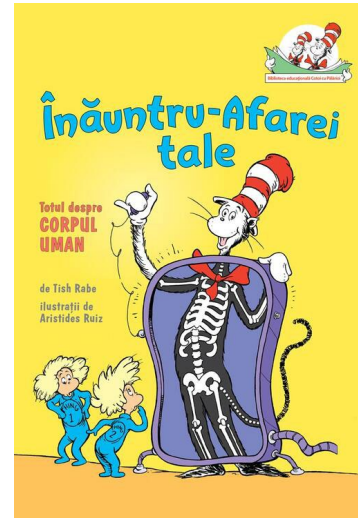
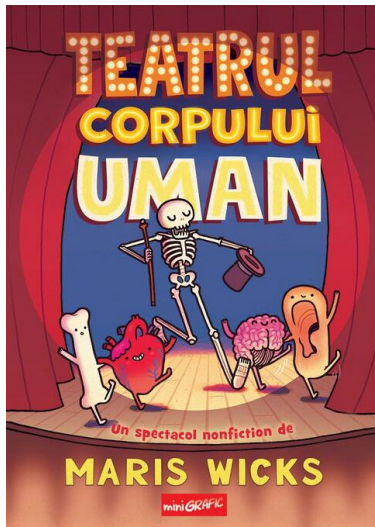
* * *

Dacă te pasionează știința, poți începe călătoria cunoașterii chiar cu propriul corp. Iată două volume pe care ți le recomandăm:

Teatrul corpului uman **de Maris Wicks**

(traducere din limba engleză de Ioana Tudor,
7+ ani)

Un manual alternativ de anatomie, care prin intermediul ilustrațiilor și al textelor pline de umor face mult mai ușoară înțelegerea proceselor care au loc în interiorul nostru (cum ar fi digestia, respirația, sughițul, reproducerea) și mult mai plăcută cunoașterea corpului uman, de la oase și creier la organe și celule. Faptul că gazda spectacolului este un schelet uman face călătoria și mai incitantă.

Înăuntru-Afarei tale. Totul despre corpul umande **Tish Rabe** **ilustrații de Aristides Ruiz**

(traducere de Florin Bican, 4+ ani)

Acest volum dezvăluie tainele corpului uman pentru cititorii mai mici, într-un mod distractiv și ușor de urmărit. Cotoi cu Pălărioii navighează cu submarinul „Înăuntru-lui-Afară” și prezintă în versuri funcțiile și felul în care sunt alcătuite corpurile omenești, descifrând și mistere de zi cu zi precum rolul simțurilor, nevoia de a face pipi, digestia, respirația, bătăile inimii.

*Nervii sunt ca niște fire:
Zici că-s ramuri de copaci –
Trec prin tine dând de știre
Creierului tot ce faci.*

Emma Cojocaru

#PARERIDELACITITORI

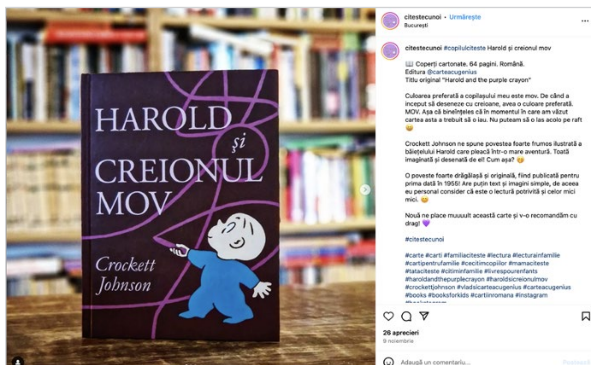
Recomandări de cărți pentru copii de la cititorii de pe Instagram

@citestecunoi

Crockett Johnson, *Harold și creionul mov*

Culoarea preferată a copilășului meu este mov. De când a început să deseneze cu creioane, a avut o culoare preferată. MOV. Așa că bineînțeles că atunci când am văzut cartea asta a trebuit să o iau. 😄

Crockett Johnson ne spune povestea foarte frumos ilustrată a băiețelului Harold care pleacă

într-o mare aventură. În întregime imaginată și desenată de el! Cum așa? 🤔

O poveste foarte drăgălașă și originală, fiind publicată pentru prima dată în 1955! Are puțin text și imagini simple, de aceea eu personal consider că este o lectură potrivită și celor mici-mici.

Nouă ne place muuuult această carte și v-o recomandăm cu drag! ❤️

@adaminunata

Dr. Seuss, *Cum a furat Grinch Crăciunul*

A fost prima carte de Crăciun a Adei. Avea puțin peste un an și mă asculta cu fascinație!

Pentru mine această carte surprinde perfect esența Crăciunului: nu este vorba despre cadouri, despre mâncare, casa gatită, curățenie. Crăciunul vine, cum-necum, chiar dacă ai de toate, chiar dacă nu ai nimic. Crăciunul vine

dacă ai bucurie în suflet. Iar pe aceasta trebuie să o păstrăm, pe aceasta nu trebuie să ne-o fure nimeni!

@girl.online.21
Charlie Mackesy, Băiatul, cârțița, vulpoiul și calul: povestea animată

Nu este doar experiența vizuală preferată, ci și povestea cu mesajul cel mai frumos care mi-a inundat gândurile. ❤️ Simt că fac parte din

aventura acestor patru prieteni și așa hoinări cu ei la nesfârșit!

Fie că parcurgeți povestea animată, cartea originală sau ecranizarea, impactul este același – un amestec de emoție, bunătațe, iubire. ❤️

@maria.si.cartile
Ana Rotea, Dosarul mascotelor Patata

„Dosarul mascotelor Patata“ este o carte cu o grămadă de mistere, joculețe, întrebări și misiuni. În această carte veți găsi: iubirea dintre frați, prietenia dintre cei cinci micuți detectivi și nu în ultimul rând, aventura.

Teo, Ada, Bobo, Bibi și câinele Sherlock își petrec vacanța de vară la bunicii Bunik și Bunique. În prima zi dispare cel mai mic copil din echipa Detectivilor Aerieni: Bibi. Bobo se panichează că nu a avut grijă de fratele său, dar cu ajutorul prietenilor săi începe căutările prin sat.

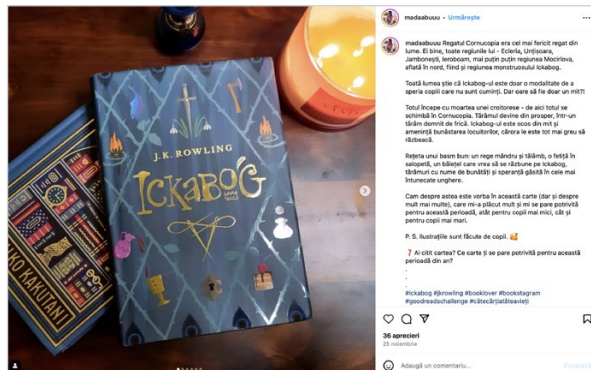

@in_lumeamea
Ion D. Sârbu, De ce plânge mama?

Chiar dacă vocea narativă din acest roman îi aparține preponderent lui Radu, eu am ales să îmi încep scurta descriere a acestei cărți cu vocea comună a celor doi frați: Ligia și Radu. Autorul ne relatează expediția celor doi frați în căutarea mamei lor, sau dacă vrei să o privești altfel, poți fi un fin observator al mecanismelor psihologice din spatele maturizării copiilor, poți întrezări psihodinamica unei familii în prag de divorț

Ion D. Sârbu creează în acest roman un univers absolut fascinant, de care copiii noștri nu au reușit să se bucure, deoarece este o realitate netrăită de ei. Nu-i nimic, autorul ne reîmprospătează tuturor memoria cu obiceiuri, tradiții și gesturi, care în acest secol și-au pierdut cu totul semnificația, însă nu și valoarea absolut incontestabilă.

Vei pași în romanul lui Ion D. Sârbu ca într-un muzeu în aer liber, iar acest muzeu se numește România. Natură genuină, nu alta.

@madaabuuu
J.K. Rowling, Ickabog

Toată lumea știe că Ickabog-ul este doar o modalitate de a speria copiii care nu sunt cuminiți. Dar oare să fie doar un mit? Totul începe cu moartea unei croitorese – de aici totul se schimbă în Regatul Cornucopia, care odinioară era cel mai fericit regat din lume. Din prosper, ajunge un tărâm dominat de frică.

Rețeta unui basm bun: un rege mândru și tălâmb, o fetiță în salopetă, un băiețel care vrea să se răzbune pe Ickabog, tărâmurile cu nume de bunătați (Ecleria, Unțișoara, Jambonești) și speranță găsită în cele mai întunecate unghere.

Mi-a plăcut mult această carte și mi se pare potrivită pentru această perioadă, atât pentru copiii mai mici, cât și pentru copiii mai mari.

P. S. Ilustrațiile sunt făcute de copii. 😊

@ana.si.cartile

Jennifer A. Nielsen, *Noaptea despărțirii*

🍷 „Noaptea în care Războiul Rece ridică un zid în inima Berlinului.”

🍷 Este o carte captivantă și plină de suspans. Povestea urmărește aventurile unui grup de copii în timpul unei nopți pline de pericole și decizii dificile. Personajele sunt bine dezvoltate și te conectezi cu ele pe parcursul cărții. Stilul de scriere al autoarei este captivant și te ține cu suflul la gură. Vă recomand această carte!

@silver.moon.ascends

Philippa Pearce, *Grădina de la miezul nopții*

Care este genul literar pe care l-ați citit cel mai des anul acesta? ✂️ Eu la fiecare trei luni am tras câte o linie pentru câteva statistici și am descoperit că până în acest moment genul „fantasy” este cel mai citit de mine (21 de cărți).

Una dintre acestea a fost cartea pentru #Mara-teca lunii octombrie: un autor nou pentru mine. „Grădina de la miezul nopții” este un *middle-grade* despre un băiat pe nume Tom Long care este trimis de părinți să stea o perioadă cu unchiul și mătușa lui. El descoperă că, după miezul nopții, ceasul mare din hol bate ora a 13-a, iar în spatele clădirii se deschide o grădină infinită, unde Tom ajunge să își petreacă aproape fiecare noapte, cunoscând o fetiță (singura care îl poate vedea) și o cu totul altă lume.

Totuși lucrurile nu sunt ceea ce par a fi și în curând timpul devine imprezvizibil, iar Tom urmează să facă o descoperire nemaipomenită!

Mi-a plăcut ideea cărții și stilul vechi (cartea a fost publicată prin 1958), dar partea de mijloc a fost destul de statică și am luat în considerare un dnf. Totuși nu regret că am tras de mine, deoarece misterul pe care voiam să-l descopăr a meritat și am și plâns la final.

@readingiscoolforteens
Neil Gaiman, *Mitologie nordică*

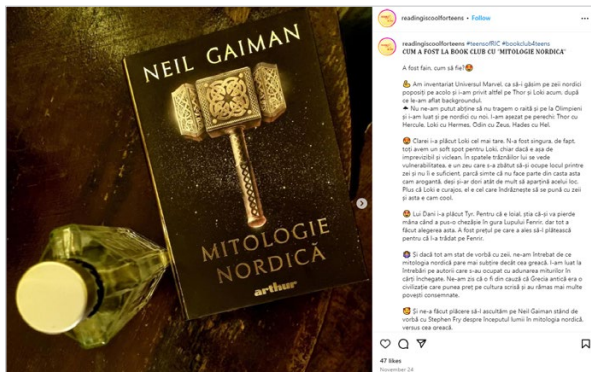
CUM A FOST LA BOOK CLUB CU „MITOLOGIE NORDICĂ“

👉 Am inventariat Universul Marvel, ca să-i găsim pe zeii nordici poposiți pe acolo și i-am privit altfel pe Thor și Loki acum, după ce le-am aflat backgroundul.

⚡️ Nu ne-am putut abține să nu tragem o raită și pe la Olimpiani și i-am luat și pe nordici cu noi. I-am așezat pe perechi: Thor cu Hercule, Loki cu Hermes, Odin cu Zeus, Hades cu Hel.

😍 Clarei i-a plăcut Loki cel mai tare. N-a fost singura, de fapt, toți avem un *soft spot* pentru Loki, chiar dacă e așa de imprezibil și viclean. Lui Dani i-a plăcut Tyr. Pentru că e loial, știa că-și va pierde mâna când a pus-o chezașie în gura Lupului Fenrir, dar tot a făcut alegerea asta.

👤 Și dacă tot am stat de vorbă cu zeii, ne-am întrebat de ce mitologia nordică pare mai

subțire decât cea greacă. Ne-am zis că o fi din cauză că Grecia antică era o civilizație care pune preț pe cultura scrisă și au rămas mai multe povești consemnate.

@biblioteca.prichindeilor
Adriana C. Grigore, *Apă, praf și soare*

În luna în care dorul arde cel mai tare și alergăm mai mult ca oricând după bucăți de Românie, vă dau ceva de astâmpărat focul din suflet.

A fost odată o regină care nu putea avea copii... A fost odată o Pasăre Măiastră... și doi feciori care împărțeau același suflet, o mamă Scorpie, moroi, vrăji și blesteme.

„Apă, praf și soare“ este o poveste născută din același univers din care Ispirescu își culegea basmele. Rădăcinile acestui roman se trag din mitologia populară, însă, cu o scriitură scilpitoare, tânăra autoare Adriana C. Grigore îl duce pe mari culmi ale suspansului și fantasticului.

Disclaimer: Fragmentele au fost editate pentru claritate și încadrare optimă în pagină.

#PARERIDELACITITORI

Recomandări de cărți pentru adolescenți de la cititorii de pe Instagram

@allyandthebooks

John Grogan, *Eu și Marley*

Am perceput acest roman ca fiind numai bun pentru o zi de vară. Nu m-am înșelat! Autorul scrie într-un mod captivant și plin de umor. Acțiunea m-a prins și am terminat lectura foarte repede.

Nu prea mi-au plăcut felul în care Marley apare în viața cuplului și anumite afirmații. Totuși, m-a relaxat foarte mult povestea.

Trebuie să recunosc că am plâns și că m-am atașat mult de protagonistul patrupe. ❤️

Mi-a plăcut mult relația dintre John și Marley. Cei doi au o legătură strânsă și emoționantă.

Am văzut că există și un film și vreau să îl văd neapărat.

@andrusca.reads

Adriana Mather, *Cum să spânzuri o vrăjitoare*

Mă plictisiseam de cărțile *summer romance*, așa că un fantasy de toamnă a fost tot ce mi-a trebuit pentru a găsi din nou plăcere în lectură.

A fost o carte foarte captivantă. Încă de la primele pagini m-am teleportat în Salem, în universul construit de autoare. Tânăra Samantha Mather este nevoită să se mute într-un oraș bine cunoscut pentru istoria sa marcată de vrăjitoare, unde devine ținta tuturor privirilor și

bârfelor din școală: ea însăși este descendenta preotului Cotton Mather, unul dintre bărbații responsabili pentru Procesele vrăjitoarelor din Salem. Curând, Samantha se trezește în mijlocul unei lumi magice, plină de vrăji, fantome și suspans.

👤 Mi-a plăcut foarte tare această carte. Mi-a adus aminte pe alocuri de *Harry Potter* (și știu cu toții cât de mult iubesc eu seria asta 😊). Ce m-a făcut să îi dau 4,5 în loc de 5? Cred că scenele în care apărea Elijah și exista contact fizic între el și Sam. Știu, știu, este o carte *fantasy*, dar mie mi s-au părut nerealiste.

@secretelesimonei

Nicola Yoon, Și soarele e o stea

❤️ „Există o expresie japoneză care îmi place: koi no yokan. Nu înseamnă dragoste la prima vedere. Mai degrabă dragoste la a doua vedere. Este ceea ce simți când cunoști pe cineva de care știi că urmează să te îndrăgostești. Poate

că nu-l iubești imediat, dar este inevitabil să se întâmple asta.“ (p.79)

📖 Mi s-a părut o carte frumoasă, ușor de citit și emoționantă pe alocuri. Cu toate că acțiunea principală se petrece într-o perioadă scurtă de timp, autoarea a reușit să creeze o poveste detaliată în care ambii protagoniști și familiile lor sunt îndeajuns de bine conturați cât să surprindă antiteza dintre Daniel și Natasha, cel puțin așa cum este văzută prin ochii societății.

👤 Abia aștept să văd și filmele realizate după cărțile Nicolei Yoon, pe care le-am amânat deoarece voiam să termin aceste lecturi.

@ofeliasbooks

Elizabeth Acevedo, Cu focul până-n tavan

🍄 Am citit „Poeta X“ de la această autoare și încă de atunci m-a cucerit cu stilul ei de scriere. Reușește de fiecare dată, printr-o poveste de viață, să transmită emoție. Abordează

subiecte precum discriminarea, dar și viața adolescenților în cartiere în care luptele stradale sunt la ordinea zilei, iar moartea e ceva obișnuit, cum sunt și sărăcia și traiul dificil al multor familii.

🍷 Povestea o urmărește pe Emoni, o adolescentă de 17 ani, care e mamă deja de doi ani și locuiește doar cu bunica ei. Încă merge la școală în ultimul an de liceu și are o pasiune pentru gătit, nu renunță ușor, este o luptătoare.

🍷 Mi-a plăcut mult că la școala lor au un program foarte bine pus la punct prin care sprijină elevii în ceea ce privește viitorul lor!

🍷 Avem capitole scurte, povestea trece parcă de la un subiect la altul, dar se păstrează legătura cu viața lui Emoni și toate problemele cu care se confruntă. Mi-a plăcut că ea își acceptă viața așa cum e și nu îi mai lasă pe ceilalți să o afecteze, fiind și destul de matură pentru vârsta ei.

🍷 Aș vrea ca genul acesta de povești să ajungă la cât mai mulți adolescenți (16+) și să prindă

curajul de care au nevoie pentru a-și urma visul, mai ales atunci când sunt la pământ și nu au nicio speranță că vor reuși.

@cristinasbooks
Katherine Arden, Iarna vrăjitoarei

🌟 Vai, cât de mult mi-a plăcut această carte!! Toată seria, de fapt!! Fiind al treilea (și ultimul) volum din seria „Ursul și privighetoarea“, nu pot să vă spun foarte multe despre subiect, dar omg ce concluzie faină!

🌟 La fel ca și volumele precedente, acesta a fost plin de magie, aventură, elemente și creațiuni fantastice (din toate punctele de vedere) și un stil de scriere pe cât de poetic, pe atât de captivant.

🌟 Vasea a avut o evoluție uimitoare... Mi-a plăcut și mai mult de ea în acest volum (dacă mai era posibil 😊). În plus, am avut parte de o surpriză care m-a bucurat foarte tare!!! Și... s-au întâmplat niște lucruri pe care le-am tot așteptat pe durata acestei serii. Atât vă spun! 🤩🥰

@read_with_mary01
Karen Cushman, Catherine
cea îndărătnică

Țineți sau ați ținut un jurnal? Ați citit „Catherine cea îndărătnică”? Dacă nu, zic să o puneți pe un *wishlist/TBR* și să o păstrați pentru momentele când vă paște un *reading slump* și aveți nevoie de o lectură lejeră și scurtă.

Avem o cărticică de 184 de pagini care ne prezintă aspecte din viața de zi cu zi din Anglia secolului al XIII-lea, toate văzute prin ochii lui Catherine. Catherine are 14 ani și este prinsă între dorința mamei și a doicii de a o transforma într-o doamnă și dorința tatălui de a o mărita cu orice chip. Însă tot ce își dorește Catherine este să petreacă timp cu păzitorul de capre la pășune sau în sat și pe câmp cu țăranii și și-a făcut un scop din a alunga pețitorii.

Povestea este scrisă sub formă de jurnal și se întinde pe durata unui an. Este tare simpatică, cu o scriitură ușoară, simplă și captivantă (cel puțin pentru mine). Catherine este un personaj

tare fain și îți este mai mare dragul să o urmărești de-a lungul paginilor. Este un spirit rebel, care iese din tiparele vremurilor. Mi-a amintit de „Brave” într-o oarecare măsură 🤔 și am adorat acel film. ❤️

@ade_and_books
Erin Morgenstern, Circul nopții

„Circul sosește fără veste.” 🎪

Iată câteva motive pentru care „Circul Noptii” este un roman magic:

🦄 **Atenția la detalii este uluitoare, ai permanent senzația că nu există un centimetru din firul narativ sau din construcția personajelor care să nu fie atins.**

🕒 **Timpul este un aliat de nădejde, căci urmărim protagoniștii din copilărie până la maturitate.**

🎨 **Planurile narative se conduc unele pe celelalte, se despart și se contopesc la final.**

🎭 **Ai mereu impresia că ți se spun multe fără să ți se spună, de fapt, nimic clar.**

🌟 Un stil poetic care se folosește de amprentele fiecărei imagini pentru a crea un efect pregnant.

💖 O poveste de dragoste de care romanticii vremii ar fi fost foarte mândri.

🗨️ Senzația că granița dintre magie și realitate este atât de fragilă, încât devine neglijabilă

Acum, trebuie să recunosc că au existat câteva momente în care ritmul a fost puțin prea *slow*, chiar și pentru mine. Totodată, am rămas cu impresia că povestea de dragoste poate funcționa strict în contextul cărții. Nu se simte ca o legătură de sine stătătoare, ci ca o parte esențială pentru adevăratul scop al poveștii.

@empathic.reader
Lara Avery, *Cartea memoriei*

♥️ Protagonista acestei cărți, Sammie, ne oferă următoarea lecție: din moment ce nu știi ce îți rezervă viața, aceasta trebuie prețuită zi de zi, clipă de clipă.

A trecut ceva timp de când am citit această carte și nu aș vrea să îi acord o notă, dar ceea ce

pot spune este că emoția pe care o transmite, prețul pe care îl pune asupra timpului... toate acestea sunt la cote maxime. Avem lucruri pe care alții poate nu le au, iar pentru noi nu sunt de ajuns. Cred că cel mai important lucru e să ne avem pe noi înșine. Cum ar fi ca mâine să nu mai știi absolut nimic despre viața ta, despre cine ești, despre ceea ce iubești să faci? Această carte ne amintește o lecție importantă despre timp, despre ceea ce merită să prețuim.

@maria.si.cartile
Nicola Yoon, *Cum se dansează în pereche*

Când Evie își dă seama că iubirea dintre părinții ei dispare, încearcă să citească pentru a descoperi cum arată și ce este de fapt iubirea. Însă cărțile romance nu mai sunt ceea ce erau. Fata își dă seama că dragostea din romane nu este adevărată. Este doar o ficțiune: iubirea nu durează de fiecare dată până la adânci bătrâneți.

Disclaimer: Fragmentele au fost editate pentru claritate și încadrare optimă în pagină.

IDEI DE CADOURI PENTRU ȘASE TIPURI DE CITITORI IERNATICI

Iarna este mereu așteptată cu nerăbdare: pășim – sau, mai bine spus, alunecăm – în sezonul cadourilor și al dulciurilor frumos ambalate, plecăm la colindat și ne plimbăm pe sub luminițe și printre decoruri desprinse parcă dintr-un basm feeric, ne revedem cu cei dragi și mâncăm doar *puțin* mai mult decât de obicei (din fericire, puloverele ascund orice urmă a unui mic și nevinovat „exces“), ne reamintim de orele de lucru manual sau de cele de *arts and crafts* de la școală, nevoiți să dezgropăm niscaiva talente ascunse și un pic de iscusință, mai ales când vine vorba de împachetat, și... poate că îi trimitem o scrisoare și lui Moș Crăciun. Până la urmă, de ce nu?

Copilăria e veșnică.

Uneori, e o misiune imposibilă să oferi un cadou unui cititor înfocat. Deja nu te mai gândești la faptul că toate titlurile care îți fac cu ochiul s-ar putea să se regăsească în biblioteca sa. E un risc pe care ți-l asumi de la bun început, cu toate că un prieten ingenios va găsi o cale de a dibui cea din urmă listă secretă, de obicei încropită înaintea unui târg de carte, cu doar jumătate din cărți tăiate – **bugetul** reprezintă întotdeauna o **problemă**, iar jefuirea unei bănci iese complet din discuție, chiar dacă un *anumit* serial a plantat „sămânța posibilității“ în mințile multor cititori... deosebit de creativi.

Ce-i drept, descoperirea sau recuperarea listei cade în sarcina ta, nu a **spiriduşilor Arthur și Youngart**. Dar, în eventualitatea în care norocul nu îți surâde și inspirația pare să te ocolească fix când ai cea mai mare nevoie de ea, îți venim în ajutor cu o soluție mai atipică – o clasificare inedită, însoțită de câteva recomandări literare.

Conform cercetărilor realizate de **Moș ART**, care a studiat îndelung comportamentul copiilor și al adolescenților, citindu-le recenziile de pe Goodreads și analizându-le reacțiile după despachetarea cadourilor (munca lui nu ia niciodată sfârșit, iar zvonurile răspândite de Iepurașul de Paște și de Zâna Măseluță sunt cu desăvârșire false, el **nu** lucrează **doar** o zi pe an), există **6 tipuri de cititori iernatici**.

Acum mai rămâne să elucidezi din care categorii fac parte prietenii tăi.

1. Iernaticus

După cum îi spune și numele, un Iernaticus va prefera întotdeauna lecturile de sezon. Se întâmplă rar să-și încalce regula nescrisă și iubește profund cel mai rece și mai sălbatic anotimp dintre toate. Evident, nu-l deranjează nici hainele groase, nici temperaturile scăzute, prin urmare îl poți vrăji cu povești clasice, legende și basme menite să fie depănate în fața unui foc. Iar dacă ele conțin și un strop de magie și protagoniștii luptă să-și revadă familiile, un Iernaticus va aștepta cu sufletul la gură momentul întâlnirii, cu nostalgie în suflet și, de ce

nu, cu câteva lacrimi în ochi; doar este o fire foarte sensibilă și visătoare.

Recomandări:

- ❄ *Crăciunozaurul*, Tom Fletcher
- ❄ *Iarna pe uliță*, George Coșbuc, cu ilustrații de Andrei Măceșanu
- ❄ trilogia *Ursul și privighetoarea*, Katherine Arden
- ❄ *Cum a furat Grinch Crăciunul*, Dr. Seuss

2. Plăpumiș

Ah, nimic nu se compară cu o pătură pufoasă și cu o cană fierbinte de ciocolată caldă! Cu bezele, firește. Un Plăpumiș apreciază iarna mai ales pentru că îi oferă posibilitatea să-și amenajeze un „culcuș” confortabil, format din zeci de perne și pături. O fortificație în toată regula, pentru un cititor care refuză să strecoare semnul de carte între pagini sau să-și verifice telefonul cât timp e prins în mrejele unui roman de aventură sau de ficțiune istorică. Are mereu

provizii pentru 5-6 ore și, chiar dacă uneori amorțește, abia după ce ajunge la secțiunea *Mulțumiri* își părăsește culcușul și se „eliberează” din strânsoarea celei mai groase plăpumi. Pentru a lua următoarea carte, bineînțeles.

Recomandări:

- ❄️ *Hoțul și Regina Attoliei*, Megan Whalen Turner
- ❄️ *Harry Potter: Almanah Vrajitoresc*, J.K. Rowling
- ❄️ *Cu focul până-n tavan*, Elizabeth Acevedo
- ❄️ *Rezistență*, Jennifer A. Nielsen

3. Leneșvitus

Aventurile necesită un oarecare... *efort*. Da, hai să-l numim *efort*! Contrar așteptărilor, unii cititori nu-și doresc să ia parte la misiuni periculoase sau să pornească în călătorii care durează ani în șir, dormind pe unde apucă, înfruntând fel și fel de creaturi sau mâncând preparate mai

mult sau mai puțin comestibile. Și nu-i nimic greșit în asta! Un Leneșvitus va strâmba din nas la astfel de experiențe, dar nimic nu-l va împiedica să savureze aventurile personajelor dintr-un loc de o mie de ori mai confortabil și mai sigur – propria locuință. Oferă-i un roman *fantasy* sau provoacă-l să elucideze o enigmă, și vei descoperi că nu va sta pe gânduri. Atâta vreme cât nu-l pui să renunțe la pijamale sau să-și scoată nasul pe ușă.

Recomandări:

- ❄️ *O poveste griminală*, Adam Gidwitz
- ❄️ *Domnișoara Miau*, Annie M.G. Schmidt
- ❄️ *Hoții de fum*, Sally Green
- ❄️ *Teodosie cel Mic*, Răzvan Rădulescu
- ❄️ *Marea fără stele*, Erin Morgenstern

4. Gurmandis – pofficios după serii

Numele este puțin înșelător – **Moș ART** se ține uneori de șotii, din moment ce încă are suflet de copil –, dar explicația e cât se poate de

simplă. Un Gurmandis va *devora* serii. De fapt, dacă seria nu este completă sau dacă nu au apărut cel puțin primele două volume, o va evita cu înverșunare, pentru că nu vrea să-și ia atât de repede rămas-bun de la personaje sau să aibă de-a face cu un *cliffhanger* (indicat este să nu pronunțați cuvântul în preajma unui Gurmandis, deoarece reacțiile pot să fie înfricoșătoare sau neașteptat de amuzante).

Recomandări:

- ❄️ *Neadaptații magici*, Neil Patrick Harris
- ❄️ *Arcul Secerii*, Neal Shusterman
- ❄️ *Școala pentru Bine și Rău*, Soman Chai-nani
- ❄️ *Darul lui Jonas*, Lois Lowry

5. Scepticus

De departe, cel mai imprezibil, morocănos și greu de mulțumit dintre cititori. Dacă vrei să îi oferi cadoul ideal, nici măcar observațiile lui Moș ART s-ar putea să nu fie de prea mare

ajutor. Un Scepticus este foarte atent la detalii. Îi plac poveștile elaborate, misterele, ghicitorile și puzzle-urile, însă va remarca fără probleme un *plot hole*. Nu-l poți păcăli și nici nu-l poți tenta cu orice fel de lectură. Când citește, nu-și lasă niciodată garda jos. Trăiește intens fiecare provocare și aventură, e fascinat de distopii și zâmbește cu gura până la urechi ori de câte ori cineva pronunță cuvântul „mitologie“. Atenție: s-ar putea să fie alergic la romanele de dragoste; cercetările încă nu sunt concludente în privința acestui aspect.

Recomandări:

- ❄️ *O istorie secretă a Țării Vampirilor*, Adina Popescu
- ❄️ *Casa. Cartea întâi*, Alex Moldovan
- ❄️ *Labirintul lui Pan: Labirintul faunului*, Guillermo del Toro, Cornelia Funke
- ❄️ *Mințile lui Billy Milligan*, Daniel Keyes
- ❄️ *Mitologie nordică*, Neil Gaiman

6. Agitatus-Maximus

O să sfâșie ambalajul și o să desprindă imediat panglicile. O să arunce funda și o să rupă folia de plastic. Pe scurt, nu-și poate ține în frâu bucuria când primește un cadou, iar dacă *simte* că este vorba despre o carte... mai bine te retragi discret, pentru că te va asalta cu întrebări! Un Agitatus-Maximus trebuie să știe tot: cum arată autorul, ce l-a inspirat să scrie cartea respectivă, câte steluțe are pe Goodreads, care sunt temele principale etc. etc. Informațiile sunt sacre, dar nimic nu se compară cu acel entuziasm pur și dezlănțuit ivit după ce citește primele capitole și curiozitatea îi scapă de sub

control. Încă ceva: e riscant să-i dăruiești serii unui Agitatus-Maximus și doar dacă vrei să te răzbuni ia-i prima carte dintr-o serie despre care nu se știe când se va continua.

Recomandări:

- ❄️ *Regele hoților*, Cornelia Funke
- ❄️ *Endling cea de pe urmă*, Katherine Applegate
- ❄️ *Povestiri din Calea Moșilor*, Adina Popescu
- ❄️ *Vrăjitoarea de la Iazul Mierlei*, Elizabeth George Speare
- ❄️ *Catherine cea îndărătnică*, Karen Cushman

Simona Stoica

CAZUL CELOR PATRUZECI DE PASAGERI NECUNOSCUȚI (II)

Voi știți cine suntem! Eliberați-ne! În cele șase luni care s-au scurs de la aterizarea avionului misterios, însemnat cu un **Y** stilizat, despre care am consemnat în numărul 3 al revistei #artstagram, au apărut nenumărate teorii și ipoteze, majoritatea fiind împărtășite pe rețelele de socializare de către cititori români. În ciuda eforturilor depuse de membrii comunităților Bookstagram și Booktok, personajele pasagerii au fost escortați în secret de la Aeroportul Internațional Henri Coandă către o locație în prezent necunoscută.

Forțele de ordine refuză în continuare să colaboreze cu cititorii, pretinzând că pasagerii sunt deosebit de periculoși, înarmați cu arme ciudate și îmbrăcați ca la un bal mascat, de parcă ar fi venit din toate colțurile lumii pentru a organiza un protest și a răsturna actuala ordine socială, schimbând pentru totdeauna România. Sursa unei astfel de temeri o reprezintă unul dintre bagajele consemnate în **Anexa A**, cel în nuanțe bej și kaki, plin cu

Ilustrații de Oana Ispir din volumul *Anatol și Gregor la aeroport*, de Lavinia Braniște

pliante despre Revoluția Verzilor, înfățișând o altă Casă a Poporului.

Însă cititorii nu s-au lăsat descurajați. Dimpotrivă, au transformat clădirea de pe Splaiul Independenței nr. 315-319 în sediul central de operațiuni, lucrând cot la cot cu reprezentanții Grupului Editorial ART pentru a descifra **Anexele B, C și D** ale **Raportului X924/2023** și pentru a pune la cale un plan de eliberare a prizonierilor. Au început să apară fel și fel de speculații despre o posibilă evadare.

Conform rapoartelor primite, majoritatea magazinelor au fost golite de baghete, arcuri, săbii, ciocolată, mantii, ghete de drumeție, pumnale, hărți, pergamente, condeie, costume, artefacte magice, walkie-talkie-uri, lanterne, frânghii, târnăcoape, gumă de mestecat, fluiere, cutii de chibrituri, lumânări, rucsacuri, săgeți, felinare, peruci, baloane, role de scotch, lipici,

agrafe, baterii, batoane proteice, mănuși, nasturi, creioane și lopeți.

Se pregătește oare un război al literaturii? Revenim cu știri în #artstagram 5!

#MareaEvadare2024 #X924 #EliberațiPersonajele

Raport X924/2023 – Cazul Y

Anexa B – Conținutul bagajelor (2/4). Observațiile agenților au fost trecute în paranteze.

11. O traistă veche și ponosită, în care s-au găsit haine groase de iarnă, merinde uscate și

nutreț (mi s-a părut la un moment dat că am auzit un nechezat, dar nu ar fi avut cum să ascundă un cal în avion, nu?). Și un talisman foarte straniu și nefiresc de rece.

12. Un săculeț cu multe chei, câteva tomuri, un pumnal și niște desene care înfățișează o albină.

13. Un ghiozdan în care se află un caiet plin de poezii și multe creioane.

14. Un fel de tolbă cu săgeți, în care era ascunsă o carte neobișnuită (probabil că a furat-o dintr-un muzeu).

15. Un rucsac plin cu zeci de scrisori și câteva cărți despre Martin Luther King Jr.

16. Un bagaj de mână, roz și acoperit aproape în întregime de insigne, cu câteva obiecte de

toaletă, un manual de dansuri de societate, două rochii și un costum de dans.

17. Un cufăr incredibil de greu cu rochii elegante, în nuanțe închise, cu mănuși, pălării și eșarfe (oare vreunul dintre ei e magician sau iluzionist?).

18. O traistă din piele în care s-au găsit o rochie cu corset (pare din vremuri medievale), o hartă a regatului Goredd (sigur e un ținut inventat) și o sabie.

19. O cutie de carton plină cu brăcinare, cheutori, buzunare, nasturi și butoniere.

20. Un rucsac jerpelit, acoperit cu o substanță lipicioasă și cu un conținut cât se poate de ciudat: lanterne, pansamente, apă îmbuteliată, chibrituri, haine groase de schimb (cineva pare pregătit de Apocalipsă).

Simona Stoica

Ai recunoscut cui aparțin bagajele 11-20?

11. Vasea (*Ursul și privighetoreaua*), 12. Zachary Ezra Rawlins (*Marea fără stele*), 13. Xiomara (*Poeta X*), 14. Selia (*Cittitoarea*), 15. Justyce McAllister (*Dra-gă Martin*), 16. Evie Thomas (*Cum se dansează în pereche*), 17. Celia (*Circul nopții*), 18. Seraphina (*Seraphina*), 19. Lebrac (*Războiul bumbilor*), 20. Cas-sie (*Al cincilea val*).

TOP 15 CITATE DESPRE IARNĂ DIN CĂRȚILE PENTRU COPII

Sunt multe motive pentru care toată lumea iubește iarna: gustul ciocolatei calde în prima zi de vacanță, omuleții de turtă dulce, cadourile de sub bradul frumos împodobit. La lista lucrurilor fascinante legate de iarnă trebuie să adăugați neapărat și aceste 15 citate despre iarnă din cărțile Arthur. Am ales 15 citate dintr-un motiv întemeiat: în 2023 editura a împlinit frumoasa vârstă de 15 ani.

❄️ *Crăciunozaurul și Vrăjitoarea Iarnă*
de Tom Fletcher

— Dar vrăjitoarele n-au ce căuta în anotimpul ăsta. Halloweenul e pentru vrăjitoare, nu Crăciunul. Toamna, nu **iarna**, a zis Bob,

încercând să înțeleagă această nouă informație despre Crăciun.

— Nu și când vorbim de Vrăjitoarea Iarnă. Ea e mereu prin preajmă. Acum, atunci, azi, ieri, mâine... a spus misterios Sub-Zero.

❄️ *Poveste de Crăciun* de Charles Dickens

Scrooge se uita mai atent ca niciodată acum, când stăpânul casei, cu fiica-i sprijinită drăgăstos de el, stătea alături de ea și de mama ei, lângă cămin; și când se gândi că o astfel de ființă, grațioasă și plină de perspective, ar fi putut să îi spună lui „tată“ și să fie o primăvară pentru **iarna** neîmblânzită a vieții lui, privirea i se-ntunecă.

❄️ *Cele mai frumoase povești de Crăciun ale lui Gianni Rodari* de Gianni Rodari

Baba **Iarna** e o bătrână doamnă nobilă și foarte distinsă: e aproape baroană.

— Lumea îmi zice pur și simplu „Baba **Iarna**“ – mormăie ea câteodată ca pentru sine –, și eu nu protestez, fiindcă neștiutorii trebuie compătimiți. Dar eu sunt aproape baroană: oamenii respectabili știu asta.

❄️ *Cronicile din Narnia II. Leul, Vrăjitoarea și dulapul* de C.S. Lewis

Zăpada proaspăt așternută îi scârțâia sub picioare și crengile copacilor erau și ele grele de

zăpadă. Deasupra lui se întindea un cer de un albastru deschis, cum vezi în diminețile frumoase de **iarnă**. Chiar în fața lui zări, printre trunchiurile copacilor, soarele care tocmai se ridica, foarte roșu și bine conturat. Totul încremenise, ca și cum Edmund ar fi fost singura ființă vie din țara aceea.

❄️ *Carte de citire, carte de iubire* de Nichita Stănescu și Gheorghe Tomozei

Fulgul de zăpadă știe
că el e o bucurie
iarna când cu ochii mari
ninge codrii seculari.

❄️ **Pinguinii domnului Popper** de Richard și Florence Atwater

Pinguinilor le plăcea tare mult să urce scările până la bucătărie ori de câte ori găseau ușa deschisă. Dacă era închisă, se întorceau și își dădeau drumul în jos, pe burtă. Uneori se auzeau niște zgomote ciudate când făceau asta, dar doamna Popper, care lucra în bucătărie, se obișnuise cu ele, așa cum se obișnuise și cu multe alte lucruri ciudate din acea **iarnă**.

❄️ **8 povestiri de vacanță** de Adina Popescu

Când am pornit spre cabană nu mai ningeau, copacii în schimb erau încărcăți de zăpadă, iar de crengi atârneau țurțuri de cristal, exact ca în planșele mele cu **iarna** pentru ora de desen.

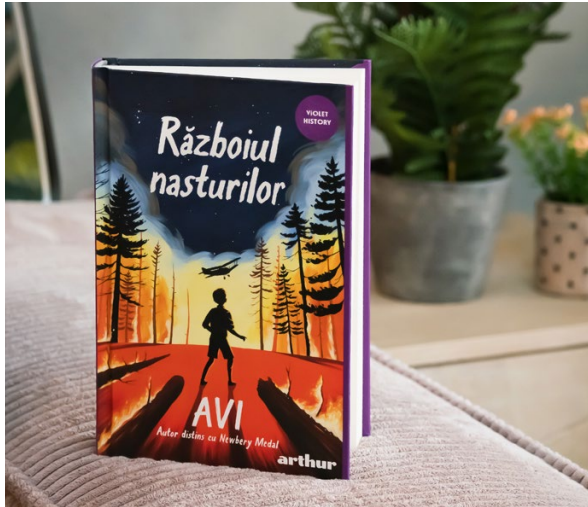
❄️ **Odd și Uriașii de Chiciură** de Neil Gaiman

Iarna, când nămeții prea mari împiedicau călătoriile, tatăl lui Odd se așeza lângă foc și începea să cioplească, prefăcând lemnul în chipuri, jucării, pocale și boluri, în timp ce mama băiatului cosea și cânta – întotdeauna cânta... Avea o voce frumoasă.

❄️ **Găinușa care voia să zboare** de Sun-mi Hwang

Era bătrână și ar fi vrut să aibă un loc stabil al ei. Știa că nevăstuica dădea târcoale, dar nu mai avea puterea să fugă din calea ei. Odată cu vârsta devenise mai înțeleaptă. Ajunsese să o înțeleagă pe nevăstuică. Știa din propria ei experiență că nu era deloc ușor să treci peste **iarnă** având în grijă pușori.

❄️ *Războiul nasturilor* de AVI

Vara, eu și prietenii mei ne duceam la scăldat sau la pescuit. **Iarna**, nici când ninge, Râul nu îngheța niciodată, din pricina apelor lui rezezi. Parcă se grăbeau să fugă departe, să scape de noi.

❄️ *Dosarul clopoțelilor de Crăciun: Al doilea caz al Detectivilor Aerieni* de Ana Rotea

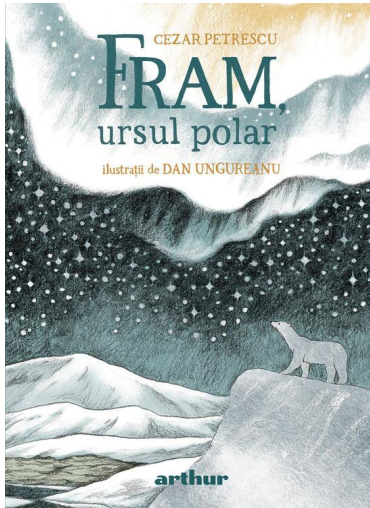
Vacanța de **iarnă** e cea mai dulce, mai aromată, mai bine-venită, mai răsfățată, mai alintată, mai pufoasă, mai cum vreți voi dintre toate vacanțele... Este o pauză într-un semestru, gura de oxigen de care ai nevoie în timpul anului școlar, e insula către care înoți ostenit, este ca piua la prinselea atunci când nu mai

poți alerga... E momentul în care afară vâjâie vântul, se pune gheața, dar tu te scufunzi și mai adânc sub plapumă, la căldură, oftând cu încântare, iar singura ta aventură este până la bucătărie, ca să vezi ce mai e bun...

❄️ *Omul de zăpadă care voia să întâlnească soarele* de Matei Vișniec

Soarele: [...] Iar acum îți spun somn ușor, omuleț-gânduleț de zăpadă... În virtutea puterilor pe care mi le-a dat universul, te transform în vis... Vei plana timp de nouă luni pe deasupra câmpiei și a pădurii, pe deasupra norilor și a vântului... Vei fi un vis viu, un vis cuibărit în gustul vieții și în plăcerea de a trăi a copiilor... Și peste nouă luni, când va veni din nou **iarna**, vei redeveni om de zăpadă, cel mai bun prieten hibernal al copiilor...

❄️ **Fram, ursul polar** de Cezar Petrescu

O muzică depărtată și dulce, de-abia auzită, plutea în văzduhul sonor. Părea un murmur de clopoțel de cleștar, așa cum se aud de foarte departe, **iarna**, zurgălăii argintii ai săniilor. Părea o adiere de strune nevăzute. Părea un suspin al cerului.

Fram privea de pe stânca înaltă jocul fantastic. Asculța muzica nemaiauzită.

Dacă ar fi avut minte omenească, s-ar fi întrebat pentru cine sunt oare toate aceste frumuseți, în asemenea înghețate pustiuri.

❄️ **Războiul care m-a învățat să trăiesc** de Kimberly Brubaker Bradley

În spital tricotasem cadouri de Crăciun. Făcusem mănuși fără degete din lână roșie

și pentru Susan, și pentru Jamie. Eram mândră de ele – n-aveau nicio gaură și puteai deosebi mănușa stângă de cea dreaptă –, dar când ne pregăteam să plecăm la conacul Thorton mi-am dat seama cât de tare contrasta culoarea lor țipătoare cu haina de **iarnă** verde-închis și cu căciula bleumarin pe care le purta Susan.

❄️ **Minunea în 365 de zile. Preceptele domnului Browne** de R.J. Palacio

Râsul e ca razele de soare – alungă **iarna** de pe chipul oamenilor.

– Victor Hugo

Monica Macedonski

POLIȚIA MODEI ÎN CĂRȚILE PENTRU COPII

Cel mai bine versus cel mai prost îmbrăcate personaje

Nu judeca o carte după copertă, judecă un personaj după outfit-ul său! Glumesc, toate personajele sunt unice în felul lor, chiar dacă unele fac niște alegeri vestimentare cel puțin îndoielnice. Iată o nouă listă cu cel mai bine și cel mai prost îmbrăcate personaje din romanele tale preferate de la Arthur.

Cel mai bine îmbrăcate personaje

WILLY WONKA (din *Charlie și Fabrica de Ciocolată*, de Roald Dahl, ilustrații de Quentin Blake)

Willy Wonka este cel mai uimitor, fantastic și extraordinar de talentat creator de ciocolată care s-a născut vreodată pe acest pământ, dar și un adevărat *fashion icon*!

Pe cap avea o pălărie lunguiață, ca un cilindru.

*Purta un frac minunat, din cea mai frumoasă
catifea de culoarea prunei brumării.*

Și niște pantaloni verzi ca sticla.

Și mănuși gri-perlă.

*Iar într-o mână avea un baston cu măciulie
de aur.*

Cu asemenea ținută extravagantă, Willy Wonka ar fi ocupat cu siguranță un loc în primul rând la London Fashion Week. Abia așteptăm să îl vedem pe Timothee Chalamet în rolul protagonistului imaginat de Roald Dahl, mai ales că și actorul se remarcă prin stilul său vestimentar original!

STACEY McGIL (din *Clubul bonelor 1. Ideea grozavă a lui Kristy*, de Raina Telgemeier)

Dacă Willy Wonka ar fi atras toate privirile la London Fashion Week, Stacey McGil din

Clubul bonelor ar fi fost în centrul atenției la New York Fashion Week. Alegerile ei vestimentare au ca inspirație anii '90, când lumea opta pentru articole confortabile, dar *cool*, precum hanorace, tricouri, bluze simple și blugi.

Cu stilul minimalist rar poți da greș, iar trezoria *Clubului bonelor* știe acest lucru. Stacey alege haine și accesorii care nu se vor demoda niciodată, precum topuri negre, pantaloni bej, cercei creole și coliere la baza gâtului. *Effortlessly Chic!*

CORALINE (din *Coraline*, de Neil Gaiman, ilustrații de Chris Riddell)

Coraline își luă haina albastră cu glugă, eșarfa roșie și cizmele galbene Wellington.

Coraline a dovedit de-a lungul romanului că este o fire curajoasă nu doar prin faptele sale eroice, ci și prin alegerile vestimentare. Numai o fire creativă ar fi optat pentru o ținută atât de colorată sau și-ar fi dorit niște cizme de cauciuc în formă de broască. Să fim serioși: Cealaltă Mamă nu a avut nici cea mai mică șansă în fața unei fete cu o imaginație atât de bogată!

ONUX (din *Salvarea lui Onux*, de Ioana Nicolaie, ilustrații de Sidonia Călin)

Onux are suflet de artist și acest lucru se reflectă și în ținuta sa. Băiatul care a inventat arta numită *Lalala* are un simț estetic desăvârșit: salopeta lui adorabilă în combinație cu gulerul de inspirație victoriană oferă ținutei o alură imperială. Iar alegerea culorii nu putea fi mai reușită: albastru este cu siguranță culoarea talentatului icsilian.

Cel mai prost îmbrăcate personaje

RITA SKEETER (din *Harry Potter și Pocalul de Foc #4*, ediție ilustrată, de J.K. Rowling, ilustrații de Jim Kay)

Avea părul coafat într-un complicat aranjament de cârlioniți neverosimil de rigizi, care contrastau în mod ciudat cu fața ei fălcoasă. Ramele ochelarilor erau încrustate cu pietre prețioase. Degetele ei groase, încleștate pe poșeta din piele de crocodil, se terminau cu unghii imense, roșii ca sângele.

Ce-i prea mult strică, iar Rita Skeeter exagerează nu doar cu știrile false, ci și cu accesoriizarea. În loc să creeze intrigi nefondate, jurnalista

ar trebui să renunțe la coafura nepotrivită fizionomiei sale, să aleagă o pereche de ochelari mai puțin kitschoasă și să opteze pentru manichiură *nude* în formă de migdală.

DNA PRIMAR (din *Dog Man #1* de Dav Pilkey)

Nu înțeleg de ce toată lumea a fost șocată când dna primar a fost demascată de Dog Man: numai o antagonistă feroce ar putea purta o asemenea ținută. Cât de înfumurată să fii încât să porți o rochie pe care scrie mare P de la primar? Sunt sigură că va arăta mult mai bine îmbrăcată în dungi, acolo unde îi este locul.

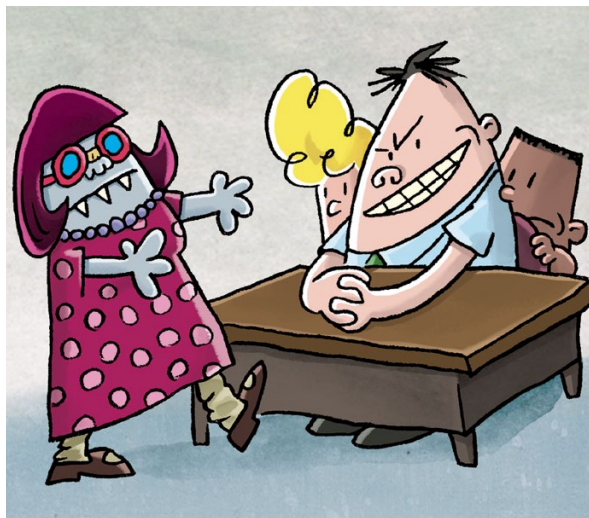
DOMNIȘOARA ANTHROPE (din *Căpitanul Chilot și Invazia Bucătăreselor Incredibile de Obraznice din Spațiu #3*. Ediția color, de Dav Pilkey)

Secretară la Școala Primară „Jerome Horwitz“, domnișoara Anthrope se remarcă printr-un stil

vestimentar pe care Harold îl asociază într-un mod răutăcios cu tocilarii:

Purta o rochie din poliester roz cu buline, ciorapi ortopedici până la genunchi și niște mocasini maro și urâți, pentru cei cu platfus.

Nu sunt fană a ținutei, însă nu mi s-ar fi părut atât de drastic dacă nu alegea o rochie din poliester. Este un material care oferă un luciu deranjant hainelor și pare că domnișoara Anthrope poartă plastic. Ba mai mult, „e gri, transpirată și duhnește a *moartă zombificată!*“ după cum observă George cu oroare. Nu uitați să verificați întotdeauna materialele din care sunt confecționate hainele înainte să le cumpărați, pentru a nu avea parte de surprize neplăcute!

A consemnat polițista fashionistă de serviciu
Monica Macedonski

PERSONAJE PE CARE LE-AȘ INVITA LA PETRECEREA DE REVELION

Sunt sigură că pentru toți există un moment în viață în care întrebarea „Ce facem de Revelion?” este crucială – în sensul cel mai rău al cuvântului; îți bântuie zilele și nopțile de prin octombrie pâână cu câteva ore înainte de gongul fatidic. Nicio idee nu se anunță la orizont, nicio sufragerie nu e disponibilă și poate că ai prieteni prea fițoși să meargă în bombele de cluburi-subsoluri unde ți-ai permite să plătești un bilet de intrare și-un suc (dacă, desigur, ai vârsta potrivită) sau, după caz, să accepte să sărbătorească trecerea dintre ani alături de plicticoșii de colegi ai fratelui sau surorii tale mai mari. Dacă te găsești în impasul ăsta, iată un sfat nesolicitat: Revelionul e o noapte ca

© Monica Macedonski

oricare alta. Doar că ai un motiv în plus să stai mai mult treaz(ă) și să-ți citești cărțile preferate. Așa că invită-ți protagoniștii îndrăgiți la cel mai tare party al anului!

La Revelionul meu imaginar ar fi invitați de onoare următorii:

TARA MEDINSKI (*Casa. Cartea întâi, Alex Moldovan*)

Știu, o să ziceți că e un *party pooper*, că doar ținem cu toții minte cum s-a fandosit când a dus-o Irina în club: muzica-i prea tare, oamenii-s prea mulți și, cireașa de pe tort, „mă simt prea bătrână pentru chestia asta“. Chiar și așa, sunt convinsă c-ar aprecia niște *party rolls* sărate, cu foitajul bine copt, niște cocktailuri bune (tocmai a împlinit 18 ani, da?), un *boardgame* și-un *The Lost Song* de la The Cat Empire.

ADINA (*Vine vacanța cu trenul din Franța, Adina Popescu*)

Tot din categoria personajelor neaoșe românești, aș invita-o pe Adina. Pare o fată de treabă, sunt sigură că știe să se distreze când e vorba de distracție și să câștige la Catan când e vorba să jucăm pe echipe. În plus, cred că mama ei, Doina, i-ar trimite și niște bunătăți festive, numai bune de înfulecat când e foamea mai mare. Și, la o adică, dacă vrea să vină și cu tatăl, domnul Anton, nu-i nicio problemă, că pare și el pus pe voie bună.

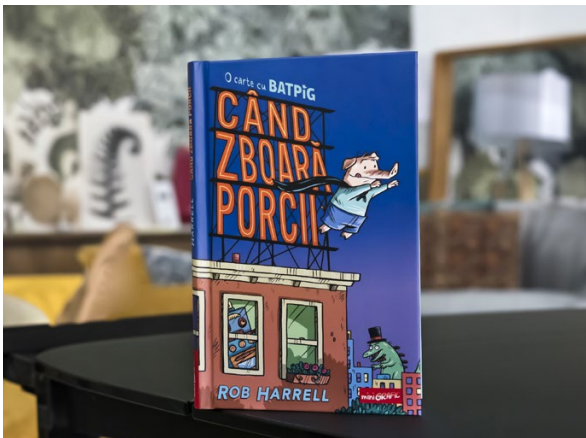
CHARLOTTE DOYLE (*Adevărata poveste a lui Charlotte Doyle, Avi*)

Cu toții avem nevoie de puțină aventură în seara de Revelion; poate trebuie să escaladăm vreun catarg pe timp de furtună sau să deconspirăm vreun membru malefic al grupului nostru petrecăreț. Iar Charlotte, cu părul ei în

vânt și rochiile pline de volane, se pricepe de minune la toate astea. Și sigur nu s-ar da în lături nici de la un karaoke cinstit și-o Macarena ca-n vremurile bune.

BROOKLYN (*Când zboară porcii. O carte cu Batpig, Rob Harrell*)

Poate veți întreba de ce tocmai pe Brooklyn, fata-liliac, și nu pe Gary-Batpig, protagonistul romanului grafic. Pentru că Brook pare mult mai dezghețată, mai pregătită să se distreze și mai cu capul pe umeri când e vorba să țină cineva ochii pe ceas, să nu ratăm numărătoarea inversă; față de Gary, care e mult prea prins de noile lui puteri. Mai țineți minte cât timp i-a luat să învețe să zboare, cât s-a mai învățat să-și găsească o lozincă bună și cât de rău a tratat „problema Carl”, prietenul-pește pe care a evitat să-l anunțe despre noua lui identitate. Așa că, Brook, hai încoace, fato!

WILLY WONKA (*Charlie și Fabrica de Ciocolată, Roald Dahl*)

Ca să fiu sinceră, nu mi-ar plăcea să și rămână la petrecere; prea și-ar băga nasul peste tot. Dar l-aș chema împreună cu vreo 4-5 Oompa-Loompa să ne facă și nouă măcar un râu de ciocolată, o fântână de înghețată și un delușor de eclere. Cu cremă de vanilie și glazură din aia lucioasă cu muuuult zahăr.

NASTRATIN (*Năzdrăvăniile lui Nastratin Hoga: pagini alese*)

Nu ar putea lipsi un povestitor „din fire cam pe-o ureche”. Iar Nastratin e ideal să înviorizeze atmosfera când mâncarea s-a mâncat, jocurile s-au jucat și dansurile s-au dansat. Cu vreo câteva versuri bine ticluite va putea să-i scoată din amorțire până și pe cei mai molatici invitați și să dea un refresh petrecerii.

MAIA (*Maia și unicornul ei*, Dana Simpson)

Aici o să trișez un pic, căci nu o pot chema pe Maia fără prietena ei, Mușețica Năsuc Divin. Bineînțeles că știu că Mușețica e un unicorn, cel mai imaginar animal dintre toate animalele imaginare. Dar: 1. Nu-mi plac deloc animalele; deci cu cât mai imagineare, cu atât mai bine; 2. Orice petrecere are nevoie de puțină magie și știu sigur că orice zi (și noapte) petrecută în preajma celor două prietene va fi magică.

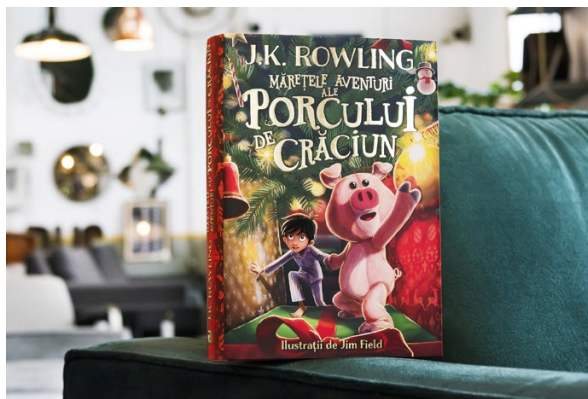
JACK (*Mărețele aventuri ale Porcului de Crăciun*, J.K. Rowling)

Poate că nu a fost din prima pe lista mea de invitați, dar până la urmă m-a convins. Că ai nevoie de curaj să pornești pe un tărâm necunoscut, însoțit de un porc, fie el și fantastic. Iar în noaptea de Revelion multe se pot întâmpla, așa că e bine să ai alături pe cineva ca Jack, și curajos, și gata să-și salveze prietenii intrați în bucluc. E drept, sper s-o convingă și pe J.K. Rowling să vină la petrecere, să vorbim un pic, dar nu vreau să insist prea tare. O să arunc o vorbă-două acolo. Poate-poate.

Pe cine nu aș invita? Pe **George**. George cel Curios. La cât de puțin poate sta locului, parcă mă și văd alergând prin oraș după o maimuță cu capul în nori, în căutarea prietenului ei cu pălărie galbenă.

Un An Nou fericit să aveți!

Oana Purice

15 ANI CU EDITURA ARTHUR

Din 2008, cititorii au crescut împreună cu Editura Arthur. De-a lungul timpului, titlurile Arthur s-au grupat în nouă colecții prin care copiii descoperă că cititul este o bucurie. Sunt cărți amuzante, cărți pline de aventuri, cărți despre complexitatea minții umane și puterea empatiei, cărți despre momente importante ale istoriei, cărți despre lumi imaginare și lumea din noi.

FUNNY GREEN

Cărți care se citesc cu zâmbetul pe buze și hohote de râs. Să nu te miri totuși dacă vei afla din ele unele dintre cele mai importante și serioase lucruri.

ORANGE FANTASY

Cărți care te invită să dai frâu liber fanteziei și să călătorești în alte lumi, cu alte reguli și alte geografii. Tocmai ca să vezi mai bine lumea asta, cu alți ochi.

RED ADVENTURE

Cărți care fac să se evapore acoperișul și pereții, și toate granițele posibile. Cu ele ajungi în aventuri nebănuite și vezi cum natura poate fi, rând pe rând, dușman ori aliat – chiar și natura umană.

CLASSIC YELLOW

Cărți care nu încetează să-și încânte cititorii, generație după generație. Vei găsi aici poveștile clasice, iubite de cei mici și cei mari deopotrivă.

SMART BLUE

Cărți despre complexitatea minții umane și puterea empatiei, despre enigmele ascunse în miezul oricărei vieți: temeri, dorințe, singurătăți și visuri.

VIOLET HISTORY

Cărți inspirate de momente tragice din istoria omenirii, în care a fi de partea vieții și a adevărului însemna să dai dovadă de un curaj nebunesc.

BLACK & WHITE

Cărți care au convins milioane de copii din lumea toată să citească, cu cei mai atipici eroi. Nnicând n-a fost mai colorată lumea alb-negru a romanelor grafice, în care desenele dau contur și haz poveștilor.

ARTHUR GOLD

Cele mai îndrăgite cărți ale copilăriei le găsești în colecția Arthur Gold: de la Harry Potter și Cronicile din Narnia, până la mari clasici ilustrați, în ediție cartonată.

ARTHUR RETRO

Reeditările edițiilor originale aduc în contemporaneitate minunatele ilustrații canonice și redevin cărțile cult ale copiilor de toate vârstele.

Dă pagina să vezi o sesiune foto inedită prin care sărbătorim 15 ani de când Editura Arthur a intrat în viața cititorilor. 😊

FUNNY GREEN BESTSELLERS

1. *Pippi Șosețica*, Astrid Lindgren
2. *Băiatul miliardar*, David Walliams
3. *Regele Fistichiu și Împăratul Malefic*, Andy Riley
4. *Cum să-ți dresezi dragonul*, Cressida Cowell
5. *Nic Năstrușnic*, Francesca Simon

ORANGE FANTASY BESTSELLERS

1. *Percy Jackson și Olimpienii. Hoțul fulgerului*, Rick Riordan
2. *Școala pentru Bine și Rău*, Soman Chainani
3. *Regele Hoților*, Cornelia Funke
4. *Coraline*, Neil Gaiman
5. *Fata care a băut luna*, Kelly Barnhill

RED ADVENTURE BESTSELLERS

1. *Cei cinci faimoși*, Enid Mary Blyton
2. *Pax*, Sara Pennypacker
3. *Crăciunozaurul*, Tom Fletcher
4. *Toporișca*, Gary Paulsen
5. *Tobie Lolness. Viața la înălțime*,
Timothee de Fombelle

CLASSIC YELLOW BESTSELLERS

1. *Prietenii copilăriei mele*, Wilson Rawls
2. *Heidi, fetița munților*, Johanna Spyri
3. *Emil și cei trei gemeni*, Erich Kästner
4. *Cometă în Momilandia*, Tove Jansson
5. *O buclă în timp*, Madeleine L'Engle

SMART BLUE BLESTSELLERS

1. *Minunea*, R.J. Palacio
2. *Ca peștele în copac*, Lynda Mullaly Hunt
3. *Imaginar*, A.F. Harrold
4. *Copacul dorințelor*, Katherine Applegate
5. *Needucabilii*, Gordon Korman

VIOLET HISTORY BESTSELLERS

1. *Războiul care mi-a salvat viața*, Kimberly Brubaker Bradley
2. *Trandafirii din Mexic*, Pam Muñoz Ryan
3. *Samurai*, Pamela S. Turner
4. *O scurtă istorie a lumii*, Ernst H. Gombrich
5. *Cravata roșie*, Ji-li Jiang

BLACK&WHITE BESTSELLERS

1. *Jurnalul unui puști*, Jeff Kinney
2. *Cum să faci să NU citești: Ghidul lui Charlie*
Joe Jackson, Tommy Greenwald
3. *Marele Nate. Întâiul între puști*, Lincoln Peirce
4. *Timmy Fiasco. A greși e omeneste*, Stephan Pastis
5. *Minunata lume a lui Tom Gates*, Liz Pichon

ARTHUR GOLD BESTSELLERS

1. *Harry Potter și piatra filosofală*, J.K. Rowling
2. *Cronicile din Narnia. Nepotul magicianului*, C.S. Lewis
3. *Materiile întunecate. Luminile Nordului*, Philip Pullman
4. *Mitologie nordică*, Neil Gaiman
5. *Legendele Olimpului: Zeii*, Al. Mitru

BESTSELLERS ARTHUR RETRO

1. *Doctorul Aumădoare*, Kornei Ciukovski
2. *Vântul prin sălcii*, Kenneth Grahame
3. *Fabule*, La Fontaine
4. *Viclenescu-Șterpelici*, Móra Ferenc
5. *Cârțițel și pantalonașii*, Zdeněk Miler și Eduard Petiška

„Snoopy înșfăcă păturica lui Linus ca să-l tragă pe gheață, dar îl prinse pe Charlie Brown în ea și-l aruncă pe sus într-un troian de zăpadă!“

Charles M. Schulz, *Crăciunul lui Charlie Brown*
 Colecția miniGrafic, Editura Grafic, 2023, traducere din limba engleză de Iulia Tudorie

GRUPUL EDITORIAL ART

ART

arthur

young art

GRAFIC

PALADIN

VLAD și CARTEA CU GENIUS

www.editura-art.ro

www.editura-arthur.ro

www.grafic-art.ro

www.editura-youngart.ro

www.editura-paladin.ro

www.carteacugenius.ro